

BARCELONA
LITZHOI
ABELJA
V. 1985

2 phil. 27.8.1985 (p. 17) 2.1.

DAROVANO KVIZNICI
EDVARDA KARDELJA
V CELJU

H. 28

~~Hab~~

**GENEALOGIÆ
SOUNEKIORUM
COMITUM CELEJÆ,
ET
COMITUM DE HEUNBURG.
SPECIMINA DUO
CONSCRIPTA**

AB ERASMO FROELICH, S. J.
**MARIÆ THERESIÆ
AUGUSTÆ**

DICATA: J. 16. 2129

CUM SUB AUGUSTIS EJUSDEM AUSPICIIS

**EDMUNDUS LIB. BARO
A BRABECK**

**HILDESIENSIS, ET HALBERSTADENSIS
CANONICUS**

Ex Philosophicis, Historicis & Mathematicis Disciplinis
in Collegio Regio Theresiano S. J. publice responderet.

Anno MDCCLV. Mense Septembri.

VIENNÆ AUSTRIÆ.

TYPIS GHELENIANIS.

700

1122

UNIVERSITÄT WÜRZBURG
BIBLIOTHEK
MUSEUM

GENEALOGIA
SOUVERENIORUM
COMITUM CELLE
ET
COMITUM DE HEUNBURG
SPECIMINA DUO
CONSCRIPTA

Ab ERASMO FROELICH, S. J.

MARIE THERESIA
AUGUSTA

R 297

11222

EDMUNDUS
A BRABECK
HILDESIS, DE HALBERSTADENSIS
CANONICUS

Ex Philoſophicis, Hiſtoricis & Mathematicis Diſciplinis
in Collegio Regio Therieſio S. J. publico reſpondit

Anno MDCCXV. Menſe Septembri

VINÆ AUSTRIÆ
TYPIS GHELLENIANIS

MAR. THERESIA . AUGUSTA
HUNG. ET BOHEM. REGINA.

MARIAE. THERESIAE.
AVGVSTAE.
FRANCISCI
IMPERATORIS. AVG.
HVNGARIAE. ET. BOHEMIAE.
REGINAE.
ARCHIDVCI. AVSTRIAE.
MATRI. PATRIAE.

OB. INEXHAVSTAM. IN. BONAS. LITERAS.
ET. IN. CONLEGIVM. THERESIANVM.
MVNIFICENTIAM.

ATQVE. IN. EXTEROS. ETIAM. CLIENTES.
LARGISSIME. DIMANANTEM.

SI. EXTERVS. APVD. AVGVSTAM. DICITUR.
GERMANVS. AC. THERESIANVS. POTEST.
HOC. LITERARIVM. TENTAMEN.

SVB. AVGVSTISSIMIS. EIUS. AVSPICIIS.
EX. PHILOSOPHIA. HISTORIA. MATHESI.
PVBLICE. SVSCEPTVM.

ET. HANC.
DE. CELEIANIS. COMITIBVS. OPELLAM.
INLVSTRANDIS.
AVSTRIACARUM. PROVINCIARVM.
STYRIAE. CARINTHIAE. ET. CARNIOLIAE.
ANTIQVITATIBVS. NON. INVILEM.
SEQVE. IPSVM. TOTVM.
AVGVSTAE. DOMVS.
AVSTRIACO - LOTHARINGAE.
DEVOTISSIMIS. OBSEQVIIS.
PROFVNDISSIMA. CVM. SVBMISSIONE.
DICAT. DEDICAT. QVE.
TANTI. BENEFICII. ET. HONORIS.
AETERNVM, MEMOR.

Clientum infimus

EDMUNDUS L. B. a BRABECK,
Hildes. & Halberstad. Canonicus.

AD

AD LECTOREM.

Celeja peruetusta olim, splendidaque Norici Civitas, Municipii jure gavisâ, exiguo hodie ambitu clauditur, eaque Cily, vel Cili, Cilei, Zilii &c. appellari, scribique solet. Circumjectus ager Marchiæ (olim Carinthiaca, ut opinor) sive Styriæ inferioris pars, sæculo demum a reparata salute quarto decimo a Celeja seu Cilia oppido nomen traxit, posteaquam Fridericus liber de Sounek anno MCCCXXXI. Celejam aut recepit, aut acquisivit, idemque an. MCCCXLI. a Ludovico Bavaro Augusto Comitis Imperii honore condecoratus fuit.

Magnis deinde accessionibus amplificatus est a Friderici posteris Celejanus Comitatus, atque ad dena millia germanica in longum, in latum ad quaterna, & quod excurrit, porrigebatur sub postremis comitibus Friderico II, ejusque filio Ulrico, quos ad sublimem Imperii Principum gradum Sigismundus Imperator, Friderici Celejani gener, anno MCCCCXXXVI. evexit. Sounekiorum stirpem Masculam clausit Ulricus III, sine superstitite ulla prole, anno MCCCCLVI. extinctus.

Post varios pro amplissima Celejanorum hereditate
adeunda emulorum conatus, Fridericus III, Impera-
tor, Celeja denique, nec sine gravi periculo, potitus
est, & successionis mutuae pactorum veterum, & ducis
Styriae Jure, accedente Imperatoriae auctoritatis firma-
mento. Exinde Styriae ducatus arctius insertus est Cele-
janus ager, omnisque illa Regio, quae ad occidentem
Carinthia, ad ortum Sclavonia, seu Croatia terminata,
Savo ac Dravo fluviiis ad Meridiem & Arcton conclu-
ditur, quintam Styriae partem constituit, eaque tametsi
minus proprie, das Vierthel Cili appellari consuevit,
quanquam etiam Comitatus Cili a nonnullis nominetur.

Sounekiorum Celeja Comitum, Principumque illu-
strem sane stirpem, resque ab iisdem praclare, aut se-
cus, gestas, Austriacaeque Historiae, ut plurimum, il-
ligatas nemo dum, quod sciam, pro dignitate exposuit.
Unicum fere hac in re suppetit Chronicon Celejanorum
Comitum, germanico idiomate conscriptum, editum ab
SIMONE FRID. HAHNIO, collectionis monum. Tom. II,
quod ad recentiora tempora illustranda plusculum lucis af-
fundit, quam ad vetustiora. LAZII Genealogia Sou-
nekiorum vera falsis miscet, eamque suis locis censura
notabimus. Quae apud HÜBNERUM legitur Genealogia
veterum Comitum de Cili, Tabula DLXIII, Tom.
II, ea commiserationem potius meretur, quam laudem.
Attamen haec fere sunt, quae de Celejanorum Comitum

stir-

stirpe, historiaque, ex instituto conscripta, atque publici Juris facta tenemus; Ceteri enim scriptores, non nisi aliud agentes, Celejanarum rerum interdum meminere: ut ÆNEAS SILVIUS, HASELBACHIUS, ANONYMUS LEOBIENSIS, VALVASOR in Carniolia, FUGGERUS, alii.

Nemo tamen, ut variis in libris documentisque sparsas colligeret, unumque in corpus res Celejanas coaptaret, quod ego quidem norim, hætenus operam dedit. Quæ res, præter accepta complura de Celejanis Comitibus deque illa regione, documenta, nondum publicam in lucem producta, animos mihi fecerat, ut illustranda Celeje biennio abhinc manus admoverem. Documenta porro illa, chartaque veteres ab incomparabilis industria, ac profunda doctrine viro P. SIGISMUNDO PUSCHIO S. J. Academiæ Gracensis olim cancellario, conquistata, mihi que ab inclyto Gracensi Collegio benigne commodata fuere. Accessit his Repertorium Tabulariorum Austriacorum MStum. Item quadam a viro celeberrimo P. ANTONIO STEYRER S. J. de Celejanis documentis indicata.

His itaque fretus subsidiis Celejanas res quascunque, inde a Tiberii Claudii Augusti ætate, undequaque conscribere cœpi, atque in unam temporum seriem compaginare, eamque opellam Chronicon Celejanum ap-

pellare constitui. Prolegomena quadam huic affecto duntaxat Chronico praefigenda paraveram, quorum partem efficiebant haec Specimina II. Genealogiae Sounekiorum, Celejæ Comitum, & Comitum de Heunburg, quae isthic interea erudito lectori exhibeo, dum reliqua consequantur. Priore in Specimine aliquid conjecturae, sed ut mihi blandior, admodum probabili, dandum erat; uti fere, si antiquiora tempora perscrutemur, fieri solet, atque documentorum defectu interdum debet. Alterum specimen certiore decurrit ordine: utrique precipuarum conversionum, actorumque aliquid illigari; ne jejuna nimium, molestiorque lectori, spinosa alioquin Genealogica disceptatio, obtruderetur.

SPECIMEN I. GENEALOGIÆ

Sounekiorum, deinde Comitum Celejæ:
Et Comitum de Heunburg.

Comites Celejani, seu de Zili vel Cily &c. antea Liberi de Sanek appellati fuere. In vetustioribus porro Documentis de Sunech, Sounech, Seuneck, Sewneck, Seneke, Saaneck, Sannegg &c. scribi solent, nomine ducto vel a castro Suneck in Carinthia, vel alio Saneck in agro Celejano, ad fluvium Sanam sito. Hoc Vocabulum Sana vel Saana contractum fuerit e Slavico Savina id est Savus minor; in Savum enim se effundit

A

Sana;

Sana: plane uti alter Celejani agri fluvius, *Dranvel Dran* vulgodictus, Slavis *Dravina*, seu *parvus Dravus* vocatur; quod se in Dravum exoneret. Hanc de *Savine* ac *Dravine* etymologia notitiam Cl. POPOVICIUS Celejano me debere profiteor.

Souneckiorum stirpem a communi cum Heunburgiis, Sternbergiis, Trevensibusque origine defluere censet LAZIUS, eamque ad Engelbertum Sponheimensem referre videtur. Exhibere libet *Lazii* sententiam, de harum ortu familiarum non satis vere, ac perspicue prolata, ut a falsis vera, aut veri similia discernere possimus. De Comitibus Ciliæ, ita LAZIUS (a) „Comites a Cilia & Segor, & Liberi a Saaneck, cognati „Comitum a Sternberg, Treven, & Haynburg, immo ex eodem capite descendentes, eademque insignia usurpantes, tres videlicet aureas stellas in caelestino clypeo.) Sternbergios vero, Heunburgiosque rubro in clypeo tres aureas stellas ostentasse, alibi monet. Primum e Saaneckiis profert *Lazius Ulricum circa Annum M. CCC. IIII.* nulla ulterioris originis mentione. Heunburgiorum deinde Comitum stirpem paullo altius repetit his verbis (b) „Comites de Starchant & Haynburg, potentissimi apud Carnos fuerunt, ejusdem „ge-

(a) *Lazius de migrat. gent. Lib. VI. pag. 182.*

(b) *Lazius de migrat. gent. Lib. VI. pag. 180.*

„ generis cum Sternbergensibus, Pfannbergensibus &
 „ Ciliensibus &c.) Argumenti vis maxima præter Scuti
 similitudinem, in eo est, quod Heunburgiorum bona,
 & Sternbergiorum ad Celejanos devenerint, & ad Pfann-
 bergios. Heunburgiorum primos ita recenset LAZIUS:

„ I. *Wolfgerus* & *Hedericus* circa Annum Salutis
 „ Millesimum S. Stephano Regi Hungariæ in bello sup-
 „ petias tulerunt.

„ II. *Wilhelmus* & *Chunradus* Comites de Starchant
 „ in literis Henrici Ducis Carinthiæ inter testes citantur
 „ de Anno 1096. Fundarunt in Carnis Oberndorf
 „ Cœnobium.

„ III. *Haimo*, castrum suum, a se appellatum, in
 „ monasterium vertit, fuitque primus, qui mutato no-
 „ mine se Comitem de Haynburg scripsit.) Denique
Starchandum ab Engelberto Sponheimio descendere, ad
 AVENTINI mentem, ita LAZIUS insinuat, uti hoc sche-
 ma exhibet. (c)

A 2 En-

(c) *Idem ibidem Lib. VII. pag. 291. attamen pag. 292.*
aliquantum hæsitat, ac variat.

Specimen I.

Engelbertus Comes Sponheimii
uxor filia Henrici Ducis Carinthiæ.

Hardvicius Ratisbo- nensis Episcopus	Engelbertus Marchio Istriae & Crayburgi	Wernherus Dux Carin- thiæ	Rappato Co- mes Arten- burgi in Ba- joaria.
---	--	---------------------------------	--

Starchandus   Werigandus
Hi duo S. Thiemonem Archiep.
Salisburgensem cepere.

Discutiamus jam singula. In *Celejanorum* Comitum Scuto & *Stellas* Heunburgiorum, & Sponheimensium Ortenburgi Comitum *tres alas* comparere novi; at ista non continuo communem stirpis originem evincunt: uti neque arces & prædia ex una ad aliam familiam migrantia. Id enim non raro nuptiis debetur, mutuisque successionis pactis. Celejanos Comites affinitate & mutuis pactis, *Ortenburgiorum* Carinthiacorum fundos obtinuisse, & non sine affinitatis ratione *Heunburgiorum* hereditatem a Celejanis, & Pfannbergensibus aditam fuisse, suo loco ostendemus. Aliquid tamen inde probabilis argumenti, pro ejusdem sanguinis nexu desumi posse, haud negaverim, atque eam partem, quæ ad *Celejanorum* & *Heunburgiorum* nexum spectat, aliis documentis stabilire contendam.

In Heunburgicæ profapiæ primordiis multa peccat *Lazius* : Nomen ipsum *Haynburg* scribit, & ab *Haimone* quodam infeliciter derivat. Nam in antiquis diplomatum documentis nusquam *Haimburg* vel *Haynburg* legas, etsi historici & chronographi serius ita scripserint; sed verum vetusque vocabulum est *Huninburch*, *Hunenburch*, *Hunenburg*, *Hewnenburch*, ut ita potius *Hunorum castrum*, quam *Haimonis arcem* appellatum fuisse eum locum credam, a quo Carinthiaci hi Comitites cognomen sumpserunt.

Quos vero *Heunburgiorum* primos refert *LAZIUS* : *Wolfgerum* & *Hedericum*, eos neque *THUROCZIUS* (d) neque *AVENTINUS* (e) unde *LAZIUS* sua solet desumere, neque *BONFINIUS* (f) *Heunburgios*, vel de *Starchant*, ul-

A 3

piam

(d) *M. Job. de Thwroc Chronica Hungarorum, parte II. Cap. 28.* meminit tantum *Vencellini Comitis Alemanni*, quem *S. Stephanus Rex* suis copiis præfecit, felici contra *Cupam* eventu: item duos *Principes Hunt*, & *Paznan* ad salutem corporis adlectos fuisse.

(e) *Aventinus Annal. Bojorum L. V. pag. 511.* Hæc habet;
 „ *Hanto*, *Wolfger*, *Hermannus*, *Bozo*, *Wenceslaus Bojorum*
 „ *optimates*, cum *Gisla* in *Ugriam* migrant, & more *Teuto-*
 „ *num Stephanum ense*, *Baltheo militari accingunt*, armis in-
 „ *duunt.*

(f) *Bonfinius Dec. II. Lib. I. pag. 173.* id unum ad *Thuroczii* narrationem adjungit de *Hunt* & *Paznam*: hi *Teutones* fuisse traduntur. Non licet *Hunenburgios* ab isto *Hunt* deducere.

piam compellant. Ego sane Tò *Starchand*, vel *Starchant*, vel *Starchard*, nequaquam loci, aut inde nominatæ *familie* Vocabulum esse censeo, sed *Viri* nomen aut cognomen, a *robore manuum*, *Starchand*, vel a *firma indole*, *Starchart*, desumptum. Quoties in antiquis documentis hoc Vocabulum inveni, *Viri*, non *familie*, notionem illic deprehendi. In Diplomate Henrici Ducis Carinthiæ legitur: *Starchand Marchio de Soune. In vita Cunradi Salisburgensis*, ita: a quibusdam principibus captus est (Thiemo) *Marchione videlicet (&) Starchardo, & fratre ejus Werigando*. Apud ANNALISTAM SAXONEM notatur ad Annum 966. (g) „ *Starchandus Rubelocensis (Aichstatensis) Episcopus obiit, cui Reginboldus successit in Episcopatu.*

Ipse LAZIUS sibi non constat, dum Rappatonis filios, adducto AVENTINO, *Starchandum & Werigandum* appellat. Nusquam aliquem offendi de *Starchand* appellatum: neque castrum aut locus *Starchard*, vel *Starchand* in Carinthia, & vero nec alia in regione, Geographis, quod sciam, innotuit. Igitur viri nomen est, non loci, aut stirpis. Quod deinde *Lazius* scribat, in charta Henrici Ducis Carinthiæ Anno 1096. lectos fuisse testes: *Wilhelmum & Chunradum Comites de Starchant*,

id

(g) *Annalista Saxo, Eccardi, corp. Histor. Tom. II. pag. 310.*

id ego, quod ad illud: *de Starchant*, attinet, non credo; sed *Laziana* licentiæ tribuo, pluribus exemplis comprobata.

Nos certe paullo inferius in charta ejusdem Henrici Ducis Anno 1102. vel sequente, subscriptos testes *Wilhelmum & Chunradum*, proferemus, at non *Comites de Starchant*, verum ita: *Udalschalk Comes, Walt Comes de Riuna, Chunradus filius Udalschalci, Willibalm de Huninpurcb, & Starchant Marchio de Soune, & frater ejus Udalrich. . .*) Hanc summi momenti chartam fortasse viderit LAZIUS; sed, ut interdum solebat, de memoria quædam audacter in rem suam citaverit. De *Haimone & Haimburgo* fabellam paullo superius detexi. De fundatoribus Cœnobii Oberndorf, inferius agetur, ubi de Heunburgiorum stirpe prolixius tractabitur. Denique quæ de *Starchando & Werigando*, filiis Rappatonis Ortenburgii, Engelberti nepotibus, exhibet LAZIUS, inter somnia relego. Alia omnia de hac stirpe, antiquis documentis constabilita, prodidere viri doctissimi MARCUS HANSIZIUS (h) BERNHARDUS MARIA de RUBEIS (i) & CHRISTOPHORUS PESLERUS (k) e quibus omni-

(h) *M. Hansizii Germaniæ sacræ Tom. II. pag. 126. 127.*

(i) *Rubeis Monumenta Ecclesiæ Aquilejensis pag. 555. &c.*

(k) *Pesler series Ducum Carinthiæ pag. 54. & seqq.*

nino diverſum Genealogicum Schema Sponheimenſium in Carinthia Comitum de Ortenburg, & Valle Lavanda, iſthic repræſentamus, in quo nulla eſt *Starchandi* mentio, quodque nobis deinde uſui erit.

Engelbertus Sponheimenſis,
Comes de Valle Lavanda

<i>Henricus</i> fit Dux Carinthiæ circa 1128 † 1130.	<i>Engelbertus</i> Dux Carinthiæ poſt fratrem. † 1142.	<i>Bernhardus</i> Comes Carinthiæ † in Palæſtina 1147.
--	---	---

		Uxor <i>Kunigund</i> , Ottocari IV. Styry. March. filia.
--	--	--

<i>Ulricus</i> I. Dux Carinthiæ memoratur 1135. 1138. 1143. 1153.	<i>Henricus</i> Dux Carinthiæ 1143. 1154. † 1161.	<i>Hermannus</i> Dux Carinthiæ me- moratur poſt fratres 1161. † 1182.
--	--	--

<i>Ulricus</i> II. Dux Carinthiæ ab An. 1182. † circa 1192.	<i>Bernhardus</i> Dux Carinthiæ † 1256. Uxor <i>Genta</i> Primizlai Bohem. R. filia.
---	---

<i>Ulricus</i> III. Dux † circa 1269. Uxor I. <i>Agnes</i> Merania II. <i>Agnes</i> Auſtriaco-Badenſis, deinde <i>Ulrico</i> Heunburgio nupta.	<i>Philippus</i> Patriarcha Aquil. Præful Salisburg. & Dux † 1279. poſtremus hujus ſtirpis.	<i>Bernhardus</i>
---	---	-------------------

Filius & Filia, ex priore ſuſcepti
Uxore, ante patrem obiire.

Palam est, in hac Sponheimensium serie neminem se offerre, qui *Souneckiorum* aut *Starchandorum* seu *Heunburgensium* stirpis auctor esse videatur. Alia itaque nobis excutienda erat quercus, quæque in LAZII scriptis frustra quærebamus, ea putamus nos in supra laudato Henrici Ducis Carinthiæ Diplomate invenisse, conferendo ac discutiendo ea, quæ *Cl. M. Hansizius S. I.* & *Joan. Georgius Eccardus* de Carinthiæ Marchionibus prodidere. Fontes ipsos adivimus, atque inde hausimus id systema stirpis *Souneckiorum*, & *Heunburgiorum*, quod *Specimine I. Genealogiæ Comitum Celejanorum & Heunburgiorum*, exhibemus. In hoc itaque contendimus: *Souneckios* sanguinem derivare a *Wilhelmo*, cognomento *magno*, Comite de Wimmarr seu Weinmar, olim Sæculo XI. in Turingia, latius sumpta, admodum celebri. Altius hanc stirpem repetere nolui; tametsi *ECCARDUS* (a) probabili ratione ostenderit: Veteres Wimmarienses Comites derivari posse a Poppone Comite, a quo & Babenbergenses, postea Austriæ Marchiones, descendere, idem *ECCARDUS* contendit hac serie constituta:

B

Pop-

(1) *Joan. Georgii Eccardi historia genealogica Principum Saxoniae superioris præfationis pag. 23. & seqq. item pag. 237. &c. ad 247. operis.*

Poppo Comes 825. 839.

Henricus Dux Francicus
Turingorum & Saxonum † 886.

Poppo Dux Turingorum
depositus An. 892.

Adelbertus Comes capite plexus
An. 905.

Poppo Comes † 945.

Bertboldus Comes

Wilhelmus Comes in Turin-
gia 952. † 963.

Adalbertus Comes de Mertala
† 954.

Wilhelmus Comes Poppo
Wimmariensis. Ottonis
magni Capellanus.

Leopoldus I. Marchio Austriae
† 994.

Ab hoc itaque *Wilhelmo Wimmariensi*, ejusque certa posteritate ordiemur, atque secundum *Speciminis I. Genealogia* ordinem, deducere conabimur *Souneckiorum* stirpem, testimoniis ad Alphabeti Græci characteres, in *Specimine I.* signatos, adstitutis.

(^a) DITMARUS *Lib. V. pag. 368. Leibnizii script. Brunsvic; Tom. I.* ubi de recens constituto Rege Henrico II. agens, nempe Anno MII. ita scribit „ Ibi (in „ *Turingia*) Wilhelmus Turingiorum tunc POTENTISSIMUS „ obviam pergens (*Henrico Regi*) dominumque venien- „ tem

SPECIMEN I. Pag. 10.

GENEALOGIÆ

SOUNEKIORUM COMITUM CELEJÆ, ET HEUNBURGIORUM.

Wilhelmus comes de Wimar circa 1002., præpotens in Turingia (α)
Princeps, seu præcipuus Turingorum (ε) item *Magnus* appellatus est. (γ)
 obiit circa 1034. (δ) Uxor prior N.
 Uxor II. Oda, vidua nupsit Dedoni III. Turingiæ orientalis comiti vel marchioni (δ) (ι)

<p>1. <i>Wilhelmus</i>, marchio fit Turingiæ meridionalis 1046. (ε) Sponsam Sophiam Belæ I. filiam in Hungaria deligit 1061. (ζ) Redux in Turingiam obiit 1062. (γ)</p>	<p>2. <i>Otto</i> de Orlamunde, marchio post fratrem (ε) (θ) † 1067. (ι) Uxor <i>Adela</i> seu <i>Athela</i> Lamberti com. Lovaniensis filia: Vidua nupsit Dedoni III. suæ tocrus marito. (ι)</p>	<p><i>Poppo</i>, comes de Wimar (ε) (θ)</p>
<p>Oda Ecberti Junioris march. de Brunsvic uxor. (α)</p>	<p>Cunigund, Rufforum regi nupsit.</p>	<p>Adelheid, uxor Adelberti com. de Ballenstide.</p>

Florebant hac ætate in Turingia aquilonari duo Wimmariensium consanguinei: *Wilhelmus* marchio, qui obiit 1056. Et frater ejus *Otto* seu *Udo* qui obiit 1057. (λ) *Otto* II. marchio. *Wilhelmus* II. marchio 1061.

Udalricus seu *Ulricus* I. marchio Carinthiæ (θ) & (μ) obiit 1070. (μ)

Uxor *Sophia*, Belæ I. Regis Hungariæ filia, antea patrui *Wilhelmi* Sponsa (ζ) (γ) (θ) circa 1063. nupta. Vidua post 1070. nupsit Magno, Ordulfi Saxonie ducis, filio. (ν)

Wilhelmus I. de Huninburch 1096. 1102. vel 1103. (φ)

<p><i>Poppo</i> marchio (ξ) cognomine <i>Starchant</i> 1095. circiter. (ε) & 1102. vel 1103. marchio de <i>Soune</i> (σ) uxor N.</p>	<p><i>Ulricus</i> II. Junior, comes. 1095. (ε) 1102. (σ) † 1112. (ε) Uxor <i>Adelheid</i> Ludovici com. Turingiæ filia. (σ)</p>	<p><i>Werigandus</i> comes 1095. (ε) 1106. (σ)</p>
--	---	--

Wilhelmus II. comes & *Udalricus* I. de Huninburch. 1141. 1149. (κ)

Filia N. Berchtoldo comiti de Boyen nupta (ξ) *Berchta* Friderico seniori advocato Ratisponensi data.

Starchant junior 1160. (ν)
Gehardus de Suneck 1173. (ν)

Udalricus II. comes de Huninburch 1151. 1168. (ψ)

Gero comes de Heunburch. 1192. (α) *Wilhelmus* III. comes de Hunenburch 1191. 1192. 1214. 1215. 1239. 1241. † 1248. (α) Uxor *Kunigund*, filia Liutoldi de Gutenberg, & *Elisabethæ*, circa 1214. (α) Uxor forte altera N. - - filia Mainhardi de Kainach. Sponsa III. filia Popponis de Pekkach. (α)

Vide Specimen II. Genealog.

Udalricus III. comes de Heunenburch - 1256. - - - 1303. 1306. (αα) Obit circa 1308. (εε) Uxor *Agnes* Hermani Badensis, & *Gertrudis* Austriacæ filia, nata 1251. nupta primum *Ulrico* duci Carinthiæ 1263. Nupta secundo *Udalrico* Heunburgio 1270. obiit 1294. vel 1295. sepulta Vindobonæ apud Minoritas (γγ)

<p><i>Fridericus</i> 1298. - - - 1316. (εε) (δδ) Uxor I. <i>Adelheid</i> - - - 1312. Uxor II. <i>Elisabetha</i>, Friderici de Aufenstain filia forte. (εε)</p>	<p><i>Hermannus</i>. 1308. (εε) Sponsa <i>Elisabetha</i> Alberti III. Comitis Goritiæ filia 1303. Eadem uxor 1310. 1317. Vidua nupsit <i>Wilhelmo</i> comiti de Schaumburg circa 1324. (ζζ)</p>	<p><i>Margaretha</i>. N. - - - filia, 1283. Maritus <i>Ulricus</i> comes de Pfannberg. 1288. 1303. (γγ)</p>
		<p>N. - - - (ιι) Sponsa destinata <i>Alberto</i> III. comiti Goritiæ, sed non nupta. (θθ)</p>

Maritus *Ulricus* liber de Seunekke 1302. Eum vide in Specimine II. Genealogiæ.

„ tem cum magna gratulatione suscipiens miles Regis
 „ efficitur.)

(6) ADELBOLDUS TRAJECTENSIS *in vita Henrici Sancti* §.
 II. *Leibnizii Tomo I. pag. 433.* „ Rex igitur (*Henricus II.*)
 „ non multis diebus in Francia moratus in Turingiam
 „ ivit. Ibi absque mora Guilhelmus Princeps Turin-
 „ gorum cum cæteris occurrens, Regis efficitur.) nempe
 „ miles, seu fidelis.

(7) ANNALISTA SAXO *ad Annum MLVI. Tom. II. corp.*
hisor. Eccardi pag. 487. de hoc Wilhelmo ita scribit :
 „ Willelmo & Ottoni, filiis illius magni Willelmi
 „ de Wimmare.

(8) Non possum de Anno mortis *Wilhelmi de Wim-*
mare assentiri doctissimo ECCARDO, qui hanc mortem
 Wilhelmi I. collocat Anno MIII. idcirco, quod in *Ne-*
crologio Fuldensi legatur : *Anno M III. Wilhelmus Comes*
XLX. Kal. Januarii. Enim vero nihil hic certi habetur,
 hunc potius *Wilhelmum Comitem*, quam alium ejus no-
 minis, etsi nobis ignotum, intelligendum esse. Ob-
 stat autem huic sententiæ, quod ECCARDUS ipse asserit,
 Wilhelmi hujus Viduam, nempe Ottonis Orlamundani

matrem (quod mox comprobabimus) post Annum demum MXXXIV nupuisse Dedoni III. Turingiæ orientalis Marchioni, vel Comiti. Diserta sunt verba *Annalium Hildesheimensium*, *Leibnizii script.* *Brunsvic.* *Tom. I. pag. 227. ad Annum MXXXIV.* „Eodem Anno Thiedericus Comes Orientalium (*Turingorum*, *Dedo II.*) a militibus Eggihardi (*Eccardi II.*) Marchionis in proprio cubiculo sicut salutatione circumventus, in dolo XIII. Cal. Decembris occiditur. Cujus dignitatem honoris Dedi (*Dedo III.*) filius ejus obtinuit, qui POSTEA Odam, Willihelmi Turingorum pratoris viduam, in conjugium ascivit.)

Quod si Wilhelmus Anno MIII. decessisset, quis credat: Odam, ejus viduam, quæ ex Wilhelmo saltem Ottonem, si non etiam Popponem, & Kribonem suscepit, post annos demum triginta vidui status, a Dedone III. Marchione in conjugium primum ascitam fuisse, atque eidem (quod de Oda constat) Dedonem IV. filium, & Adelhaidem filiam peperisse, postea quam ipsa Oda annum ætatis, ut minimum quadragesimum sextum attigisset, & triginta saltem annis uterum ferre defisset. Hæc temporum ordinisque naturæ ratio, ac Principum in accipiendis viduis mos, cum perspicuo *Annalium Hildesheimensium* testimonio, facile me eo perpulerunt, ut magni Wilhelmi obitum circa Annum MXXXIV.

MXXXIV. contigisse crederem. Existimo autem Odam, senis Wilhelmi Juvenem uxorem, secundo, vel postremo conjugio fuisse, ex qua Otto certe quidem est natus, non item Wilhelmus II. quippe eadem Oda non nisi *mater Ottonis de Orlagemunde* appellatur, ut inferius videbimus.

(e) De filiis *Wilhelmi Magni* saltem tribus, *Wilhelmo*, *Ottone*, *Poppone*, deque consanguineis eorum, qui, eodem *Wilhelmi*, & *Ottonis* nomine in *Turingia* tum florere, præclare scripsit *ANNALISTA SAXO pag. 479. Eccardi Tom. II. Corp. hist.* „ Anno Dom. Incarn. *MXLVI.*
 „ Rex *Heinricus* natale Domini *Goslariæ* celebravit.
 „ *Ekkihardus* (*Eccardus II.*) *Marchio* subitanea morte
 „ præfocatus interiit, & *Willehelmus* *Marchiam* illius
 „ (*meridionalis Turingiæ*) acquisivit. Hujus pater fuit
 „ *Willehelmus Comes de Wimmare*, venerabilis se-
 „ nex. . . Huic *Willehelmo Comiti* erant tres filii,
 „ hic, de quo loquimur, *Willehelmus Marchio*, *Ot-*
 „ *to*, & *Poppo*. *Willehelmus* etiam *Marchio* *aqui-*
 „ *lonalis* (*Turingiæ*) & frater suus *Otto*, ab hoc *Wil-*
 „ *helmo* (*meridionali*) & fratre ejus *Ottone* denomi-
 „ nati, proxima eis consanguinitatis linea jungebantur.
 „ Supradicto autem *Comite Willehelmo* (*magno*) de-
 „ functo, uxor ejus *Oda* nupsit *Dedoni Marchioni*)
 Vide etiam *notam* (e)

(2) ANNALISTA SAXO pag. 492. *ad Annum MLXI.*
 „ Henricus Rex Willelhelmum Marchionem , filium
 „ Willelhelmo de Winmare, & Epponem Cicensem Epi-
 „ scopum, cum Duce Boëmiorum, & exercitu Bava-
 „ rico misit in Ungariam, ad ferendum auxilium Regi
 „ Andree.) Deinde Willelhelmum Juniozem a Bela, An-
 „ dree Regis æmulo, post victoriam captum fuisse, at
 „ ob virtutem in pretio habitum, eique Sophiam, Belæ
 „ filiam, desponsatam fuisse, perhibet LAMBERTUS SCHAF-
 „ NABURGENSIS, *ad an. 1061. Pistorii Tom. I. pag. 166.*

(3) Pergit ANNALISTA SAXO *ad An. MLXII.* „ Wil-
 „ helmus Marchio reversus in Turingiam, dum re-
 „ dire in Ungariam, & sponsam suam cum magna
 „ opum suarum ostentatione abducere pararet, inter eun-
 „ dum secunda mansione morbo correptus obiit.)

(4) *Idem* continuat ita : „ Sponsam ejus (*Wille-*
 „ *helmi*) Sophiam Odalricus Marchio Carentinorum,
 „ cognatus ejus (*fratris filius*) accepit. Marcham ve-
 „ ro (*meridionalis Turingie*) frater ejus Otto de Or-
 „ lagemunde obtinuit. Horum scilicet Willelhelmi &
 „ Ottonis Marchionum frater fuit Poppo, qui habuit
 „ filium Odalricum, qui sororem Ladislai Regis Un-
 „ gariæ Sophiam (*Bela filiam*) duxit uxorem, quæ ge-
 „ nuit

„ nuit ei Juniorem Odelricum , qui accepit filiam Lu-
 „ dovici Comitis de Turingia.)

(i) Transeamus a Wilhelmo ad fratrem Ottonem de Orlamunde , cujus mortem LAMBERTUS SCHAENAB. pag. 176. Anno MLXVII. accidisse testatur. De Oda ejus matre , præter antea prolata , ita *Appendix ad Chronicon montis seren. apud ECCARDUM origin. Saxon. pag. 63.*

„ Et duxit (*Dedo III. Marchio*) uxorem Odam , ma-
 „ trem Ottonis Marchionis de Orlamunde.) Et mox
 „ *ibidem* : Defuncto vero Ottone Marchione , & ma-
 „ tre ipsius Oda , prædictus Dedo Marchio viduam
 „ ejus (*Ottonis privigni sui*) Adelam duxit uxorem ,
 „ hæc fuit nata de Brabantia , ex Castello , quod di-
 „ citur Lovene , erantque fratres ejus Henricus Co-
 „ mes, & Reiherus.)

Similia ANNALISTA SAX. ad An. MLXX. qui Ottonis Orlamundani uxorem , dein Dedoni nuptam , *Athelam* appellat.

(*) Ottonis ex Adela filias tres , cum suis maritis ex *Annalista MSto.* eruit ECCARDUS *Origin. Saxon. pag. 243.* Nos hæc præterimus , quæ ad nostrum finem minus faciunt,

(λ) Fratribus Wimmariensibus *Wilhelmo*, *Otoni*, & *Popponi* (quorum duo priores Marchiæ meridionali præfuere) synchroni fuere alii duo fratres (vide notam (ε) in Turingia septentrionali, *Wilhelmus* Marchio, qui decessit An. 1056, & frater ejus *Otto*, qui multa movens obiit 1057, deinde *Udo II.* marcham obtinuit, ac post eum Anno 1061. *Wilhelmus*. Hæc ne longior sim, testimoniis non comprobo, sed ad notas PFEFFINGERI in *Vitriarium Tomo II. pag. 242. &c.* Lectorem remitto. Istos enim ea solum causa commemoro, ne cum *Wilhelmis* & *Ottone* Wimmariensibus confundantur.

(μ) Devenimus ad *Udalricum I. Popponis* filium, *Wilhelmi magni* nepotem, qui Carinthiorum marchiam aliquam obtinuit, uti supra nota (ε) ex *Annalista Saxone* ostendimus, ejusdemque uxorem *Sophiam*, & filium *Udalricum II. seu Juniorem* fuisse indidem deduximus. Mortem *Udalrici* hujus, Marchionis Carinthiæ, Anno 1070. ANNALISTA SAXO memorat, cujus verba nota sequente dabimus. Consentit LAMBERTUS SCHAFFNAB. pag. 179. ad An. 1070. *Pistorii Tom. I.* „ *Udalricus* „ *Marchio Carentinorum* obiit.) Hunc ego *Udalricum I. Sounekiorum*, dein *Celejæ Comitum*, auctorem credo, qui filio suo *Starchando*, haud dubie primogenito, & *Popponis* nomine alio appellato, castrum *Sounek*

nek inter alia dedit , eumque in *Marchionis* dignatione
 successorem habuit. Id antequam probem , de Udalrici
 I. vidua aliquid dicendum.

(*) Sophiam viduam post An. 1070. in manus
 convenisse Magno , Ordulfi , Saxonix Ducis , filio , ex
 ANNALISTA SAXONE discimus , qui ita ad Annum MLXX.
 scribit : „ Odalricus Marchio Carentinorum obiit , cujus
 „ viduam Sophiam , sororem Ladislai Regis Hunga-
 „ riæ , Magnus Ordulfi Saxonici Ducis filius accepit
 „ uxorem.

(†) Udalrici Marchionis Carinthiorum filios qua-
 tuor invenio , vel certe tres : ac diserte quidem , ut
filios hujus *Udalrici* , duos tantum : *Popponem* & *Udal-*
ricum II. ; *Werigandum* vero , ut fratrem *Udalrici II.*
 & *Rudolfum* , ut *Werigandi* fratrem , sed hunc non abs-
 que dubio , *Popponem* discimus ex ANONYMO *de Guelphis*
apud Eccardum Origin. Saxon. pag. 245. „ Erat tan-
 „ dem eadem *Sophia* (*Bele filia* , *uxor Magni Saxo-*
 „ *nis altero matrimonio*) antea cuidam de Carinthia
 „ (*Ulrico I.*) copulata ex qua genuit *Popponem MAR-*
 „ *CHIONEM* , qui duas filias habuit , unam *Berthol-*
 „ *do Comiti de Bogen* copulavit , - - - aliam foro-
 „ rem ejus *Berchtam* , quidam comes ex clauistro quo-

„ dam sanctimonialium abstractam duxit, & ex ea Fridericum Ratisbonensem advocatum genuit.) De aliis prolibus hic scriptor tacet, Boica tantum spectans.

(e) Hic quidem *Poppo*, *Marchio* præcise appellatur; at quoniam ejus pater, *Carentanorum Marchio* fuit, haud dubie filius quoque in *Carinthia* Marchiam obtinuit. Quæ res ipsa *Popponem* Udalrici primogenitum fuisse arguit, eo magis; quod ceterorum Udalrici I. filiorum nemo *Marchionis* titulo insignis legatur, uti deinceps videbimus. Hunc *Popponem* exillimo omnino eundem esse, qui cognomine *Starchand* etiam appellari hoc tempore solebat.

Enim vero ex ANNALISTA SAXONE (nota (e) citato) constat: Udalrici I. & Sophiæ filium etiam fuisse *Udalricum II. Juniozem* dictum; fuit is ergo *Popponis Marchionis* frater. Deinde *Udalricum Comitem in Carinthia* circa An. 1095. (*) nobis sistit *Auctor vite S. Thiemonis Salisburgensis Archiep. Henrici Canisi Tomo IV. pag. 675. Edit. Ingolstadt.* his verbis: „ Non multo post, „ cum per Thaurum montem in Carinthiam iter legeret (*Thiemo*) ecce UDALRICUS Comes, partium „ Cæ-

(*) Anno 1095. ista competere ostendit M. Hansizius S. J. *German. Sacræ Tomo II. pag. 192. &c.*)

„ Cæsaris (Henrici IV.) dum vult malam virtutem sæ-
 „ cula futura narrare, ausus est manum sacrilegam
 „ mittere in Christum Domini, & in ipso monte nil
 „ minus suspicantem dominum suum cepit. Nullum
 „ genus ærumnarum, quod tempore, quod miserum
 „ esset, in ea captivitate per quinquennium exper-
 „ tus non est.

Ibidem paulo post ita habetur: „ Dixitque (Thie-
 „ mo captus, & ad Frisacum obsessum adductus) ob-
 „ sidionis Principibus, UDALRICO scilicet COMITI,
 „ cum Germanis suis duobus.) Duos Udalrici Comitis
 Germanos nobis aperit alter *Auctor vite Conradi Salis-*
burgensis (qui S. Thiemoni successit) *Bern. Pez. Thesauri*
anecdor. Tom. II. part. III. pag. 231.) „ Taurum mon-
 „ tem transivit (Thiemo) ibique a quibusdam Principi-
 „ bus captus, MARCHIONE videlicet (*) STAR-
 „ CHARDO, & fratre ejus Werigando, nec non &
 „ Comite de Celsach Poppone.) Habemus ita tres fra-
 res supra memoratos, sed ibi nomine non declaratos,
 præter unum *Udalricum*: hic vero reliquos duos *Starchar-*
dum seu *Starchandum* Marchionem, & *Werigandum*.

Cur vero scriptorum istorum alter *Starchandum*,

C 2

alter

(*) In edito apographo legitur ita: *Marchione videlicet,*
 & *Starchardo*, sed *To ET* redundat.

alter *Udalricum* isthic præcipue nominaverit, id esse causæ puto; quod alter ad primum ætate, ac dignatione: alter ad præcipuum capti, & male habiti Thie-
 monis auctorem *Udalricum* respexerit. Confirmo hæc omnia, & simul ostendo, non fuisse *Udalricum* cognominatum *Starchandum*, neque Popponem Comitem de Celsach, esse *Popponem*, Udalrici fratrem, ex Diplomate supra laudato. Legitur nempe in *Codice diplomat. Epistolari Bern. Pezii*, P. I. pag. 283. &c. Charta donationis plurium bonorum, factæ celeberrimo Benedictinorum Cœnobio ad S. Lambertum, in superiore Styria, olim parte Carinthiæ, ab Henrico Duce Carinthiæ. Testes ita subscripti sunt. „ Con-
 „ firmata est autem hæc traditio subscriptorum testimo-
 „ nio testium, qui sunt: Udalschalch Comes, Walt
 „ Comes de Riuna, Chunrad, filius Udalschalci Co-
 „ mitis, Wilihalm de Huninpurch, & STARCHAND
 „ MARCHIO DE SOUNE, ET FRATER EJUS
 „ UDALRICH, Rutprecht de Dietrichstein, Liu-
 „ polt, Huntheri, Gerhoch de Trevesse, POPPO
 „ DE SEDELSACH. - - -) Scripta est hæc notitia
 „ Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo CIII. Indictio-
 „ ne X. VII. Idus Januarii.) Aut Indictio XI. poni
 debuit, aut Annus CII. cum Indictione X.

Videmus hic *Marchionem Starchand*, *Udalrici* fratrem,
 quem

quem *Udalricum* etiam *Auctor vite Thiemonis* non nisi *Comitem* appellavit. Itaque *Popponem* *Udalrici* fratrem, *Starchandum* appellatum fuisse fere certum est; cum certum sit, *Popponem* & *Udalrici* fratrem fuisse, & *Marchionem* appellatum esse, uti nota (*) asseruimus. Deinde *Popponem* de *Sedelsach*, seu *Selsach*, alium longe esse patet a *Poppone* fratre *Udalrici*, alioqui in *Diplomate* cum eodem conjunctus, aut *Udalrici* frater notatus, & cum eodem altiore loco conjunctus fuisset.

(*) Denique hac in charta *Poppo* (cognomine *Starchand*) scribitur *Marchio de Soune*, quod sane aliud non est, quam *de Soune*; neque enim novum est, terminationes vocum, curtatas interdum, præsertim in recensendis testibus, & integras non raro voces, secundum vitiosam aut decurtatam enunciandi rationem scriptas fuisse. Itaque ab hoc *Poppone*, dicto *Starchando*, *Udalrici* I. filio, *Popponis* Nepote, *Wilhelmi* magni *Wimmariensis* abnepote, *Sounekiorum* in *Carinthia* stirpem arcessendam puto.

Udalricum II. porro *Junio*rem, & *Comitem*, *Starchandi* fratrem, atque *Udalricum* I. *Marchionem*, horum certum patrem, confundi nolim cum hujus ætatis *Udalricis* duobus, patre *Marchione* *Istriae*, & filio *Udalrico*; tametsi *marcha Istriae Carinthiae Ducatui* obnoxia item fuerit. De his *Udalricis Istrianis* quædam

documentorum fragmenta produxit R. P. RUBEIS *monum: Aquil. pag. 535. & 536.* quorum anni vitiose, aut dubie sunt assignati; attamen inde colligitur: Udalricum Istriae marchionem fuisse intra annos 1062. & 1073. Id ego porro confirmo ex Diplomate Henrici IV. Cæsaris, relato *apud R. P. Meichelbeck, histor. Frising. Tom. I. Parte I. pag. 261.* ubi ita legitur „In pago „ Istria, in marcha Udalrici Marchionis - - Datum „ Anno Incarnat. MLXVII.) Eodem plane tempore Udalricus I. Wimmariensis *Marchio Carentinorum* fuit, atque utrique Udalrico, Marchioni nempe Carinthiae, & Istriae, filius Udalricus attribuitur. Attamen Udalricos, Istriae praefectos, ab illis diversos fuisse, qui sanctum Thiemonem cepere, duo comprobant: primum, quod Istriae Marchioni nihil ad Taurum montem negotii esse poterat, neque ulli Udalrico Istriano fratres fuisse constet: Deinde Istriae Marchiones post Annum 1073. fuisse constat Eppensteinios, Marquardum, ac filium ejus Liutoldum & fratrem hujus Henricum, antequam Duces Carinthiae fierent: post hos ad *Engelbertum* Marcha Istriae translata videtur, qui eo titulo comparet An. 1112, ac deinceps. Ubi nonster *Marchio Starchand* Anno 1102. interea exhibetur.

Accedit: Marchionibus Istriae vocabulum *Istria* adscribi consuevisse, quod neque *Udalrico I. Wimmari-*
rien-

riensi, neque *Starchando* Marchioni usquam ad titulum *Marchionis* adstitutum invenitur.

(e) *Udalricus II.*, naturæ debitum persolvit Anno 1112, quod ANNALISTA SAXO ad hunc annum perhibuit, ita: „Moritur eo tempore quidam de Saxoniae „Principibus *Udalricus de Wimar*, *Ludovici* comitis de *Turingia* dudum gener, sed jam propter ejus „filiae repudium invisus, cujus possessiones prædictus „Palatinus comes *Sigefridus* hereditaria sibi vindicabat successione: sed Dominus Imperator eadem in „Jus Regni conabatur attrahere.) His docemur: Imo. *Udalricum II.* bona avita in *Turingia* (nisi & per nuptias id obtigit) in partitione inter fratres, ab *Udalrico I.* patre facta, nactum fuisse; cum patris *Marchionatum* & fundos in *Carinthia* *Poppo* accepisset. *Ido. Udalricum II.* sine prole, saltem mascula, obiisse Anno 1112.

(f) Ex memorato ANNALISTÆ SAX. loco constat Illitio: *Udalrici II.* Conjugem (sed sterilem, & fors ideo repudiatam) fuisse filiam *Ludovici* comitis in *Turingia*. Nomen ejus *Adelheidis* produnt *Annales breves de Landgraviis Turingie*, editi (post *PISTORIUM*) a *JOAN. GEORG. ECCARDO* *origin. Saxon. pag. 345. &c. ubi pag.*

347. de filiabus Ludovici Comitis Turingiæ & Adelheidis ita scribit : „ Tertia filia Adelheidis Udalrico Comiti de Wymar matrimonialiter conjuncta.

(r) *Weriandum*, ut Starchandi & Udalrici II. fratrem, circa annum 1095. S. Thiemoni infestum *nota* (o) exhibuimus; idem in chartis vetustis *Weriandus* scribitur. In literis Udalrici Patriarchæ Aquilejensis, queis hic Doberndorfenses seu Eberndorfenses Canonicos fundat, vel auget ex bonis Cazellini Comitis, Anno 1106, primus testium *Weriandus* notatur. Hanc chartam integram ex *MStis Puschianis* dabimus alibi. Porro in *Codice diplomat: Admontensi Thesauri anecdot, Bern. Pez, Tomo III. P. III. N. XI. pag. 685.* in charta Conradi Archiepiscopi Salisburgensis, Admontensibus olim donata confirmantis Anno 1139. ista leguntur : „ Prædium „ illud ad Radella scilicet mansus, quos nobis *Weriandus* „ Comes pro scelere, quod in Venerabilem Thyemonem Archiepiscopum commiserat, tradidit.) Et paullo inferius in eodem documento ita habetur : „ Prædium illud apud Jeringen inferius, cum Ecclesia & „ omnibus attinentiis, quod nobis Rudolphus de Wittenwalt frater *Weriandi* tradiderat.) Nolim vadi- monium præstare, hunc *Weriandum*, fratrem Rudolphi de Wittenwalt, eundem esse cum *Weriando Comite*, fratre *Starchandi*, & *Udalrici*. Nam in hac eadem char-

charta variæ variorum donationes a Cunrado confirmantur. Deinde prior Werius (etiam in alia charta N. XX.) ubi præterea *Weriandus Afciumi* filius testis legitur, *Comes* compellatur: alter non item, neque alibi, nisi nobiles vocantur *Rudolfus & Werius de Wittenwalt*. Denique in eodem Codice diplom. *Admontensi N. XXXIII. pag. 697.* memoratur *Weriandus de Wittenwalt*, fratre defuncto Rudolfo, cessisse omni præensione in prædium inferius *Seringen*; id factum scribitur præfente *Ulrico Duce Carinthie*, qui etiam vivente Patre *Engelberto*, non ante Annum 1135. cum *Ducis* titulo legitur. At *Comes Werigandus* noster, *Udalrici I.* Anno 1070. demortui filius, vix attigisse videtur Annum 1135. præcipue si ea perpendamus, quæ de *S. Thiemonis* captoribus & *Chronographus Reicherspergensis*, apud *Ludewig. scriptor. Bamberg. Parte II. & Auctor vite Conradi* adnotarunt, Prior ita habet de persecutoribus *S. Thiemonis*: „Ex eo tempore in adversis semper decrescebant, & ut hodie quoque perspicuum est, *Judicio DEI* non dimidiant dies suos; nec alius quis fere de posteritate.

Quod si ergo nec *Werigandus Comes* dimidiavit dies suos; vix credibile fit, eundem ab Anno 1095, quo scelus patravit, ad Annum usque 1135. aut ultra, ætatis saltem *LXVI.* prorogasse. Quare cum alioqui

Werilandum nobilem de Witterwalt diversum a nostro *Werigando Comite* esse posse ostenderim ; asserere non ausim : *Rudolfum de Witterwalt* , ut *Werigandi Comitis* fratrem , *Ulrici I. Marchionis Carinthiæ* filiis accensendum esse.

Claudat hanc disceptationem *Biographus Conradi Salisburgensis* , qui posteaquam præcipuos duos S. Thie-
 monis captores *Starchandum Marchionem* , & fratrem
 ejus *Werigandum* nominasset , ita de eorundem castiga-
 tione , a DEO adhibita , loquitur : „ Postquam Ar-
 „ chiepiscopus (S. *Thiemo* , Anno 1099.) de hac
 „ captivitate liberatus est , ut cum DUO ILLI FRAT-
 „ RES (*Starchandus & Werigandus*) TOTA CARINT-
 „ HIA potentissima dominatione potirentur , nullius
 „ mortalis hominis contradictionem habentes , subito
 „ per comitem *Bernhardum* , qui cum paucissimis
 „ militibus *Carinthiam* intravit , funditus contriti sint ,
 „ & ad nihilum redacti , omni pristina potentia per-
 „ dita.

His rursus confirmantur ea , quæ de *Udalrico II. Comite* , fratrum tertio , diximus , qui fundos in *Turingia* sibi a Patre assignatos , potius quam in *Carint-
 hia* possederat , & Anno 1112. sine herede decesserat.

Quo vero anno Bernardus comes duos illos fratres ita graviter afflixerit, certi nihil occurrit; suspicor tamen circa, vel ante Annum 1128. (quo Henricus Junior, Bernardi frater, ducatu Carinthiæ potitus est) *Starchandi & Werigandi*, aut filiorum, depressionem a Bernardo Comite inchoatam fuisse. Illud certum est: Bernardum Comitem Anno 1147. in Palæstina vitam terminasse.

(v) Equidem *Starchandi Marchionis de Sounek* posterios de pristino splendore titulisque plurima amisisse, etiam ex eo colligo, quod deinceps *Sounekii* non nisi *Nobiles & Liberi*, sine titulo *Marchionis*, aut *Comitis* compareant, usque ad *Fridericum liberum de Sounek*, qui Ludovici Bavari Cæs. gratia, Anno 1341. *Comitis Imperii* titulum suæ stirpi restituit.

Illud optandum esset, ut proximos a *Starchando Sounekios* inveniamus. Mihi enim non nisi anno demum 1173. *Gerhardus Nobilis de Sounek* certo sese obtulit, qui *Starchandi* aut *Werigandi* Nepos fuisse videtur. Anno quidem 1160. inter testes, in charta *Codicis diplom. Admontensis N. XXVII. pag. 709. Bern. Pez. Tom. III. P. III.* legitur: *Starchant Junior*, qui tum jam sat propectæ ætatis, filius *Starchandi Mar-*

chionis, & Pater *Gerhardi de Sunek* per ætatem esse poterat, eo probabilius, quod rō JUNIOR plerumque indicet: Patrem, aut decessorem eodem nomine fuisse; cum quod recens depressus afflictusque *Starchandi Marchionis* filius, omni honorum titulo abstinere aut voluerit, aut debuerit. Verumtamen perspicua hujus nexus *Starchandi* utriusque cum *Sounekiis* testimonia, signaque certa cum desint, rem in medio relinquo, tametsi ambo *Starchandi in Carinthia* memorentur. Aliquid etiam probabilitatis huic *Turingicæ Sounekiorum* origini addere videtur Sigillum Comitum *Celejanorum*, quale ipse vidi appensum diplomati, dato Anno 1455. ab *Ulrico Comite*, in quo præter tria scuta, infra medium scutum stat *Leo* (*Turingiorum* signum) tenens scutum quartum.

Ablatum a *Starchando*, aut ab ejus filio, *Marchionis Carinthia* honorem comprobant sequentia. Anno MCXXVIII. VII. Kal. Novemb. decessit *Leopoldus Marchio Styrensis*, uti comprobat R. P. SIGISMUNDUS PUSCH S. I. in *Chronologia sacra Ducatus Styria Parte I. pag. 303. ex Necrologiis, & Chronicis*. Hujus haud dubie *Leopoldi* obitum, facili unius *lineolæ* omissione, ad Annum MCXXVIII. ita refert *Chronicon Australe, Freberi Tom. I. pag. 444.* ut: *Leopoldus Marchio Carentinorum* appelletur. ANONYMUS *Leob. Hier. Pez. Tom. I. ad An. 1025.*

plura narrans de hoc, ut opinor, Leópoldo Styrensi, ita habet, etsi in anno, ut alias peccet: „ Leupoldus Marchio Karinthiorum obiit.) *Chronicon Clauastro-Neoburg. Hier. Pez. Tom. I. ad Annum MCXXVIII. Linpoldus Marchio Karinthiorum obiit.*) Idem ad Annum MCXII. Ottokarum Ducem Karinthiæ obiisse notat, qui Styrensis erat. Mortuo nempe circa An. MCXXVI, aut exauctorato *Starchando Marchione*, videtur Marchia Carinthiæ (ea saltem parte, qua Hungariæ finitima erat, nempe Celejanus & Petoviensis ager, hodiernæ Styriæ inferæ portio) Leopoldo commissa esse, qui alioqui Waldonis Comitis Riunæ, aliorumque fundis in inferiore Styria his temporibus ditatus fuit; tametsi idem vetere *Marchionis Styrensis* titulo contentus, sese *Marchionem Carentinorum*, quod sciam, non scripserit.

Defuncto Leopoldo, in hereditario *Styrensi* Marchionatu filius Ottocarus V. successit; sed cum is etiam tum puer esset, *Marchia Carentinorum*, Hungariæ vicina, viro committi debuit. Is, ut opinor, fuit Guntherus de Hohenwarte, de quo ita *Chronicon Admontense Hieron. Pez, Tom. II. pag. 186.* „ Pro „ huiusmodi a Gunthero Marchione Cilie captus, & „ vinculatus est) nempe Volvoldus Abbas Admontensis, circa 1137. Idem Guntherus in *Codice diplom.*

Admont. N. CII. pag. 775. vocatur Marchio Guntherus de Hohenwarte.)

Post Guntherum, *Carentinorum* iste *Marchionatus* ad Ottocarum V. tota fere hodierna Styria jam potitum, citra dubium redierit; titulus vero *Marchionis Carinthie* deinceps omisus, & a titulo *Marchionis Styriae* velut absorptus fuerit. Istriæ tamen *Marchiones*, ab his diversi, ulterius perdurarunt, quibus *Marchionum Crayburgi* titulus accessisse videtur. In hoc *Marchionum Carinthie* systemate ratio reddi potest, cur *Ottocarus VI. Marchio Styrensis*, & postea *Dux*, sese appellet bis in eadem charta *Anni 1179. Marchionem de Styria tertium*, apud *RETTEPACHER Anal. Cremifan: pag. 170.* tametsi ejusdem abavus, ac atavus, *Ottocari*, *Marchiones* certe compellati legantur. Nempe *tertius* e sua stirpe *Carentanus Marchio* fuit hic *Ottocarus VI.* post *Ottocarum* patrem, & *Leopoldum* avum; etsi *Carinthie* vocabulum, more majorum suorum, omiserit.

(φ) Ad comprobendam *Speciminis I. Genealogici* seriem alteram (*Celejæ* enim *Comitum* stirpem ulteriorem *Specimini II.* reservamus) transeundum jam est a *Sounekiis* ad *Heunburgios*, quorum primum, certumque idem no-

bis

bis Henrici Ducis Carinthiæ diploma, de quo superius dictum, ad Annum MII, aut sequentem, suppeditat his verbis: *Wilibalm de Huninpurcb, & Starchand Marchio de Soune, & frater ejus Udalrich - - -*)

Norunt Diplomatum scrutatores, nomina testium non solere conjungi interposita particula ET, nisi nomina Patris, & Filii, aut Fratrum, aut si quis hisce nexus sit proximus ut Maritus, & Uxor &c. Isthic itaque, dum *Wilhelmus de Huninpurcb. ET Starchand Marchio, & Udalricus Frater* conjunguntur, hæc ipsa res proximum sanguinis vinculum arguere videtur, eoque magis, quo scuti gentilitii (in quo tres aureæ stellæ visebantur cæruleo in campo apud *Sounekios*: sed in rubro apud *Heunburgios*) similitudo accedat, atque emortua Heunburgiorum stirpe possessiones fere omnes ad Sounekios redierint.

Wilhelmum porro *Starchandi* fratrem dicere vix licet, cujus nulla usquam inter fratres mentio, & qui fratrum primus ætate si fuisset, uti in hoc Diplomate primus est ordine; is profecto præ *Starchando* titulum *Marchionis*, aut certe *Comitis* præ se ferret. Quando ergo *Wilhelmus de Huninpurcb* frater *Starchandi* & *Udalrici* dici nequit, iisdem tamen

per tò ET conjungitur, & utrique fratrum, etiam *Marchioni*, præponitur: Patruum eorundem, *Udalrici I.*, fratrem commodissime dicendum arbitror quique defuncto *Udalrico I.*, filiorum ejus (qui tum infra decimum ætatis annum erant omnes) tutorem egerit. Ideo ergo, velut alter Pater, *Wilhelmus*, *Starchando* & *Ulrico* arctissime connectitur, & utri- que præponitur.

Mire id confirmat *Wilhelmi* ipsum nomen, collatum cum *Udalrico* patre, *Udalrico* fratre, *Wilhelmo* avo & propatruo: atque porro contendendo ista cum *Wilhelmi* nostri posteris *Heunburgiis*, quos non nisi *Wilhelmos* & *Udalricos* operis hujus decursu conspiciemus, usque ad postremos duos ex *Heunburgia* stirpe, *Friedericum* & *Hermannum*. *Wilhelmum* itaque de *Huninburg*, tot argumentorum probabilium consensione fretus, & *Wimmariensi* *Carinthiacæ* lineæ stirpe oriundum, & *Heunburgiorum* Comitum protopatrem statuo, donec certiora edocear.

Hunc *Wilhelmum* cum *Chunrado* inter testes in literis, nescio quibus, *Henrici Ducis Carinthiæ*, Anno *MXCVI.* inventum fuisse, perhibet *LAZIUS*; (*) sed illud

(*) *Lib. VI. de Migrat. Gent. pag. 181.*

Illud, præter alia, refellit charta Henrici ducis posteriori tempore data, & a nobis relata: quod *Wilhelmum* & *Chunradum* fuisse *Comites*, & *Starchand* compellatos, affinxit LAZIUS. Idem denique *Wilhelmum* & *Chunradum* Fundatores cœnobii in Oberndorf fuisse asseverat, non adscripto anno. MEGISERUS in *Annalibus Carinthiæ*, hac de re a LAZIO, quem alias fere exscribit, dissentit, atque Ulricum ducem Carinthiæ Anno 1190. Oberndorfensium fundatorem nominat pag. 24. sed secum pugnat, & pag. 811. foundationem Oberndorfii ad Annum 1164. rescribit.

Illud unum asseverare possum: Oberndorfii (qui pagus, hodie *Eberndorf*, olim *Dobrndorf* appellabatur, in Carinthia situs, non procul ab arce Sunek dicta) Oberndorfii, inquam, ante Annum 1106. Canonicos fuisse, sed nulla mentione regulæ S. Augustini; his Canonicis Anno 1106. ab Udalrico Patriarcha Aquilejensi traditum esse ipsum pagum *Dobrndorf* cum Junensi Ecclesia, ex bonis comitis Cazelini, (in Istria is Comes erat) cujus corpus ibidem Patriarcha deposuit. Ita apographum chartæ Udalrici Patriarchæ, datæ in Doberndorf Anno 1106. Indictione decima quarta: *Ex collectaneis MStis R. P. Sigism. Pusch Soc. 7.* In alia charta Peregrini Patriarchæ, data 1154. Aquilejæ,

lejæ , ab eodem Patriarcha instituantur in Ecclesia Junenfi Canonici sub regula S. P. Augustini.

Ex his liquet : MEGISERUM utroque in anno errasse, de quacunque prima fundatione loquatur : LAZII vero sententiam de *Wilhelmo & Chunrado Heunburgiis*, Oberndorfensium Canoniorum primis fundatoribus, spectata temporum ratione, veram esse posse.

(x) *Wilhelmi I. Heunburgii* aut filii, aut nepotes, fuere, qui in diplomate *Cunradi I. Archiep. Salisburgensis*, dato *Seccoviensi Canoniorum Collegio*, Anno *MCXLI*, ita inter testes scribuntur. *Wilhelmus de Hunneberch & frater ejus Udalricus*. Extat in *collectaneis MStis Puscbianis*. Vereor ne in *Apographo* scriptum sit *Hunneberch* loco *Hunnburch* aut certe *Hunenburch*, qualiter scriptum habetur in accurato *apographo chartæ Gössensis*, cujus infra fiet mentio. Postremum testes comparent : *Wilhelmus comes, & frater ejus Udalricus de Hunnenberch* in charta, qua An. 1149. *Conradus III. Rex Seccoviensibus* quædam *Friaci* confirmat; Extat inter *Diplomata MSta Puschi*, *Seccoviensium N. VII*. Inveneram quidem priores *Wilhelmo I.* nempe in charta, *Runensi Cisterciensium coenobio* data, a *Leopoldo Marchione Styriæ*, legun-

guntur testes , Anno MCXXVIII. *Fridericus & filius ejus Gotteschalcus de Hunnesperch.* Et item *Fridericus de Hunsperg* , vel *Hunisperg* in diplomate , Garstensis Benedictinis a Cunrado II. Rege dato , occurrit Anno MCXLII. In *Seccoviensi charta* , apud PUSCHIUM N. XVII. Anno 1166. testes offendi ita scriptos : *Ebo & Otto de Heimburch* , sine titulo Comitum , & fere postremo testium loco. Sed omnes hos ego inter *Hunenburgios* vix recipiendos puto , & ob familiæ aliud vocabulum , & ob nomina *Heunburgiis* nondum usitata : *Friderici* , & *Gotteschalci* , *Ebonis* , & *Otonis*.

(ψ) *Wilhelmum II. & Udalricum I.* proximus excipit *Udalricus II.* quem primi filium , aut certe *Wilhelmi* , fuisse , nomen & ætas confirmant. *Udalricus* hic cum titulo *Comitis* legitur inter testes in literis *Eberhardi I. Salisburgensis* Anno 1151. *Seccoviensium* bono datis : *Testes* , *Udalricus comes de Hunnenberch.* . . . *MSta Puschii diplomata Seccoviensia N. VIII.* item in charta *Cunradi II. Salisburgensis præsulis* , relata apud *R. P. Bern. Pez* , in *Codice Diplom. Admontensi* , *The-sauri anecdot. Tom. III. P. III. pag. 717.* ubi ita habetur : *Udalricus comes de Huninburch* - - - Datum Anno MCLXVIII.

(*) Udalrici II. citra dubium filius fuit *Wilhelmus III.* comes. In charta Seccoviensi (*Puschiana collectio- nis*) Ottocari I. ducis Styriæ, data Judenburgi Anno 1191. *Testes: Wilhalmus comes de Heynburch. . . .* Fratrem *Wilhelmi* majorem natu ita prodit altera Seccoviensis charta, Anno 1192. a Leopoldo Virtuoso duce Austr. & Styriæ data; *Testes, Gero & Wilhalmus comites de Hunnenburch.* *PUSCHII Seccoviensia N. XXIV. & XXV.* Ipsum hunc *Wilhelmum*, & conjugem ejus, nominatos inveni in literis gratiæ, a Leopoldo Austriæ & Styriæ duce, Parthenoni Gössensi, datis Styriæ MCCXIV. In his confirmatur donatio, cui, jam ante aliquot annos factæ a *Liutoldo nobili de Guetenberg, & Elisabetha ejus conjuge*, tum consenserant: *Kunigundis, & Gertrudis prædicti Liutoldi & Elisabethæ filiæ, earumque mariti Wilhelmus comes de Hunnenburch, & Herrandus de Wildonia.*) Hoc documentum apographum extat in *collectaneis Puschianis, inter Diplomata Gössensia Num. 17.*) Itaque jam antea Udalricus Kunigundem duxerat circa 1210.

LAZIUS Lib. VI. de migrat. Gent. pag. 182. *Wilhelmi* hujus (forte alteram) uxorem memorat N., filiam *Mainhardi de Kainach*, Illud certum est ex *Repertorio Austriaco MSto P. III. folio 963.* *Wilhelmum III.* Anno 1241. sine uxore fuisse, quippe qui eodem

anno

annó cesserit sponsam suam , filiam Popponis de Pekkach , filio Hermani comitis de Ortenburg. Idem *Willibalmus comes de Hunenburch*, in *Codice Diplom. Admontensi pag. 741.* inter testes notatus est : atque in *Repertorio Austriaco P. III.* vivus memoratur annis MCCXXXIX. & MCCXLI. Denique hunc *Wilhelmum comitem de Heunburch* obiisse MCCXLVIII. docemur e *Chronico Salisburgensi Peziano Tom. I. script. Austr. pag. 360.*

(*aa*) Ad *Udalricum*, seu *Ulricum III.* delabimur in *Austriacarum terrarum historia* satis celebrem. Hunc *Wilhelmi* filium diserte appellat *HORNECKUS* in *Chronico rythmico pag. 37. Hier. Pez. Tom. III.* ubi de Nuptiis *Udalrici* cum *Agnete* agit. Memoria istius *Udalrici* sæpius in *Repertorio Austriaco* recurrit, ab Anno 1265. usque ad 1303. Postremum vivus occurrit apud *P. STEYERER* *commentar : pro historia Alberti II. pag. 589. Ulricus de Heunburg comes, & Ulricus de Seunneke : Anno 1306.*

(*ee*) Quonam anno obierit *Udalricus*, certum non habeo. Id Anno 1308. vel præcedente accidisse, non nisi probabiliter colligo ex prædictis, & e synopsis *documenti Gryffensis coenobii in Carinthia*, quam legi in *Jn-*

dice, seu Repertorio MStorum R. P. Antonii Steyerer S. J. Tom. III. pag. 910. Ubi „ Fridericus & Hermannus comites de Hunenburch promittunt pro Patris sui comitis Ulrici, & suarum animarum salute, se daturos Ecclesiæ S. Mariæ in Griffenthall centum marcas numorum Frisacensium & quinque marcas numorum.) Id quidem vivente Patre vovere poterant filii pro salute animæ Patris, uti ipsi vovebant pro suismet animabus; attamen cum nulla Patris donantis aut consentientis mentio fiat, videtur is jam decessisse. Accedit: in conventu principum, celebrato Villaci 1309. de pace restituenda in Carinthia præcipue, ac Tyroli, solum ex Heunburgiis adfuisse Fridericum comitem, Ulrici primogenitum. HORNECK in Chronico pag. 529. &c. Sane Anno MCCCX. in eo Repertorii Austriaci documento, quo comites Goritiæ cavent de parte dotis Elisabethæ Goritiensis, nuptæ Hermanno comiti de Heunburg, memorantur tantum *Fridericus, & Hermannus comites de Hunenburch*, sine Ulrico Patre.

(vv) De Agnete, Udalrici uxore, Gertrudis Austriacæ, & Hermannii Badensis filia, ita docte omnia eruit R. P. SIGISMUNDUS CALLES S. J. in *Annalium Austriæ Tom. II. pag. 363. 425. 479. 575. & in Indice I. Genealogico*, ut paucis hæc repræsentare sufficiat.

Nata est Agnes (PERNOLDO teste) Anno MCCLI. Primum nupsit Ulrico duci Carinthiæ Anno MCCLXIII, uti constat ex HORNEKI *Chronico pag. 37.* & ex *Chronico Australi Freberii Tom. I. pag. 461.* Ulrico Carinthiæ duce Anno MCCLXVIII. demortuo, Agnes subinde (adigente Ottocaro Bohemiæ Rege, ut securius Austriam possideret) conjugium iniiit cum Ulrico III. comite de Heunburg Anno MCCLXX, teste eodem *Chronico Australi.*

Agnetem, ante Ulricum maritum, decessisse Anno MCCXCV. die II. Januarii, docuit R. P. *Antonius Steyerer in MSta dissertatione*, ex literis Ulrici comitis de Heunenburg, queis Anno MCCXCV. pro anima Agnetis uxoris suæ erigi curavit duo altaria in Ecclesia B. V. Mariæ in Griffenthal. Equidem in *Necrologio Minoritarum Viennensium* legitur: *Agnes comitissa de Heunburg obiit Anno MCCCXLV.* sed in anni notas error irrepsit, ut loco MCCCXLV. scribendum fuerit MCCXCV; neque vero Agnetis viventis mentio post hunc Annum 1295. sese nobis obtulit. Correcto igitur anno, cetera *Necrologii* facile credimus: Agnetem Viennæ apud RR. PP. Minoritas sepultam fuisse.

(20) *Fridericum*, & *Hermannum* Ulrici III. filios exhibuimus paulo ante, nota (66). *Fridericus* in *Repertorio Austriaco* primum cum Patre 1298. occurrit, postremum solus 1316.

(21) Uxor *Friderici* Anno 1312. nominatur *Adelheid* tantum, in *Repertorio Austriaco* P. III. pag. 1007. Porro LAZIUS lib. VI. *Migr. Gent.* pag. 182. *Friderico* huic uxorem adscribit *Elisabetham*, *Friderici* comitis de *Auffenstein* filiam, eamque ut viduam occurrisse notat. Sed vereor ne *Elisabetham*, *Hermanni* conjugem certam, huc transtulerit LAZIUS; hæc enim *Elisabetha* & vidua, & alteris nuptiis illigata fuisse, certis documentis perhibetur, uti mox videbimus.

(22) *Hermannum*, alterum *Ulrici* III. & *Agnētis* filium, nota (66) comprobavimus ex documentis annorum 1308. & 1310. Neque *Hermanni* neque fratris ejus *Friderici* definitum obitus annum comperi, LAZIUS eosdem, ut stirpis *Heunburgicæ* postremos, circa Annum 1320. floruisse memorat. Haud diu ultra Annum 1320. hos fratres vitam produxisse, existimo. Nam Anno 1323. Dominica ante purificationem, *Elisabetha* comitissa de *Heunburg* (*Hermanni* vidua) & comes *Udalricus* de *Pfannberg* (*Margarethæ* *Heunburgicæ*

giæ maritus, aut filius) pignoris nomine obligant arcem Cili, cum oppido subjecto, Conrado de Auffenstein mareschallo Carinthiæ. *Tabulas* istas memorat PUSCHIUS ex *Tabulario aulico Gracensi*, *Ladula* 44. N. 54. Quoniam hic de Celeja, ab heredibus Heunburgiorum jam oppignorata tractatur Anno 1323, nulla *Friderici* aut *Hermanni* mentione; ambos vita excessisse merito arguimus. Heunburgiorum enim Celejanum agrum proprium, saltem majore ex parte, fuisse, colligo ex alia charta *Repertorii Austriaci P. III. fol. 1005*, qua Ulricus comes de Heunburg, & Agnes ejus uxor, cedunt quædam Jura sua ad varios fundos (præter possessiones ad Cili) Alberto duci Austriæ: Anno MCCLXXXVII.

Elisabetha, Alberti III. comitis Goritiæ, & Elisabethæ Hassiacæ filia, *Hermanni* Heunburgici sponsa occurrit Anno 1302. uxor vero 1310. Denique Anno 1324. secundis Elisabetha jam nuptiis conjuncta legitur Wilhelmo comiti de Schaumburg. Hæc ex documentis *Tabularii Austriaci* comprobata sunt in *Tentamine Genealogico comitum Goritiæ pag. 182. & pag. 185. &c.* quod nostro ductu Illustris. comes RUDOLFUS CORONINUS vulgaverat 1752. Hæc omnia, si conferantur cum postremis annis, queis in documentis leguntur duo fratres, nempe *Fridericus* Anno 1317. *Repert.*

Austr. P. III. fol. 1007. Inde facile conjectura fit, circa Annum 1321. Heunburgiorum stirpem masculam defuisse.

(*111*) Filias *Ulrici III.* tres (vel duas) producam. Prima est *Margaretha*, comiti *Ulrico de Pfannberg* collocata, quæ ut ejusdem Uxor jam Anno 1288. nominatur in *Repertorio Austriaco P. III. folio 1005.* In charta *Ulrici comitis de Pfannberg* (apud *PUSCHIUM Seccoviens. N. XVII.*) qua is compensat damna, *Seccoviensibus* ab *Henrico* patre suo, piæ memoriæ, illata, memoratur adjectio sigilli: *karissimi soceri nostri magnifici comitis de Heunburg. . . Datum Anno 1288.* Eadem *Margaretha* occurrit 1303; genuit *Ulricum Juniozem* com. de *Pfannberg*, de quo inferius ex ANONYMO *LEOBIENSI* dicitur,

(*112*) Altera filia, cujus nomen me latet, Anno 1283, parvula, designata fuit sponsa *Alberto III.* comiti *Goritix.* Extant in *Tabulario Austriaco aulæ Græcensis* (aut certe exstiterè, nam quædam *Vindobonam* nuper commigravere) literæ ea de re conscriptæ *X. Kalendas Martii MCCLXXXIII*, quibus „*Nos Ulricus* „*comes de Heunburg suis (Alberti II. comitis Goritix)* „*desideriis satisfacere cupientes, suo filio Alber-*

„ to,

„ to , quem habet per nobilem dominam Euphemiam
 „ comitissam de Ortenburg , unam de filiabus nostris ,
 „ quam maluerit , jurati promissimus dare in uxorem.)
 Attamen has nuptias non processisse , probabiliter ostenditur in *Tentamine Genealogico comitum Goritiæ pag. 181.* quia Anno 1299. Uxor Alberti III. com. Goritiæ jam producta est Elisabetha Hassiaca : tum quia in literis Ulrici com. de Heunburg , ubi tractat cum Goritiæ comitibus , de contrahendo matrimonio inter Hermannum Ulrici filium , & unam de filiabus Alberti III. idem Albertus III. ab Ulrico non appellatur *gener* , sed tantum *noster dilectus amicus nobilis comes de Goritia.*

(“) Eisdem tamen in literis , *dati proxima die Martis ante S. Bartholomæi Anno MCCCII.* ab Ulrico Heunburgio *Ulricus Sunekius* compellatur ita : *Et noster gener Ulricus liber de Seuneke.* Verba harum literarum ex autographo germanico *Cl. ROSENTHALIUS* excerptit.

Nomen filix Ulrici Heunburgii , quæ Sunekio nupsit , non inveni : eandem tamen , & sororem ejus Margaretham Pfannbergicam a fecunditate commendat ANONYMUS LEOBIENSIS ad An. 1268. ita scribens : *Hier. Pez Tom. I. pag. 381.*

„ Relictaam ejus (*viduam Ulrici ducis Carinthia*) Ag-
 „ netem , sororem Friderici , qui cum Chunradino
 „ interiit , duxit comes Ulricus de Heunburg , quæ
 „ genuit filios & filias , ex quibus processerunt co-
 „ mes Ulricus de Pfannberg , & Fridericus Liberti-
 „ nus , jam comes Cylia , & utriusque
 „ sexus seges nobilium
 „ ampla.

SPECIMEN II.

GENEALOGIÆ

COM. CELEJANORUM E SOUNEKIIS.

Gebardus I. de Suneck. 1173.

Gebhardus II. nobilis de Seuneck (vel Souneck.) 1209. 1224. 1227.

Chunradus Gebhardi filius 1224. cum patre.

Richerus. uxor Sophia,
filia Alberti de Rohats, fundat Studeniz 1263.

Leopoldus. 1262. 1278.
Uxor Margaretha, an. 1282.
Vidua.

Ulricus I. 1262. 1301. 1303. 1306. 1309.
uxor N. filia Ulrici Com.
de Heunburch, & Agnetis
Badensis. 1302.

Gebhardus III. Dominus de Seuneck.
1276.

Fridericus I. liber de Saneck. 1313. 1331. Celejam redimit &c. Circa 1332. Capitaneus Carniolia. 1341. fit Comes a Ludovico IV. Imp. ti-
tulo de Cily. † 1359. 9. Augusti.
Uxor I. Anna, Joannis Saxon. ducis, & Helenæ Slesvicensis filia quarta.
Uxor II. Diedmud. (forte de Waldsee) † 1353. mortuæ mentio 1368. 1371.

I.
Anna 1348. 1354. Vidua 1376. 1377.
Maritus Otto comes de Orten-
burg. Inde natus Fridericus,
qui Celejanos heredes scripsit. 1377. 1386.
1377.

I.
Catharina 1353.
Maritus I. Albertus IV. Com. Goritiæ.
Vidua 1374.
Maritus II. Joannes Truchses de
Waldburg. 1377. 1386.

2.
Ulricus II. 1359. 1360. 1361.
1362. Capitaneus Carniolia.
† 1368. 26. Julii.
Uxor I. Adelheid de Oettingen 1361.
Uxor II. Adelheid de Ortenburg:
Vidua 1371. 1377. † 1391. 17. Augusti.

2.
Hermannus I. 1360. 1361. 1372.
iterum comes declaratur a Carolo
IV. ipse, & Wilhelmus. 1377. cum
Ortenburgio Friderico pacta.
† 1385. 21. Martii Viennæ, sepul-
tus Celejæ.
Uxor Catharina, Stephani Bosnia
Reg. filia 1377. Mentio Viduæ 1396.

2.
Wilhelmus (seu Guilielmus) 1371. 1372. comes iterum declaratur cum patruo.
1377. pacta mutuae successionis cum Friderico Ortenburgio. 1391. fundat
capellanum in Gurkfeld. † Viennæ e bello Turcico redux 1392. 19. Septembr.
Uxor I. vel sponsa, Elisabetha, Mainhardi VII. com. Goritiæ fil. 1373.
Uxor II. Anna Casimiri II. regis Poloniae filia 1387. Vidua 1394.

Joannes 1369. 1371.
† 1372. 29. Aprilis.
uxor Margaretha, filia
Joann. com. de Pfannberch.
Sponsa 1369. Vidua 1377.

Hermannus II. 1371. 1377. - - - -
1391. Capitaneus Carniolia fundat aliquid.
1396. Testamentum condit, it contra Tur-
cas. 1407. fundat Pletriach. 1427. heres
Bosniae a Stephano rege scribitur, & Ba-
nus Slavoniae legitur. † Posonii 1434.
13. Octob. sepultus Pletriæ.
Uxor Elisabetha, filia com. de Schaum-
burg. 1377. 1396. non jam viva.

2.
Anna, Jagelloni seu Wladislao Regi Poloniae desponsa 1400. 5. Novembr.
Nupta 1401. in carnis privio. Coronata 1402. 5. Februarii.
† 1416. 21. Martii.

F I L I A E.

Elisabetha, nupta Henrico IV. comiti Gori-
tiæ, cujus uxor altera de tribus fuit;
occurrit 1400. 1412. 1424. 1426.

N. - - -
Maritus Nicolaus de Gara, Nicolai
filius, Palatinus comes Hungariae:
Sponsi 1399. Mentio amborum
1405.

Barbara, sponsa Sigismundi R. Ungariae, circa 1400.
Nuptiae 1408. Coronata regina Bohemiae 1436. 11. Februarii.
Vidua 1437. a die 9. Decemb. † Mielnicii 1451. die 11. Julii,
vel 6. Junii: Sepulta Pragæ.

F I L I I.

Fridericus II. 1369. 1407. 1414. 1425.
capitur a Sigismundo rege. 1436. 30. No-
vembri Pragæ fit Princeps a Sigismundo.
Inde bella cum Austriacis: pax 1443., &
pacta mutuae successionis 1437. † 1454. 9.
Junii in Sanegg, sepultus Celejæ.
Uxor I. Elisabetha, Stephani com. de Veg-
lia & Modrusch filia 1396. † 1422. Cele-
jæ sepulta.
Uxor II. (antea pellex) Veronica de Te-
schniz, nupta 1425. occisa 1428. circiter.

Hermannus III. cum patre & fratribus
firmat Cartusiam in Pletriarch 1407.
1414. † anno 1426. vel 1427. in Stain.
Uxor I. N. - - - de Adelsperg.
† circa 1423.
Uxor II. Beatrix, Ernesti ducis Bavariae
filia; Sponsalia Salisburgi 1424.
Eadem an. 1427. 1. Septembr. nupsit
Joanni duci Bavariae in Amberg.

Ludovicus, cum patre & fra-
tribus 1407. 1414.
† 1417. vel 1420. circiter.
De uxore non constat, minus
de prolibus.

* Hermannus NOTHUS. Le-
gitimatus, fit 1412. 25. Julii
Episcop. Frisingæ. Mentio ejus
1414. 1417. 1421. 29. Mar-
tii designatur Episc. Tridenti-
nus.
† Celejæ 1421. 13. Septembr.

Ulricus III. 1438. gubernat Bohemiam pro Alberto rege.
1443. Educator filiorum Henrici IV. com. Goritiæ. 1450.
31. Augusti, moderator Ladislai regis, Austriaci. 1453.
movetur aula. 1454. redit. † Belgradi 1456. 9. Novembr.
occisus a Ladislao Hunyade, & conjuratis: sepultus Ce-
lejæ. Uxor Catharina, Georgii Servia Despotæ filia, marito superstes.

Fridericus III. * Joannes NOTHUS
obiit parvus, Legitimus Romæ re-
sepultus in Ca- nunciatur a Nicolao V.
pitulo Cartusiae 1447. 15. Novem-
Seizensis. bris.

Hermannus IV. Georgius obiit prima Maji in cu-
forte † 1452. nis 1423, vel 1443.

Elisabetha Sponsa destinata Joanni com.
Goritiæ 1443. 1444. Deinde promif-
sa Mathia Corvino; obiit post 1448.

I.
Margaretha
Maritus I. Hermannus com. de Montfort. &
Pfannberg.
Maritus II. Wladislaus dux Tiffinensis.
Illa 1456. occiso Ulrico III. petit Celejanas terras.
1462. Georgius Rex Bohem. Friderico III. Imper-
ratori cedit jura, quæ ipsi Margaretha cesserat.
Wladislaus dux † 1463. Margaretha † 1480. 22.
Julii. Sepulta Glogoviz.

SPECIMEN II. GENEALOGIÆ

Sounekiorum, deinde comitum Celejæ,
comprobatur.

Seriem in *Specimine Ildo* propositam ita diplomatis documentis, atque historicorum testimoniis roborare conabimur, ut præfixo cuivis *Nomini*, adjungantur deinceps numeri *Anni*, si in *Specimine Genealogico* positi sint; atque illico indicentur fontes, unde veritatis, aut verisimilitudinis argumenta hauserimus.

Gehardus I. de Suneck 1173.

Inter diplomata Cartusie Seizensis, in agro Celeano sita (quæ collegit R. P. SIGISMUNDUS PUSCH S. J. F 3 atque

atque eadem sparsim edidit in *Codice Diplomatico-Epistolari*,
R. Pater Bern. Pez. Vide Parte II. pag. 32. 33.)
 extant Tabulæ, quibus Udalricus II, Patriarcha Aquile-
 jæ Seizenfibus donat campos & vineas, decimarum
 permutatione a Gonuwitzensibus comparatas. *Actum*
est hoc feliciter Anno Domini MCLXXIII. Indictione III.
(corrigé VI. vel VII.) presentibus fratribus nostris. ---
Laici etiam cognoverunt: Gebardus de Suneck, Leupol-
duſ de Honebe. . . .

Gebhardus II. nobilis de Seuneck 1209.

Gyriensis olim Cartusia, in agro Celejano ab Hen-
 rico I. Gurcensi episcopo fundata, instaurata vero fuit
 a Leopoldo ejus nominis Ildo Austriæ & Styriæ du-
 ce, quem *Gloriosum* appellant. Chartæ hujus instau-
 rationis apographum adest in *collectaneis MStis Puschia-*
nis Gyriensium N. I. Initium est: *Liupoldus D. G. Dux*
Austr. & Sty. &c. in perpetuum. . . . Testes Weregand-
us de Hoheneck, Gebhardus de Seuneck. . . . Acta sunt
hec in foro nostro Marchburch Anno Dominice Incarn.
Milles. Ducentesimo VIII. Indictione duodecima, quarto
Idus Septembris.

Hunc *Gebhardum II. de Seuneck* prioris *Gebardi* fi-
 lium fuisse, ex eo colligo, quod isthic *Weregandus de Ho-*
heneck

heneck præponatur *Gebhardo* : in priore vero charta Seizenfi *Gebhardus de Suneck* prælatus fuerit ipsi *Leupoldo de Honebe* seu *Hohenek* ; cum tamen *Leupoldus* hic *Werigandi* pater fuerit. Constat istud ex alio Seizensium diplomate , inter *collectanea* PUSCHIANA *Seizensium N. I.* quo *Ottokarus* (*quintus*) marchio de Styra Anno MCLXV. (inchoato a die natali Domini) Seizensibus quædam donat , ubi inter testes : *Liupoldus de Hohenek* , & *filius ejus Werardus* , quem a *Weregando* diversum non esse res ipsa loquitur.

Idem Gebhardus II. cum filio Chunrado 1224.

Leopoldi gloriosi ducis Austriae & Styriae diploma vidit PUSCHIUS , cujus non nisi fragmenta refert inter *Gyriensia diplomata N. III.* sed integrum inter *Celejana*. Eo immunitates quædam conferuntur lapideo ponti , quo Savum fluvium dux , prope ecclesiam S. Ægidii , consterni jusserat. *Testes Gebhardus nobilis de Souneck* , & *Chunradus filius suus* , *Liupoldus nobilis de Hohenek*. . . . (Hic Liupoldus haud dubie Weregandi filius , Leopoldi Hohenekii nepos fuit , uti superius prolata demonstrant) *Acta sunt hæc in Marchburch VI. Idus Febr. Anno Domini MCCXXIII. per manus Liupoldi notarii.*) Postremum GEBHARDUS iste a nobis observatus est in literis prædicti Leopoldi ducis , queis

confirmat compositionem factam inter Dominos de Wil-
 donia Liutoldum & Ulricum fratres, & capitulum Sec-
 coviense. *Datum Gracii 1227. Testium primus Geb-
 bardus nobilis de Souneck. . . .) Collectanea Puschiana.*

Richerus Dominus de Sunegk ante 1263.

Richeri neque patrem, neque certam ætatem in-
 veni; at eundem circa Annum 1240. floruisse, colligo
 ex binis Tabulis foundationis Parthenonis hodieque flo-
 rentissimi, quem in Studeniz, Celejanæ regionis loco,
 virginibus ex regula S. Dominici DEO famulantibus
 extruxit, dotavitque *Sophia, filia Alberti de Rohats,*
ac vidua Richeri de Sunegk. Tabularum harum apo-
 graphum *Puschianis collectaneis* debeo, inde sequentia
 decerpfi: „ Ego *Sophia* humilis vidua *Jesu Christi,*
 „ post mortem quondam dilecti mariti mei domini
 „ *Richeri de Sunegk,* sciens juxta vocem Apostoli-
 „ cam. . . . Quare ob laudem Divinæ Majestatis, ad
 „ fundandum monasterium gloriosissimæ Virginis, ac
 „ intemeratæ Matris Mariæ, in loco, qui vulgo *Stu-*
 „ *deniz* dicitur, nunc autem fons gratiarum nuncu-
 „ patur, bona hereditatis meæ. . . . Acta sunt hæc
 „ Anno Incarnationis Domini *MCCLXIII.* Indictione
 „ sexta, octavo Kalendas Junii.

In his Tabulis Sophia hæc se fecisse memorat consensu *Fratris domini Heinrici de Rohats*, itemque *Sororis meæ Richzæ*, & *filiæ ejus domini Ottonis de Chunegspurg*, atque etiam *domini Henrici de Wilthousen*, & *sorore nepotis*. Alia porro in charta Studenizensi, circa Annum MCCLXXXVII. data, *Sophia* jam mortua, & antea sacris virginibus associata, vocatur *soror Sophia domini Alberti de Rohats filia*. *Albertum de Rohats* inter testes inveno in charta Seizensi Anno MCCVII. Item in alia Anno MCCXXIV. a Leopoldo II. duce Austr. & Styriæ data, de ponte Savo imposito: item in Gyriensium tabulis An. MCCIX. MCCXII. MCCXXIV. MCCXXVII. Inde probabilem conjecturam capio: circa Annum MCCXL. hujus Alberti filiam *Sophiam Richero de Sunegk* collocari potuisse; ex quo porro colligo, *Chunradi* fratrem, aut certe proximo sanguinis vinculo conjunctum, hunc *Richerum* videri.

Leopoldus & Ulricus I. de Sonnegg
1262. &c.

Pauca inveni in *Repertorio Tabularii Austriaci manuscripto*, de *Leopoldo* sequentia.

Parte III. fol. 813. Ladula 89.: „Nominantur
„ in instrumento compositionis duo fratres *Leopoldus*,
„ & *Ulricus de Sonnegg*.

Ibidem fol. 654. „ Nominatur Leopoldus de Son-
 „ negg Anno 1278.

Ibidem fol. 814. „ Anno 1282. vidua Leopoldi
 „ de Sonneg dicitur Margaretha.

Ulricus I. Liber de Suneck 1262. 1301. 1303.

Præter mentionem *Ulrici, ut fratris Leopoldi*, An-
 no MCCLXII. factam, rursus in *Repertorio Austriaco*
Parte III. fol. 676. Ladula 89. sicca hæc notitia oc-
 currit: „ Anno 1301. nominatur Ulricus de Sönnegg)
 Item *fol. 716.* „ Comes Ulricus de Pfannenbergl
 „ cum consensu soceri, & affinis sui comitis Ulrici,
 „ & comitis Friderici de Heumburg, tradit Ulrico
 „ Libero de Suneck decimas quasdam Anno 1303.

Ulrico I. de Souneck uxorem fuisse N. filiam Ul-
 rici comitis de Heunburg, atque Agnetis Austriaco-
 Badensis, ostendimus in *probationibus Speciminis I. Ge-
 nealogia, ad finem*, ex documento dato Anno MCCCII.
 Ibidem ex ANONYMO LEOBIENSI monuimus, Ulrici He-
 unburgii filias a fecunditate laudari.

Gebhardus III. dominus de Seunek 1276.

Id unum e *collectaneis Puschianis* adferre de hoc Gebhardo possum, quod ex *Tabularii aulici Gracensis* documento, *Ladula 40.* contento, ita excerptum reperi: „Gebhardus dominus de Seunek Tergesti con-
 „ fert Henrico de Antro & fratribus ejus Godefrido,
 „ Udalrico, & Bertholdo, quatuor mansos in pro-
 „ vincia Cukniz, in villa Lok. Anno MCCLXXXVI,
 „ die X. Kal. Junii.

Fueritne hic *Gebhardus Leopoldi*, atque *Ulrici* fra-
 ter: aut an *Chunrado*, vel *Richero* tribuendi sint hi
 filii, aut quinam horum trium? certi nihil detexi. Cer-
 tiora deinceps suppetent. Postremus e prædictis tri-
 bus Sounekiis occurrit *Ulricus I.* ad Annum MCCCIX.
 quo eundem viventem memorat *Chronicon Rythmicum*
HORNECKII, *scriptor Austr. Hieron. Pez. Tom. III. cap.*
813. pag. 822. & 823. item cap. 829. pag. 841. ad
843. Dum nempe dominus *Ulricus de Saunegg* &
 adversum locustarum infinita agmina, utilia suis præ-
 cepit: &, quod gloriosius est, subinde *Friderico du-*
ci suo, cum ceteris *Styriæ proceribus*, contra seditio-
 sos præsto fuit.

Fridericus I. Comes de Cily.

Quoniam ex Ulrici Heunburgii filia, *Ulrico Souneckio* nupta, multam utriusque sexus sobolem, & singillatim: *Fridericum Libertinum* prodivisse ANONYMUS LEOBIENSIS testatur; nullus dubito: *Fridericum I.* Sounekiorum certum propagatorem, *Ulrici* illius filium fuisse. LAZIUM *de migrat. gent. Lib. VI. pag. 182.* non audio, qui, sine teste, *Leopoldo Souneckio* filium tribuit *Henricum*, hujusque *Henrici* fratrem *Fridericum* appellat. Valeat *Henricus* ille, nescio unde desumptus; *Friderici* tempora videamus.

Ab Anno MCCCXIII. ad MCCCXLI. *Fridericum*, ut *liberum de Sanek*, deinceps vero, ut *comitem de Cily vel Zili*, in documentis compellatum occurrere, adnotatum est in *Repertorio Austr. Parte III. Lad. 89. pag. 607.*

Anno 1331 literæ concordiæ inter Styriæ & Carinthiæ quosdam proceres publicatæ sunt *Græcii die Veneris ante S. Michaëlis*, arbitrio & consensu *Alberti* ducis Austriæ confirmatæ. Capita litigantium fuere *D. Conradus de Aussenstain* capitaneus & *marschalcus Carinthiæ*, & *Hermannus comes de Ortenburg*, cum suis, ex una parte: ex altera *D. Ulricus*
de

de Waltsee capitaneus Styriæ, & *Fridericus liber de Saneck*, cum suis. Inter condiciones concordiæ tertio loco proposita fuit: *Celejam cum eo spectantibus Auffenstainius redimendam dato libero de Saneck, pretio CCL. marcarum argenti: secundum literas arbitrii, ab Alberto duce missas. Quarto: Domum quoque Celeja amice partiuntor. Quinto: si de Celeja aliquid obturbaretur, arbiter causa deligitor neutri parti suspectus. Sexto: Wulfingus de Edling, aliique Saneckio obnoxii, etsi contra patronum suum pugnaverint, sua tamen retinento.* Tabulæ istæ, germanice conscriptæ, in *Tabulario aulico Græcii* exstabant, *Ladula 43. Num. 2.* unde *PUSCHIUS* integras descripsit, quales dabimus in *Codice diplomatico Celejano.*

Celejæ oppidum (nondum enim muris cinctum, urbis vetera jura non receperat) una cum arce, & nobilibus in oppido habitantibus, hypothecæ titulo *Conrado Auffenstaino* obligaverant, ex *Heunburgica* hereditate, *Elisabetha comitissa de Heunburg*, & comes *Udalricus de Pfannberg*, *Margarethæ Heunburgicæ* maritus (aut filius eodem nomine) *Anno 1323. Dominica ante Purificationem:* uti ex documento *Tabularii Græcensis, Ladula 44. Num. 54.* *PUSCHIUS* excerptit. *FRIDERICUS* igitur *Seuneckius*, ex *Heunburgica* quoque natus, hanc hereditatis portionem ab *Auffenstainio* redemit, atque *Celejam* possidere coepit.

Omitto hic alia de *Friderico* nostro, & *Chronico* nostro *Celejano* reservo; qualia sunt: eundem ab anno circiter 1332. teste ANONYMO LEOBIENSI, capitaneum Carniolæ, ab Henrico duce Carinthiæ constitutum, atque ab Ottone Austriaco, Anno 1335. confirmatum fuisse: item a Bertrando Patriarcha Aquilejensi collata ei fuisse prædia *Lemberg* & alia; quæ res a LAZIO prodita, de *migrat. gent. Lib. V. pag. 182.* e diplomate Ludovici Bavari, mox indicando, fidem accepisse videtur.

Enim vero Anno *MCCCXLI. Ludovici Imp. Augusti Anno regni XXVII. Imperii XIV, Monachii die luna post septimanam Paschæ*, idem Ludovicus Aug. *Fridericum liberum de Sewenegk*, atque heredes omnes, petitione & consensu ducum Austriæ, Styriæ, Carinthiæ, ornat titulo, & privilegiis *comitis de Cily*, ob fidelia obsequia, quæ præstitit, & speratur præstiturus: item ob peramplos fundos: a pago *Seluck* infra *Hohenegg* in ducatu Styriæ, usque ad pagum *Caberch*, in longum *IV. milliaria*: & in latum item *IV. milliaria*, a pago *Gewblitz* prope terminos *Lantsperg*, in Episcopatu *Gurcensi*, usque ad pagum *Sabiach* prope *Feistritz* in Styria, quod totum olim erat in dominio *Lengeburg*, seu *Lemberg*, de quo paullo ante dictum est. *Tabulas integras ex Tabulario Gracensi, Ladula 43. N. 4. Puschius descriptas reliquit.*

Hoc memorabile factum ANONYMUS LEOBIENSIS, ejusque fraterculus CONTINUATOR MARTINI POLONI, male adscribere Anno MCCCXL, atque pejus FRIDERICUM de *Seunegk* seu *Sewenegk*, appellavere ipsi, aut descriptores eorum, *Fridericum Libertinum de Swenek*, vel de *Swedinch*.

Anno 1359. die nona Augusti *Fridericum I. Celejæ* comitem obiisse censeo, teste *Chronico nobilium comitum Celejanorum*, cum edito in *collectione veterum monum. ab SIMONE FRID. HAHNIO pag, 675. Tomi IIdi,* tum manuscripto, in quibusdam diverso, in *Bibliotheca Cesarea Vindobonensi, Germanice, Cod. c. fol. Histor. profan. XXVIII.* Equidem *Necrologium Ciliense* apud VALVASOR. in *Carnioliæ vetere & nova, lib. XV. pag. 359.* Item *manuscriptum apographum*, ejusdem *Necrologici monumenti inter collectanea Puschiana*, mortem *Friderici* ita refert: „ A. D. 1360. vitam cum morte „ commutavit comes *Fridericus*, 20. May, hic sepul- „ tus.) Verum hoc *monumentum necrologicum*, quod *Celejæ* in templo RR. PP. *Minoritarum*, prope summam aram extat, ubi comites *Celejæ* siti sunt, Anno demum 1695. confectum est, annosque obitus minus accurate interdum consignatos habet. Præterea in *Tabulis MCCCCLX. die X. Februar. & in Tabulis aliis Anni MCCCCLIX*, soli comparent inter testes: *comites*

Ulricus & Hermannus, *Friderici* filii. Unde probabile est, *Fridericum* Anno MCCCLX. inter vivos mense maio non fuisse. Documenta ista duo mox indicabimus, ubi de *Friderici* filiis agemus.

Anna, prior *Friderici* conjux; exhibetur in *Chronico BOTHONIS: Leibnizii scriptorum Tom. III. pag. 370. ad finem*: nempe dum *Joannis* ducis *Saxoniae*, & *Henlenæ Sleswicensis* proles enumerantur, circa Annum MCCCLXXXI, ita de ultima filia habetur: *quarta appellatur Anna, quæ nupsit comiti Friderico de Zily.*

Uxor altera *Friderici*, *Diedmud* (de *Waldsee* seu *Wallsee*) fuerat: in documentis publicis, ut viduæ, (si non & mortuæ) occurrit mentio Anno 1368. in literis obligatoriis *Cartusiæ Gyriensis*, ad celebrandum anniversarium, pro comite *Hermanno Ciliensi*, ejusque parente *Friderico*, & comitissa *Diemude*, ac fratre *Udalrico Ciliensi*. *Data Dominica post natiuitatem B. V. Mariæ MCCCLXVIII.* Ita *PUSCHIANA collectanea ex Tabulario Grecensi Ladula 10. N. 15.*

Rursum Anno 1371. *Hermannus I.*, comes *Cilie* pro se, filiisque suis *Joanne*, & *Hermanno*, pariterque

que defuncti fratris sui *Udalrici* filio, comite *Guilielmo*, nec non pro anima parentis sui comitis *Friderici*, matris *Diedmudis*, decimas quasdam Gyrienfibus dedit. *Datum Cilia die Ascensionis MCCCLXXI.* PUSCH in Codice MSto diplomatico Celejano.

Diedmudem obiisse 1353, interea credimus LAZIO lib. VI. migrat. gent. pag. 182, dum certiora detegantur.

Anna Friderici filia.

Filias duas, ex *Anna* (ut suspicor) suscepit *Fridericus*, *Annam* & *Catharinam*: filios item duos ex *Diedmude*, *Utricum II.* & *Hermannum*. De filiabus prius agemus, de quibus non nisi pauca excerpta ex *Repertorio MSto Austriaco* proferre in praesenti possumus. Videlicet *Parte III. fol. 819.* ita legi: *Anno 1348. nominantur Otto comes de Ortenburg, & Anna ejus uxor, filia Friderici comitis Cilejensis, & soror Ulrici, ac Hermanni.* Similia fere ad Annum 1354. adnotata inveni. Denique *Ibidem fol. 870.* habetur: *Nominantur An. 1376. Otto comes de Ortenburg, & vidua ejus Anna Cilejensis, & filius eorum Fridericus de Ortenburg.* Cum Ortenburgico hoc *Friderico* mutua successione pacta, felici eventu, iniere Celejani comites, qua de re inferius agetur.

Catharina Friderici filia.

Catharinam Alberto IV. comiti Goritiæ, filio Alberti III. & Euphemix Utehild de Mætsch, in manus convenisse, eandemque Annis 1348. & 1354, ut Alberti conjugem occurrere; at post Annum 1374. (quo, aut paullo ante, Albertus IV. Goritianus decessit) eandem *Catharinam* ductam esse a Joanne Truchses de Waldburg, atque ut hujus uxorem, in documentis Annorum 1377. & 1386. *Catharinam* commemorari: omnia inquam ista comprobata sunt in *Tentamine Genealogico-Chronologico promovendæ seriei comitum & rerum Goritiæ*, edito Vindobonæ 1752. pag. 192. & 193. Ubi anni singuli, *Catharinæ* isthic adscripti, chartis publicis confirmantur, quæ in Tabulariis Austriacis sunt repositæ. Ex his documentis suppletur *Chronicon Celejanum*, quod de hac *Catharina* tacet.

Ulricus II. & Hermannus.

Udalricum seu *Ulricum*, *Friderici* ex *Diedmude* filium, vidimus paullo superius, ubi de *Anna Friderici* priore uxore tractavimus, ex documentis Annorum MCCCLXVIII. ubi & *Hermannus*, *Udalrici* frater, sistitur: & MCCCLXXI. ubi præter *Hermanni I.* parentes, etiam ejusdem filii *Joannes*, & *Hermannus II.*

quin

quin & *Guilielmus*, *Ulrici* fratris filius, commemorantur:

Ulricus, & *Hermannus* post mortem patris illico in tabulis publicis inter testes leguntur: nempe: 1359. *Viennæ* in tabulis *Rudolfi IV. ducis Austria, Styria &c.* quibus *Friderico de Kreüsbach* munus hereditarium supremi venationum per *Austriam* magistri stabilitur; testibus in ordine comitum inserti sunt: *Ulricus & Hermannus fratres, comites de Cyli.* *Lünig, cod. Germ. dipl. P. II. pag. 506.* In ejusdem *Rudolfi IV.* chartis quatuor (eodem omnibus Anno 1360. datis) queis firmat privilegia & prædia: Imo ordinis Teutonicorum equitum in *Styria*: *Gracii* die X. Februarii. *Ido Runensis* cœnobii, *Gracii* III. Februarii. *Illtio Gyriensis* Cartusie. *IVto Admontensium Benedictinorum*: in hisce documentis, *Puschiane collectionis*, occurrunt inter testes: *Fideles nostri dilecti Ulricus & Hermannus fratres, comites de Cylia.* Interea omittimus diplomata reliqua, in quibus duo isti fratres consequentibus annis memorantur: velut 1361. in *Repertorio Austr. P. III. fol. 614. &c.*

Udalricum *Friderico* patri successisse in munere capitanei *Carniolie*, colligo ex literis aliis *Rudolfi IV. ducis*, quibus *nobili fideli suo Ulrico, comiti de Cyli*, promittit compensationem sumptuum, quos

belli causa fecerat idem comes, quippe qui sit capitaneus Carniolix. *Datum Vienna, die Veneris ante S. Augustinum MCCCLXII.* Integræ, Germanice scriptæ, chartæ apographum Puschius reliquit ex *Tabulario Gracensi, Ladula 43. N. 12.*

Anno 1368. Albertus, & Leopoldus duces Austriaci sese certis conditionibus obligant comitibus Ciliæ Ulricho, & Hermanno, pro obsequio nonaginta galeatorum præstito ad iter Italicum per menses sex, pignori que urbem Feistricz opponunt. *Datum Vienna in vigilia S. Joannis Baptistæ. MCCCLXVIII.* Inter *Puschiana, ex Tabulario Grec. Lad. 5. N. 56.*

Post hæc mense elapso vita excessisse *Ulricum* comitem, nempe *die Sancta Anna 1368*, *CHRONICON CELEJANUM* utrumque, manuscriptum perinde, ac editum prodidit. *Necrologicum monumentum Celejanum*, Celejæ sepultum *Udalricum* nos docet; sed male annum mortis 1366. exhibet, diem vero 27. Julii, seu postridie festi S. Annæ.

Adelheidas binas deinceps conjugio sibi adjunxit *Udalricus II.* prior *Adelheid* de Oettingen se offert, ad Annum 1361. in *Repertorio Austriaco P. III. fol. 614.*

„ Comes Ludovicus senior, & item junior de Oettingen-
 „ gen potestatem faciunt Henrico de Ruttendorf, tran-
 „ sigendi cum domina Adelheide comitissa de Cili,
 „ de quibusdam cimeliis, quæ olim erant Alberti
 „ comitis de Oettingen.) Hanc *Adelheidam Oet-*
tinganam etiam Chronicon Celejanorum comitum, Ulrico
II. Cilejano uxorem tribuit. Adelheidam Ortenburgi-
cam, altero matrimonio accepit Ulricus, uti suspicor,
 paullo post An. 1361. quia natus ex ista *Wilhelmus,*
 Anno 1377. cum patruo *Hermanno* (ut de eo dicitur)
 in Borussiam iter suscepit. *Adelheidam* istam, non ni-
 si viduam, in documentis inveni. Anno 1371. in *Re-*
pertorio Austr. Parte III. fol. 820. memoratur: „Vi-
 „ *dua Ulrici Ciliensis, eademque mater comitis Guiliel-*
 „ *mi, quæ literas reversales dat de assignatis, in dota-*
 „ *litium, centum mansis in Prasberg, & Altenburg, pro*
 „ *100. libris numorum Viennensium, per affinem suum*
 „ *comitem Hermannum. Datum Cilix fer. III. ante*
 „ *Pascha MCCCXXI.) Autographum extrabat in Archivo*
Gracensi, Ladula 39. N. 7. unde ista excerpsit PUSCHIUS.

De *Adelheide* hujus memoria Anno 1377. mentio
 fiet in rebus *Hermanni I.* Mortem *Adelhaide Orten-*
burgica ad Annum 1391, diemque S. Laurentii re-
 fert LAZIUS, *de Republ. Rom. lib. XII. cap. VI. pag. 993.*

Antequam ad *Hermannii Imi*, fratris *Ulrici II.*, reliqua gradum promoveamus; libet *Ulrici II.* filium unum, ac neptem in medium adducere.

Wilhelmus Ulrici II. filius.

Wilhelmus iste, seu *Guilielmus*, exhibitus paullo ante ad An. 1371. *Ulrici ex Adelhaida Ortenburgica filius*, quædam cum *Hermannno I.* patruo communia habuit, quæ illic fufius exponemus; nempe Anno 1372. ambo a *Carolo IV.* Imperii comites de novo renunciati sunt. Porro 1377. ambo, cum *Hermannno juniore*, ad iter *Borufficum* se accinxere, mutuaque fucceffionis pacta cum *Ortenburgiis* conftituere. Denique ambo 1391. in fefto *S. Matthiæ*, fundarunt beneficium ad capellam *S. Nicolai* in *Gurck-feld*.

Anno 1392. die *Jovis* poft exaltationem *S. Crucis* obiit *Wilhelmus* *Vindobonæ*, cum ex fufcepta cum *Sigismundo Hungariæ* rege in *Turcas* expeditione rediiffet. Ita *Chronicon Celejanum* utrumque. *Monumentum Necrologicum Celejanum* etiam annum obitus *Wilhelmi* refert *MCCCXCII.* fed diem *XXII. Septembris.* *Chronico Celejano* potius credo de die *XIX. Septembris*, quæ fuit eo Anno dies *Jovis* poft *Exaltationem S. Crucis.* Sepultus eft *Celejæ* in *Minoritarum* templo.

Spon-

Sponsa *Wilhelmo* olim destinata (de qua filet *Chronicon Celejanum*) perhibetur ad An. 1373, in *Repertorio Austr. Parte III. pag. 590.* his excerptis: „ Tractatio instituta a comite Hermannno (*primo, & Wilhelmi patruo*) de Cilio, de matrimonio inter comitem *Wilhelmum*, filium comitis *Ulrici de Cilio*, & dominam *Elisabetham*, comitis *Meinhardi (septimi)* de *Goerz* filiam.) Hujus diplomatis integri apographum *Cl. Puschio* debeo, & *Chronico Celejano* reservo. Est illud: *Datum Villaci, die Veneris ante S. Galli (XXIV. Octobris) Anno MCCCLXXIII.*

Ductane sit a *Wilhelmo* hæc *Elisabetha*, mihi non liquet. Uxor certa *Wilhelmi* in documentis legitur *Anna*, *Casimiri II. Poloniae* regis filia. Ad Annum 1387. ita *Repertor. Austr. P. III. fol. 761.*: „ In tabulis *Ludovici* regis *Hungariae* appellatur *Anna*, *Casimiri R. Poloniae* filia, uxor *Wilhelmi comitis Cilejæ.*) Eadem *Anna* *Polona*, jam vidua, Anno 1394. ita commemoratur in fragmento, excerpto e *tabulis Archivi Gracensis, Ladula 41. Num. 61.*: „ *Anna*, *Casimiri Poloniae R. filia*, *Wilhelmi com. Cilejani* vidua, fidem facit his literis, accepisse se ab affine suo *Hermannno comite*, quæ contractis & *morgengebæ* nomine reliqua fuissent, XVI. millia *florenorum.* *Datum Cilie. Fer. IV. post sanctam Crucem in autumnno.*) Id est: post festum *Exaltationis S. Crucis.*

Fructus conjugii *Wilbelmi & Annæ*, erat *Anna*, quam Anno 1400 ab *Hermannno II. Celejano*, tutore, sponsam sibi expetiit *Jagello*, seu *Wladislaus*, R. Poloniæ, & magnus dux Lithuanianæ, extincta priore uxore *Hedwige*. Cracoviæ sponsalia innovata sunt cum *Anna* præsentem, feria VI. post festum omnium Sanctorum. Nuptiæ processere in carnis privio An. 1401. coronam recepit *Anna*, die S. Benedicti Anno 1402. Hæc ex præstantissimo Poloniæ historico *JOANNE DLU-GOSSO*, seu *LONGINO*, lib. X. *hisor. Polon. pag. 166. & 169.* desumpta sunt, consentiente *Chronico Celejano*, *HAHNII collect. monum. Tomo II. pag. 678. & 679.* Obiit hæc *Anna* An. 1416. die 21. Martii. *Idem (Dlugoffus) pag. 169. ibidem.* Revertamur, unde digressi sumus, ad res *Hermanni Imi*, & ad uxorem *Catharinam*, & filios duos *Joannem*, & *Hermannum II.* ex eadem susceptos.

Hermannus I. Friderici filius.

Anno 1372. a *Carolo IV. Imperatore* rursus, quasi de novo, Imperii comites creantur *liberi de Senecke Hermannus I.*, & *Wilhelmus*, eorumque heredes, nulla facta mentione *Ludovici Bavari*, datique An. 1341. ab eodem *comitis* tituli. Istud equidem ideo factum arbitror; quod *Carolus*, *Ludovici Cæs. æmulus*,

lus, atque Ludovico communionem fidelium, & imperii juribus privato An. 1346. oppositus, ejus acta pro nullis, hac saltem in causa, haberi vellet. Prostat diploma Caroli IV. integrum in edito *Chronico comitum Celeje*, & apud LÜNIG, *Cod. Germ. dipl. P. II. pag. 511.* item apud MEGISERUM *Annal. Carinthiae L. IX. cap. VIII. pag. 981.* Recensetur quoque apud GEORGISCH in *Regesto diplomatico ad An. 1362.* Verum apud hos omnes scriptores vitiose scriptus legitur ipse dati diplomatis annus, nempe 1362, loco veri Anni 1372, & loco: *Hermannus & Wilhelmus patruales*, legitur: *Ulricus & Hermannus fratres*; quod omnino corrigendum est. Errorem utrumque facile detegere potuissent ex adscriptis annorum aliis characteribus in Caroli diplomate, quod integrum repræsentatur in Tabulis Germanicis Sigismundi Cæsaris, Anno 1436. exaratis. Dabo hic igitur hoc diploma Carolinum integrum, uti illud inveni descriptum ex *originaria* Sigismundi charta, quæ servabatur in *Tabulario aulae Gracensis*, unde apographum nactus est accuratissimus PUSCHIUS.

Sir Carl von Gotes gnaden Römischer Kayser zu allen Zeiten Mehrer des Reichs, und König zu Böhaimb bekennen, und thun kund öffentlich mit diesen Brief allen den die Ihn sehend oder hörend lesen, wiewol wir durch Kayserl. würdig

digkeit zu der uns der Allmächtig Gott von überflüssigen seinen Gnaden mildiglich hat geschicket, aller unser getrewen, als weite das Heil. Röm. Reich gebrätet ist, Sold und Ehre pflichtig sein zu mehren. Jedoch sint wir billich geneiget solcher unserer getrewen wesen und namen mit sunderlichen gnaden und Ehren günstlichen Erheben, die in ganzer stetigkeit und rechten trewen uns und dem Reiche zu dienste Ihren fleiß und werke für andre leute nuzlichen erzeigen, dauon, wann die Edeln Herman und Wilhelm Gesefftern von Senecke, unser und des Reichs frey Edeln, und lieb getrewen in gleichnusse aller Ihr Eltern, und fürsarern in vergangen zeiten uns und dem Heil. Röm. Reiche getreulichen und nuzlichen beygestanden sein, und fleißiglichen gedienet haben, und damite wol Erworben, daß wir sye gen solchen Ihren diensten in sunderliche Mehrunge Ihres Namen und Ehren billichen von Kaysrl. Müldigkeit, und angebohrner Güte bedencken, des haben wir angesehen, und in vorsichtigkeit unsers Herzen merklichen bedacht solche Erberkeit, dienste und trewe, die uns die Egenanten Herman und Wilhelm von Sanecke nuzlichen gethan haben, und auch sie und Ihr Erben in künfftigen zeiten fürderlicher wol getun müssen und sullen, und darumb, und auch fleißiger betze

te wissen, der Hochgeborn Albrechts und Leupolds Herzogen zu Desterreich, zu Steyern, und Kernden unser liebe Sune und Fürsten, haben wir mit wol bedachten mute, mit Rathe unserer, und des Reichs Fürsten, grafen, freyen, Edeln, und lieben getrewen von rechter wissen und Kayserl. Machte vollkommenheit geschepfet, gesazet und gemacht, schepfen sezen und machen mit kraft diß briefs, die obgenanten frey Edeln von Seneck Herman und Wilhelm zu grafen des Heil. Röm. Reichs, und geben ihnen grafen Namen von Sili genant, auch schepfen sezen und machen wir von Egenanten Kayserl. Macht und rechter wissen, dieselbe Grafenschaft von Silli in diesen Thren nachgeschriebenen Herrschaftl. gebieten gerichteten, Güttern, Zugehörungen, gemercken und Zielen, anzuheben an den benannten Schlosse Seneckg dauon sie vor freyen sind gewesen, und von dannen an Einer seiten auf vns zu einen andern Schlosse gehaissen Obernburg. von denselben Schlosse wider zu thall zu Einem Haus vnd Schloß Schönstain geheissen und fürbasser ab bis zu dem gecluck vnter Hoehenegck in dem Herzogtum zu Steyer, und gehet bis zu einem Dorff geheissen Gaberch dasselbhin sind auch die Gemerck der Gebiet, die genant ist Rohatsch, und von denselben gemerckhen an des andern seiten

wieder auf zu der benannten graffschaft Gilli, und zu einen Sloss genant Osterwis und grot wieder zu dem vorgeannten Schloß Senekg, die nach der Leng haben auf zehen Meil, auch habent sich an dieselben Herscheft nach der breite, und gebite das dem Dorff, das gehaissen ist Grublis, das da stoffet an das gemerk Landsperg in dem Bistum zu Gurkg und gehen bis zu dem Dorff das gehaissen ist Sabiach bey Faistriz in dem Herzogthumb Steyer, das sich zeicht an Einen Enden auf vier Meil, und an Etlichen andern Enden auf drey Meile. Wir schepfen setzen und machen auch von Röm. Kayserl. May. vollkommenheit, ob sich die benannten grauen von Gilli oder Ir rechte Lehens-Erben ynnert an andern Herschaften Schlößern, und Güttern in dem Heil. Reich gelegen, Erhöchen, mehren, und braiten wurden, daß Sy der dan auch in gleicher weise in solchen rechten Ehren und freyheiten geniessen und gebrauchen sollen und mügen, als wir In dan auf die obgenante Grafschaft Gilli gegeben haben. vnd wann nu von solchen Herschefften gebieten, gerichtten, güttern, Zugehörungen, und Zielen sy wol grafen gesein, und sich als grafen gehalten mügen. also daß von solchen Kayserl. Schöpfunge und geseze, kraft wegen die obgenante Herman und Wilhelm, alle
Ihre

Ihre rechte Leibs-Erben und nachkommen Ewiglichen grafen von Gili genant sein, und beleiben sollen, und die obgenant grasschaft, als Sy das vor in Ihren Zielen und gemercken begrieffen ist, von uns dem Röm. Reiche vnsern Nachkommen Römischen Kaysern und Königen zu rechten Edelt freyen Lehen als von Ihn, die auch gegenwürtiglich mit gewöhnlichen Huldungen und Enden verslihen haben. Empfahen halten, und getreulichen besitzen sollen, und mögen, an allerley Hindernusse, und auch, daß sy alle und jegliche rechte Ehre würdigkeit freyheit gewohnheit gerichte forteil und Ubunge in gerichte, und auswendig gerichtes vor den Röm. Reiche, und an allen andern stetten und Enden, wie sich das Immer gebüren mag; haben, üben, und der genzlichen gebrauchen sollen und mögen, wie andere Edele und gefreyte grafen des Röm. Reichs, durch rechte und Gewohnhait nach siten, der Lande haben, halten, üben, und der sie in einer weise gebrauchen. vnd darumb von Kayserl. Macht gebietten wir allen und jeglichen Fürsten geistlichen und weltlichen grafen, freyen, Edeln, und andern vnsern und des Heil. Röm. Reichs lieben getrewen, und unterthanen, daß sie die obgenanten Herman und Wilhelmb grafen von Gili, alle Ir Erben und Nachkommen Ewig-

glichen unsere und des Reichs, freye Edle grafen, von Cilli nennen, und sie davor haben und halten sollen, und auch sy fürbaß mehr in künftigen Zeiten, an dem obgenanten unsern Kayserl. gnaden, rechten, Ehren werden und Freyheiten, mit dem wir sie an Ihren Namen und wappen gehöchet, gewürdigt und gefreyet haben, als vorbegriffen ist, nicht dringen, hindern, noch irren sollen in keiner weiß, und wer jemand, der darwider Icht frewentlichen thäte, der soll zu stunde, vnd als oft er das tut hundert Markh lettiges goldes verfallen sein, die halb in unser, und des Heil. Reichs kamer, und halb dem Ehgenanten grafen von Cilli Ihren Erben, und Nachkommen, sollen on alles widersprechen genzlich geuallen. Mit vrkund dieß briefs versiegelt mit vnser Kayserl. Majestät Insigel. Der geben ist zu Brüne nach Christ geburd dreyzehen hundert Jahr, darnach in dem zwey und sibenzigisten Jahre, an Sand Jeronimen tag. vnserer reiche in dem siben und zwainzigsten, vnd des Kayserthumbs in achtzehenden Jare.

Anni regnorum Caroli XXVIIIus, & Imperii XVIIIus omnino repugnant Anno Christi 1362; manifestant vero, reponendum Annum 1372. Nam An. 1346. Carolus rex Bohemiæ esse cæpit a die 27. Augusti;
Rex

Rex Romanorum etiam a quibusdam contra Ludovicum prima vice idem electus est eodem An. 1346. die 11. Julii, & coronatus 25. Novembris. Imperialem porro coronam Carolus accepit An. 1355. die 5. Aprilis. Inviecto huic argumento, pro Anno 1372. hujus chartæ, accedit aliud. Extat in *Chronico Celejano*, & apud *Lünig*, charta, qua duces Austriæ, Styriæ &c. Albertus & Leopoldus consensum præstant prædictæ Carolinæ promotioni comitum Celejæ. *Datum Norimberge Dominica ante S. Martini 1372.*

Etsi male rursus quædam apographa hic referant & diem *S. Martini*, loco *Dominicæ* ante eandem, & *Annum* 1362, loco 1372; tamen res ipsa clamat, id Anno 1362. ita fieri non potuisse. Nam Anno 1362. vivebat etiamnum, & regimen ducatum administrabat Rudolfus IV. dux Austriæ, qui in majoris momenti diplomatibus, Austriacas res contingentibus, aut *solus* sæpe, aut *primus ubique* comparet, usque ad Annum 1365., quo decessit, & cum prole careret, fratribus Alberto & Leopoldo terrarum Austriacarum regimen reliquit. Itaque si consensus ducum Austriæ ad Carolinam promotionem fingatur An. 1362. datus, nullo modo Rudolphi IV. nomen & auctoritas abesse poterat.

Anno 1377. Albertum Austriacum in Borussiam ad bellum sacrum profectum fuisse, meminit GERARDUS de Roo lib. III. pag. 110. edit. Hale. Ducem suum comitaturus *Hermannus I.* comes, cum filio *Hermanno II.* & fratris filio *Wilhelmo*, tabulas condunt, queis in casum mortis trium comitum, atque si nullos relinquerent heredes, plerarumque terrarum suarum, quas enumerant bene multas, heredem constituunt cognatum suum *Fridericum comitem de Ortenburg*, *Anne*, *Hermanni I.* sororis, filium, ejusque heredes. Porro *Hermannus I.* his tabulis largiter uxori suæ *Catharina* Bosnensi binis locis providet: item fundos datos uxori *Hermanni* filii sui firmat, quosdam assignat *Adelbeidi*, conjugi fratris sui *Ulrici* jam defuncti: alia legat *filie sue* (ita uxorem filii sui *Joannis* appellat) *Joannis comitis de Pfannberch defuncti filie*: quædam aliis cognatis. Denique PP. Minoritis, apud quos sepeliri voluit, aliqua donat: alia famulis suis dispertienda jubet. „ Datum & scriptum Cili, anno post nativitatem Christi „ millesimo tercentesimo septuagesimo, die Martis in „ festis Pentecostalibus, cum appenso sigillo nostro.) Diploma hoc integrum dabimus ad *Chronicon Celejanum*, ex *Tabulario Gracensi*, *Ladula* 39. fasciculo I. N. 10. a PUSCHIO descriptum. Vice mutua *Fridericus Ortenburgius*, & ejus patruelis *Albertus* com. de *Ortenburg*, episcopus Tridentinus, in casum mortis sine

herede, omnia sua transcribunt Celejanis comitibus, salvis illis, quæ *dilecta mater Anna*, & *Adelheid vidua Ulrici Ciliensis*, aliæque sanguine aut affinitate junctæ, jam possident, aut hisce tabulis nanciscentur. Datum Anno Nat. Christi 1377. die proxima ante diem S. Catharine Virginis.) Tabulas refert LÜNIG *spicil. secular.* Tom. II. pag. 1841.

Hermannus I. tempus mortis dubio non vacat. Monumentum Necrolog. Celejanum inter *Collectanea Puschiana* Annum MCCCLXXXII. exhibet. Sed idem apud VALVASOR *lib. XV. Carniolie* pag. 359. Annum MCCC-LXXXV. diemque S. Benedicti, atque locum Viennam notat. Eundem Annum MCCCLXXXV. prodit *Chronicon MStum Celejanum Biblioth. Cesaree.* Quare in eodem *Chronico* edito apud *Hahnium*, Tom. II. *collect. monum.* pag. 678. in numerum LXXXX. mendum facile ultimi X. irrepsisse videtur, loco LXXXV. Ita etiam superius MCCCLXXXII. facile loco LXXXV. legi poterat. Itaque An. 1385. probabilius vitam finit *Hermannus I.* Viennæ, die S. Benedicti, XXI. Martii, sepultus Celejæ, *Necrologio* teste.

Uxor *Hermannus I.* unica fuit *Catharina*, Stephani Bosniæ regis, aut dynastæ, filia, cujus memoriam

comitissa *Catharina* nomine, a marito Anno 1377. factam, paullo ante vidimus. Hujus porro *Catharinæ* mentio non nisi sero subinde recurrit Anno 1396, quo *Hermannus II.* in testamenti provisorii tabulis (de quibus inferius) commendat *dilectam Dominam, & matrem suam Catharinam*, Friderico comiti de Ortenburg.

Equidem nullibi in documentis hanc *Catharinam* (certam sane *Hermanni* prioris conjugem & *Hermanni II.* matrem) *Bosnensem* diserte, & una *Stephani filiam* compellatam invenio, nisi in *Chronico comitum Celejan.* pag. 622, ubi ita habetur: „Tunc rex Hungariæ Ludovicus cognatam suam (*Sein mumen*) dominam, *Catharinam*, veram heredem regni *Bosnae*, dedit conjugem *Hermanno comiti*, ob virtutem ejus.) Attamen hæc puto me porro satis certo collegisse ex literis *Stephani Twertko*, quibus Anno 1427. regni *Bosnae*, heredem nominat *Hermannum II.*, comitem Ciliæ, quem etiam *consanguineum, & fratrem dilectum* ibidem compellat. De his plura sub *Hermanno II.* Attamen ut hic dispici possit, quisnam *Catharina Bosnensis* fuerit pater, quove nexu *Hermanno II.* adstrictus fuerit *Stephanus Twertko*, & cur *Ludovicus* rex Hungariæ *Catharinam Bosnensem* cognatam suam apellarit; propono schema genealogicum quorundam Bosniæ Regum, quod digessi ex iis, quæ celeberr. *Du Fresne* ex *Madio*, *Lucio*,

CIO, ORBINO, LUCCARI aliisque docte comprobavit, in libro de *Familiis Dalmaticis* pag. 328. 329. 330.

STEPHANUS Banus Bosniae 1322.

UXOR ELISABETHA.

STEPHANUS 1326 MIROSLAUS. CONSTANTINUS. ULADIS. CATHARINA.

Princeps & Dominus Bosniae &c. & Chelmi comes. 1391. † 1357. STEPHANUS Dabiscia nothus, Rex Bosniae 1391. † 1396. TWARTKO Rex Bosniae 1357. † 1391. uxor neminis Andree comitis Chelmenf. Ex binis uxori- bus nulla pro-

ELISABETHA, UXOR Ludovici regis Hungariae DRAGA fuit in Hungaria apud sororem 1383. les. Sed ex Vucosava concubina.

STEPHANUS TWARTKO Rex 1396, æmulos vincit. † 1443. sine prole.

Unica isthic occurrit *Catharina*, Stephani Bani Bosniae filia, quæ forte primis votis Chelmenfi comiti juncta fuit (nisi *Celejensis* is comes potius erat) mortuoque paullo post priore marito, *Hermanno II.* Celejano in manus convenit. Attamen in hac rerum Bosnensium obscuritate, alia Stephani II, alteriusve Bosnensis principis, filia fortasse fuit *Catharina*, de qua scriptores nihil prodidere. Mihi quidem prior illa opinio omnium probabilissima videtur

Joannes Hermanni I. filius: & Margaretha uxor.

Anno 1369. Joannis sponsam (ac deinde uxorem) *Margaretham* discimus ex hisce excerptis, ex datis literis, Urbani V. Pontificis mandato, quarum PUSCHIO teste, autographum in *Tabulario Gracensi Ladula 39. N. 5.* servabatur. „ Dispensatio Pontificis de matrimonio inter Joannem comitem Ciliæ, & Margaritham com. de Pfannberg, non obstante quarto consanguinitatis gradu, legitime contrahendo transmissa, per Marquardum Patriarcham Aquilejensem. Datum Aquilejæ, 26. Martii 1369.

Margaretham hanc Joannis comitis de Pfannberg filiam, ac Joannis Celejani viduam, in Tabulis *Hermanni I.* Anno 1377. conscriptis, superius exhibuimus. Denique Joannem fuisse *Hermanni I.* filium natu majorem, ex documento Anni 1371. deducitur, quo *Hermannus I.* pro se, filiisque suis *Joanne & Hermanno II.* &c. Gyriensi Cartusiæ decimas quasdam tradidit. Vide dicta: de *Anna, Friderici I. conjuge.*

JOANNES vivere desit An. 1372. die 29. Aprilis. Ita, præter LAZIUM, *Chronicon Celejanum* utrumque,

& quod ad annum, etiam *Celejanum monum. Necrologium*; sed dies illic (forte depositi Celejæ Joannis cadaveris) scribitur 18. Maji. Apud VALVASOR *lib. XV. pag. 359.* annus *Necrologii*: MCCCLXXV. vitiosus est, facili lapsu, & substitutione Tæ V. loco II.

Hermannus II. Hermanni filius.

Anno 1371. cum fratre *Joanne*, atque Anno 1377. cum patre *Hermanno I.*, *Hermannum II.* ex tabulis publicis produximus. Porro An. 1391. in arce sua Gurkfeld ad capellam S. Nicolai beneficium pro capellano fundarunt comites Celejani *Hermannus II. ac Wilhelmus*. Tabulas foundationis latine conscriptas integras refert *Baro Valvasor Carniolie Lib. XI. pag. 235.* quarum initium est: „Nos Hermannus ac Wilhelmus „ patruelles, comites Ciliæ, eo tempore capitanei Carniolie, & Marchiæ. . . .) Finiunt ita: „ Datum „ & actum Ciliæ, Anno Domini millesimo CCCLXXX. „ primo, in die B. Matthiæ Apostoli.

Anno 1396. *Hermannus II.* cum Sigismundo Hungariæ rege, ad infelicem illam contra Turcas expeditionem moturus, provide testamenti tabulas condit, atque in casum mortis, Friderico comiti de Ortenburg,

cognato suo, committit suos, suaque regenda, atque præscriptis ab se conditionibus ordinanda: commendat matrem suam *Catharinam*, ejusque jura: item providet *Elisabetha* de *Modrusch*, destinatae nurui, seu sponsæ filii sui *Friderici*, atque sponsæ matri *Catharina*, viduæ comitis *Stephani de Modrusch* mandatque *Ortenburgico*, ut nuptias ipsas celebrandas curet: eundem *Fridericum Ortenburgium* monet, ut maritum optimum deligat *Anna*, *Wilhelmi* patruelis sui filiæ, atque filiabus ipsiusmet *Hermanni* quam optimas conficere studeat nuptias. Denique pia legata, numerumque sacrificiorum pro anima sua constituit. *Datum Cilie in vigilia S. Joannis Baptista in solstitio, Anno post natiuitatem Christi millesimo tercentesimo & nonagesimo sexto.* Apographum integri diplomatis habemus a *Cl. Puschio*, ex *Tabulario Gracensis aula*, *Ladula* 39. fascic. 2. N. 20.

Omitto hic plura alia, uti: donatum firmatumque a *Sigismundo* rege *Hermanno II.* 1398. *Varasdinum*: præstitaque vicissim *Sigismundo* captivo regi An. 1399. per *Fridericum* filium ab *Hermanno* obsequio, ceteraque *Chronico* servata, aut inferius memoranda. Anno 1407. *Hermannus II.* cum consensu filiorum *Friderici II.*, *Hermanni III.* & *Ludovici*, obligantium se etiam pro omnibus heredibus suis, fundat coenobium ordinis Car-

tusienſium in marchia Vinidorum, in parœcia S. Bartholomæi, diceceſis Patriarchæ Aquilejenſis, ſub nomine *Throni ſanctiſſimæ Trinitatis*, quodque comes fundator *Neüſtift* appellat, atque vulgò *Pletriarch* ſeu *Pletariach* nominatur, a valle atque monte ita olim dictis. Teſtes: *Sigismundus Neühauser eques: Georgius de Silberberg &c.* Datum *Cillyæ*, poſt natiuitatem Chriſti Anno milieſimo quadringentefimo & ſeptimo. Chartæ, quæ Germanice ſcripta eſt, integræ apographum Puschii indiſtriæ debemus, alibi vulgandum.

Hæc fundatio Pletriacenſis ſubinde ab eodem Hermannò, filiisque perfecta, auctaque eſt Annis 1410, & 1414. de quo VALVASOR *Carniol. lib. XI. pag. 444.* diploma memorat, datum feria ſexta *quaſimodo geniti*. Hodie Collegium Labacenſe Societatis JEſu Pletriacum poſſidet,

Anno 1427. Stephanus Twertko, DEI gratia rex Boſnæ &c. *attenta ſpeciali amicitia, dilectione, & fidelitate, quam ſpectabilis & magnificus conſanguineus & frater noſter, dilectus dominus Hermannus Cilia Segoriaque comes, regni Sclavonia Banus ad nos, & regnum noſtrum. . . . geſſit. . . . eundem Hermannum (ſi ipſe Stephanus ſine herede deceſſerit) & omnes heredes*

masculini sexus , declarat heredes regni Bosnæ , possidendi pleno jure , & ad ipsius placitum ordinandi : *Hujusmodi donationem cum sigillo & majestate nostra fecimus communiri. Datum in castro nostro Bobawetz , secunda die mensis Septembris , Anno Domini millesimo quadringentesimo vigesimo septimo.*

Diploma istud fideliter descriptum , petentibus principibus & comitibus Cilejæ *Friderico II. & Udalrico III.* transmiserat Capitulum Ecclesiæ Zagrabiensis , ex privilegiorum suorum literis aliis , quibus insertum fuerat , transfutum , datumque est dictorum principum notario Antonio , *feria proxima post Dominicam ramis palmarum , Anno Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo.*) Extabat inter *Tabularii Græcensis documenta Ladula 42. fasc. 18. N. 172.* unde PUSCHIUS eruerat.

Attamen Celejani Bosniam non obtinere , cujus regni proceres , mortuo Stephano Twertko , alium sibi regem elegere Stephanum Thomascum. *Du FRESNE Famil. Dalmat. pag. 331.* Post multa præclare pieque gesta , elocatasque splendide tres filias , atque superflite e tribus filiis *Friderico II* , diem extremum *Hermannus II.* clausit Anno 1434. die (ut habet *Chronicon Celejanum*) XIII. Octobris , sepultus in ecclesia
fun-

fundatæ ab se Cartusiæ Pletriacensis. Pofonium, ad Sigismundum regem, & ab anno præcedente jam Imperatorem, Roma reducem, venerat *Hermannus*, focer ad generum, decrepita jam ætate. Ibi peramanter exceptus cum esset *Hermannus*, eumque principibus imperii adscribere destinaret Sigismundus, morbo correptus An. 1434. die S. Colomani expiravit. Ita *Chronicon Celejanum*. Alius annus in *monumento necrologico Celejano* legitur: A. D. 1432. *Vivere cessavit comes Hermannus, sepultus in Pletriach*. Sed annum vitiose signatum hic fuisse, præter *Chronici*, parte sui prioris sub *Hermann*o conscripti, auctoritatem, comonstrat charta *Tabularii Gracensis Lad. 39. N. 36.*, qua Fridericus junior dux Austriæ (senior erat Fridericus Tyrolis comes) pro se, & patruæ suo Friderico, ac pro suo fratre Alberto confirmat transactionem de limitibus factam inter ipsos, & comitem *Hermannum de Cili*, arbitris utrimque constitutis. Dubito: an dies XIII. Octobris fuerit dies obitus *Hermanni II.* ane dies adventus Pofonium? quia Sigismundus Imp. die VIII. Octobris hoc anno adhuc tum Ratisbonæ erat, si chartæ credimus relatæ apud *Lünig Cod. Ital. dipl. Tom. II. pag. 501.*

Mirum est, de conjuge *Hermanni Ildi*, fecunda licet trium filiorum, ac totidem filiarum matre, vix quidquam

ad nostram notitiam emanasse. Ex *Chronico Celejano*, & ex LAZIO eandem *Elisabetham* dictam, atque ex comitibus de Schaumburg oriundam fuisse, id solum novimus. Ejusdem *Hermannus I.* meminit in testamento illo anni 1377. providendo *Hermanni filii sui uxori*, Hinc tamen constat: *Hermannum II.* Anno 1377. jam connubio junctum fuisse. Vinculum hoc, *Elisabethæ* morte, ante Annum 1396. solutum esse, deduco ex relato paullo superius testamento *Hermanni II.* facto An. 1396. ubi viventibus omnibus suis, etiam futuræ nurui, singulatim providet, nulla omnino uxoris suæ facta mentione.

Ex *Hermanno II.* & *Elisabetha* sex proles prodire: de tribus filiabus prius, deinde de tribus filiis sermo erit.

Prima filiarum se nobis offert *Elisabetha*, matris nomen sortita, quæ *Henrico IV. comiti Goritiensi* sponsa addicta est, promissa contradote 12000 ducatorum, vocaturque in illis literis *comitissa Elisabeth comitis Hermannii de Cillii filia*: Datum Villaci die Sabbati ante festum purificationis B. V. Mariae Anno Domini 1400.) Extant literarum harum excerpta in *MSto Repertorio Austriaco Parte II. fol. 594.*

Elisabetham hanc deinde Anno 1407. aut sequente
apud

apud ANTONIUM NICOLLETUM in *historia MSta civitatis Austriæ*, teste Cl. P. RUBEIS *mon. Aquil. pag. 1047.* occurrere, dum eadem cum Henrico conjugē civitatem Austriæ adiit; item Anno 1412. ab Henrico marito cautionem & pignora data *Elisabethæ*, de 32000. florenis, nuptiarum titulo debitis, ex *Repertorio Austriaco P. II. fol. 594.* memoratum est in *Tentamine Genealogico-Chronologico Goritiensi pag. 215. & 216.* Eodem in libro non nisi conjecturam de obitu *Elisabethæ* fecimus, eundem post Annum 1424. (quo viva in documento occurrit Elisabetha) quidem certe collocandam esse, sed non nisi dubie Anno circiter 1426, quo mentio fit piarum foundationum ab *Elisabetha* factarum ad templum S. Michaëlis in valle Junonia, ut illic singulis annis decantentur vigilæ, ac legantur duæ missæ *de Requiem*, pro comitibus de Goerz & Cillii. Datum An. 1426. *Repert. Austr. P. II. fol. 558.*

Anno 1399. *Hermanni II.* filiarum altera, cujus nomen nusquam inveni, sponsa oblata est Nicolao Gara, futuro palatino Hungariæ, filio Nicolai Gara senioris, itidem olim Palatini. Ut occasio hujus conjugii, Nicolai Gara cum filia altera *Hermanni II.*, & vero etiam connexa occasio nuptiarum *Sigismundi* regis Hungariæ cum *Barbara*, *Hermanni II.* filia, luculentius pateat; brevis narratio de *Sigismundi* regis adversis casibus circa

Annum 1400. isthic præmittenda est. Atque illa quidem satis certa sunt: Anno 1392. mortua *Maria*, Ludovici regis Hungariæ, ex Neapolitanorum regum stirpe, filia, Sigismundi priore conjuge, procerum quorundam Hungarorum studia erga Sigismundum refrixisse, atque ad Caroli parvi, regis Neapolis partes inclinasse. Subinde Sigismundi odium & contemptus crevit, post infaustam contra Turcos expeditionem, Anno 1396. susceptam; erupit denique in impium facinus, quo proceres quidam Hungariæ Sigismundum regem suum in carcerem abripuerunt. Quo anno id factum sit (ex quo dependent binæ illæ nuptiæ filiarum *Hermanni II.*) recentiorum alii tacent, alii in Annum 1401. inclinant. Mihi visum est hac in re WINDECKUM, synchronum & magni momenti scriptorem, itemque *Chronicon comitum Celejan.* sequi, & verba ipsa, e germanico fideliter latine reddita, proferre.

EBERHARDUS WINDECK in *historia Sigismundi*, *Munkenii scriptorum Tomo I. pag. 1078. cap. 4.* ita habet.

„ Dum numerabatur Annus millesimus tercentesimus nonagesimus nonus, tunc Hungariæ proceres ceperunt
 „ legitimum dominum suum regem Sigismundum; fa-
 „ mulos ejus spoliaverunt: advenas vero Polonos, Bo-
 „ hemos, Teutonas, Svevos, Francones, & Rhenanos
 „ e suis terris velut pecora domino destituta exegere.

&c.

„ &c. Ita rex Sigismundus captivus a suis met ministris
 „ rialibus ductus est in arcem Blindenburg: inde porro
 „ in domum Gara (*Garrawe*) ubi duodeviginti heb-
 „ damadas in carcere exegit. Tum quidem marchio
 „ Jodocus, & marchio Procopius de moravia, magno
 „ cum exercitu Hungariam invasere. . . . Interea tem-
 „ poris tractabat *Fridericus comes de Cille* cum *Ni-*
 „ *colao Gara* comite, in cujus captivitate rex Sigismun-
 „ dus erat (*in Germanico vitiose legitur: Graff Friede-*
 „ *rich von Kollé, mit Garman Lolay*) ut Sigismundus
 „ rex veniam daret omnibus, qui captivitatis suæ rei
 „ essent. Ita liber evasit rex, atque a lacu Balaton per
 „ Vindicas terras iter agens, Posonium est reversus.

Inter hæc liberationis Sigismundi pacta, a *Friderico, Hermanni II. filio*, ad finem deducta, fuisse sponsalia filia *Hermanni II.* cum *Nicolao Gara*, *Chronicon com. Celejan. pag. 679.* hisce commemorat: „ Dum
 „ hoc fiebat (*liberatio Regis*) illud etiam pactis transi-
 „ gebatur, ut comes *Hermannus de Cilli* prædicto
 „ magno comiti (*Nicolao Gara*) daturum se sponde-
 „ ret conjugem filiam suam natu mediam; atque ita
 „ liberum præstitit regem Sigismundum, cui sine his
 „ pactis in carcere moriendum fuisset.) Illud hic mo-
 „ neo: in præcedente narratione in *Chronico Celejano* male
 „ scriptum haberi *Ulrich*, loco *Friderich von Cilli*; *Fri-*

dericum enim *Hermanni II.* primogenitum, non *Ulricum* nepotem, hæc negotia pertractasse, & ratio temporum & *WINDECKI* auctoritas probat. Idem *WINDECKUS cap. XLX. pag. 1086.* etiam indicat: nuptias inter filiam comitis *Ciliæ*, & magnum comitem *Ungariæ* conciliatas fuisse ob liberationem regis *Sigismundi*.

Itaque ipso Anno 1399. prima sponsalia pacta inter *Nicolaum Gara* juniorem, & *Hermanni II.* filiam constituta fuisse, narrationis filum arguit. In *Repertorio Austriaco P. III. fol. 765.* adnotatum est: „ In charta „ *Sigismundi* regis *Hungariæ* mentionem fieri *filia Her-* „ *manni comitis Ciliæ*, uxoris *Nicolai de Gara*, magni „ comitis *Hungariæ*, Anno 1405.

Nicolaum Gara, *Nicolai* filium, a *Sigismundo* rege comitem palatinum (seu magnum comitem) *Hungariæ* Anno 1403. renunciatum fuisse, eoque titulo insignem *Nicolaum* in *Hungaricis* diplomatibus Annis 1412. 1418. & 1431. occurrere, ostensum est ab *anonymo Jesuita in libro, edito Tyrnavia 1752.* hac epigraphe: *Palatini regni Hungaria, bello paceque clarissimi.* pag. 86. & 87.

Ad *Barbaram* redeamus, natu minimam *Herman-*

ni *Idi* filiam, quam grati animi causa, quod per Celejanos comites libertatem receperit, Sigismundus sibi sponsam ab *Hermanno II.* expetiit, atque si *BONFINII Decadis III. lib. II. pag. 381.* narrationi acquiescamus, tum primum *Barbaram* sibi expetiit Sigismundus, cum recens liberatus per Celejanum agrum, id est, per Vindicas terras, iter agens ad *Fridericum & Hermannum* divertit, atque inde *Pofonium* concessit. En *BONFINII* verba: „Hæc igitur Sigismundi fuit liberatio, qui ubi „vinculis emissus est, pervenit ad Ciliæ comitem, „cujus viribus adjutus, quia sororem ejus *Barbaram* „desponsavit, in Böhemiam rediit, & deinde Ungariam recuperavit.) Consentit *Chronicon Celejanum pag. 680.* adjungitque: *Hermannum* præ modestia nuptias illas probare noluisse, eaque causa subornatos fuisse a Sigismundo rege complures Hungariæ proceres, qui id *Hermanno* denique persvaserint.

Quoniam *WINDECKO* teste, Anno 1399. captivitate subiit Sigismundus, (*BONFINIUS* id Anno 1401 die S. Vitalis factum putavit) probabiliter eodem Anno 1399. liberatus fuit, si dies S. Vitalis sit 28. Aprilis; aut certe eodem vel sequente anno Celejæ apud *Hermannum* fuit. Quare sponsalia *Sigismundi*, & *Barbaræ* circa Annum 1400. collocanda putavi, dilatis in Annum 1408. ob ætatem *Barbaræ*, ut opinor, nuptiis, de

de quarum tempore scriptores plerique aut silent, aut errant: uti PFEFFINGERO, alias diligenti ac erudito, contigit, qui circa Annum 1396. jam Elisabetham ex *Barbara & Sigismundo* natam perhibuit, in *notis ad Vitriarium. lib. I. Titulo V. pag. 688.* Errat & HAGECIUS in *Chronico*, qui captivitatem Sigismundi Annis 1402. & 1403. attribuit *pag. 644. & 645. edit. Germanica in fol.* Nos isthic rursus WINDECKUM *Cap. XIX. pag. 1086.* sequimur, qui ita scribit: „ Numerabatur Annus mil-
 „ lesimus quadringentesimus & octavus, cum in Ser-
 „ viam & Rasciam ex Bosna (*Sigismundus*) migravit,
 „ atque cum Despota transiit. . . . Atque ita do-
 „ mum in Hungariam reversus est rex Sigismundus,
 „ eoque itinere uxorem duxit Barbaram, quæ Fride-
 „ rici comitis Ciliæ filia (*corrigere soror*) erat, quam-
 „ que Reginam renunciavit. Hanc vero ea causa de-
 „ legit, quod comes Ciliæ filiam suam idcirco magno
 „ comiti Hungariæ dederit, ut regem ex captivitate
 „ erueret.

Quoniam Windecko tunc Anno 1399. captivum
 tem ibidem Sigismundus, (Romulus id Anno 1401 die
 Anno

Constat sibi WINDECKUS de anno harum nuptiarum 1408. dum sub annum 1403. *cap. XVII.* meminit: Sigismundum sibi subjecisse quosdam Ungariæ nobiles, quos inter erat Benedictus de Macra, quem in vincula conjici jussit; porro addit: eundem Benedictum, *post sex annos, cum rex Sigismundus Barbaram*

Ciliensem duxisset, libertatem recepisse. Et sane vix serius, quam Anno 1408. nuptiæ illæ consummari poterant; quando ex HASELBACHIO constat: Elisabetham, Sigismundi & Barbaræ unicam prolem, Anno 1422. conjugio junctam fuisse Alberto Austriaco: *in octavis octavarum Paschæ, quando & festum Predicatorum Viennæ peragitur.* HASELBACH lib. III. Chron. Austr. Hier. Pez script. Austr. Tomo II.

Cetera Barbaræ Celejanæ tempora ex præstantissimo Bohemicarum rerum scriptore, P. BOHUSLAO BALBINO S. J. desumpsi, nempe: 1436. Barbara suscepit coronam Bohemicam Pragæ die XI. Febr. Deinde 1437. die nona Decembris obiit Sigismundus, qui seditiosam conjugem Barbaram captivam reliquit. Anno demum 1451. die XI. Julii mortem Barbara Mielnicii oppetiit, sepulta deinde Pragæ. BALBINUS *Epitomes rerum Bohem. lib. V. pag. 497.* Item *Decade I. miscell. lib. VII. sect. II. pag. 190.* Mielnicii obiisse scribit Barbaram, Koeniggrazii vero antea propudiose diu vixisse. HAGECIUS *in Chronico Bohem. pag. 775. edit. Lips.* Mielnicii quidem etiam Barbaram decessisse tradit anno eodem 1451. sed *die Dominica ante S. Margaretha*, quæ eo anno incidit in sextam Junii, litera Domicali C. Barbaræ vitia ÆNEAS SILVIUS *hist. Bohem. cap. 59. & HAGECIUS* insectati sunt; eandem impie quoque

mortem subiisse cum *Hagecio* nonnulli prodidere. At tamen in *Epistola CXXX.* ÆNEAS SILVIUS ad Joannem de Carvial eodem Anno 1451. scripsit: *sunt qui bene, & ut Christianam decuit (Barbaram) spiritum emisisse dicunt.*

Fridericus II. Hermanni II. filius.

Friderici hujus memoria Anno 1369. in testamento *Hermanni II.* & cum eodem fundata Cartusia Pletriacensi An. 1407. auctaque 1414, documentis publicis innovata est. Subinde circa An. 1421. uxoris suæ *Elisabethæ* Modruschianæ pertæsus *Fridericus*, fertur eandem Anno 1422. conjugali in thoro interemisse, captus amore pellicis *Veronicæ* de Teschniz. Denique eandem *Veronicam*, e stirpe infimæ nobilitatis oriundam, palam conjugio sibi adstrinxit Anno 1425. Indignati eam ob rem *Friderico* & *Hermannus* pater, & *Sigismundus* regius affinis, eundem per *Sigismundi* famulos captum, *Celejanæ*que arcis inclusum aliquam diu castigarunt. Hæc ex *Chronico comitum Celejæ* pag. 682. & 683. *Habnii collect. monum. Tom. II.* itemque ex ÆNEÆ SILVIJ historia *Friderici III.* pag. 54. & 55. desumpsimus.

Plura de *Friderico Chronicon nostrum Celejanum,*
 si

si DEUS volet, comprobata complectetur. Maximi vero momenti illud prætermittere non licet: Sigismundum Imperatorem, quos *Principis Imperii* honores, etiam *Hermanno II. Friderici* patri, Anno 1334. præmortuo destinarat, eodem Anno 1336. *Prage, Novembris die XXX. Friderico II.* contulisse, extenso etiam ad ejus filium *Ulricum*, & heredes omnes, favore. Diploma Sigismundi repræsentatum habemus in *Chronico comitum Celeje pag. 753. &c.* Item apud *Lünig Cod. Germ. dipl. Parte II. pag. 547.* Atque MStum inter *collectanea, Puschiana ex Tabulario Græcensi.* Diplomatis hujus decursu, *nobiles liberos de Souneck* jam antea a *quibusdam* decessoribus suis, ac nominatim a *Carolo IV, comites* declaratos fuisse Sigismundus memorat; quibus verbis innuitur etiam facta a *Ludovico Bavaro* prima Souneckiorum ad comitum dignationem exaltatio. Enumerat deinde Sigismundus regiones & prædia *Celejæ Principum*, posteaquam etiam *Barbaræ*, *Hermanni comitis de Cilia* filia, uxoris suæ, mentionem injecisset: præcipue deprædicat comitatus *Zilli*, cum *Segez, Ortenburch, & Sternberg*, qui, cum adjectis terris, ad Principatum constituendum satis ampli omnino videantur. Confert quoque Cæsar *Celejanis* jus aureæ monetæ, in suis terris cudendæ, & cujusvis metalli, in regionibus suis effodiendi, &c.

Hæc *Principis* jura, titulumque Celejanis collata ægerrime tulere duces Austriaci, ac in primis Fridericus, Styriæ & Carinthiæ dux, qui amare querebatur, se non consulto, suis in terris, in quibus ipse Princeps esset, alium Principem a Sigismundo Cæsare institutum fuisse; cum tamen Carolus IV. Imperator eosdem Celejanos, non nisi Austriacorum Principum consensu & precibus, vel *comites* renunciavit. *Chronicon Celejan. comitum pag. 688.*

Querelarum exitus bellum fuit, varia fortuna, & multo Austriacarum terrarum damno, ab Anno 1437, interpositis, vel tentatis quibusdam induciis, ad annum usque 1443. extractum. Ejusdem quippe Anni 1443. ætate non pacem modo coaluisse, sed mutæ etiam cujusdam successionis pacta Austriacos duces inter, & Celejanos Principales comites constituta fuisse *Neostadii, die Veneris post assumptionem B. Virginis Mariæ*, contestantur tabulæ tres, quæ *Gracensi in archivo aulico* repositæ erant, quarum amplior notitia non est hujus loci: uti & mutæ successionis alia pacta An. 1437. Celejanos inter *Fridericum*, cum filio *Udalrico*, & Goritiensem comitem *Henricum* consignata. *Datum Draburg feria V. post Georgii 1737. Ex Tabulario Gracensi. Lad. 26. N. 132. epitomen eruit PUSCHIUS.*

Fridericus II. comes Celejæ grandævus decessit in

castro Sonegg, 1454, die IX. Junii, seu pridie S. Margarethæ, uti recte adnotavit *Chronicon com. Celejæ* pag. 716. comprobatur enim annus diemque *Haselbach in Chron. Austriaco*, Hier. Pez Tom. II. pag. 874. his verbis. „ Senio confectus Fridericus comes Ciliæ „ de mense Junii diem suum extremum conclusit Anno „ no Domini 1454. (*ita certo reponendum loco 1445.*) „ quo & anno comes Goritiæ (*Henricus IV.*) finem „ vivendi habuit.) *In editione Peziana* legitur Anno 1445. & in adjecta variante lectione MCCCCLV. utrumque vitiose: quod ex *Chronico Celejano*, & ex adjecta ab HASELBACHIO, eodem anno Henrici Goritiensis morte comprobatur, quem sine dubio Anno 1454. extinctum esse, ostenderit *Illustr. comes CORONINUS in tentamine Genealogico-Chronologico com. Goritiæ*, pag. 210. &c.

Necrologicum monumentum Celejanum haud accurate, ut alias quoque, Annum 1453. & diem 19. Julii morti *Friderici II.* comitis assignat: recte tamen Celejæ in templo Minoritarum eundem sepulchro illatum fuisse, cum *Chronico Celejano* perhibet.

ÆNEAS SILVIUS *de gestis Friderici III.* pag. 54. *Schilteri Parte I.* atris coloribus Fridericum nostrum

expingit, cumque *ultra octogenarium perdurasse*, narrat; quin etiam *Idem: de Statu Europa cap. XV. Fridericum* nonagenarium appellat ad Annum 1447. cum Romam Jobelæi sacri causa is concessisset; sed pro eo quidem tempore proleptice nonagenarium dictum arbitror. Attamen cum Anno 1369. jam sponsa *Friderico*, etsi puero, ut tum fieri solebat, *Elisabetha* destinata esset; eundem octogenario multo majorem decessisse certum est.

De hac *Friderici* sponsa, *Elisabetha* nempe, *Stephani* comitis de Modrusch &c. & *Catharina* filia, quædam, de sponsa, ad Annum 1396, de uxore, ad An. 1422. dicta sunt, quo a marito interfectam fuisse, fama vulgaverat, uti ex *Chronico comit. Celejæ* retulimus, quod, *Elisabetham* Celejæ in templo Minoritarum requiescere, nos docet. Indidem constat: *Veronicam de Teschniz*, antea pellicem *Friderici*, deinde ab Anno 1425. uxorem fuisse: at vero ab *Hermanno II*, invito nempe socero, post varias eidem structas insidias *Veronicam* diversos in carceres per vices coniectam, denique obnunciata ei Celejæ mortis sententia, in arce Osterwiz, Celejani agri, *Hermanni* jussu aquis præfocata fuisse. Hæc e *Chronico Celejanorum comitum. Veronicæ* hujus ad diem XVII. Octobris meminit *Necrologicum Seizensis Cartusie manuscriptum*; quare ea die,
 aut

aut anteriore aliqua, *Veronicam* periisse censeo; sæpe enim in Necrologiis non tam dies obitus, quam depositionis cadaveris, aut annuæ ad aras memoriæ, adscribi solebat.

Libet hic comitum de *Modrusch*, & *Veglia* genealogicum tentamen adjicere, usque ad *Martinum*, quem primum de *Frangepanibus* compellatum inveni. Imperfectum equidem hoc esse specimen ipse agnosco; nescio tamen an alibi vel tantilla de *Modruschiis* notitia extet. Plurimum hac in re ex *colle&aneis MStis R. P. SIGISM. PUSCH. S. J.*, itemque ex libro *Lucii de Dalmatia & Croatia* profeci.

DUINUS de *Vegla*.

Anno 1113. *Lucius lib. VI. c. II. pag. 275.*

JOANNES } Hi tres (majores Bartholomæi)
GUIDO. } jam demortui citantur Anno 1260.
HENRICUS } *Lucius pag. 175. &c. lib. IV. c. VIII.*

BARTHOLOMÆUS, mortuus occurrit 1260. *Lucius ibidem.*

SCHINELLA floret 1260. *Lucius ibidem.* GUIDO.

PETRUS 1260. BARTHOLOMÆUS. 1260. FRIDERICUS. BARTHOLOM.

1255. 1260. 1255.

UXOR AGNES (*Pusch.*) 1260.

Hæc de *Schinellæ & Guidonis* filiis *Lucius pag. 175.*
in diplomatibus duobus An. 1260. uno Bela IV. regis Hun-

garia: Ducis ac communis Venetiarum altero, in neutro nomen *Frangipanum* legitur.

OROSPUS DUINUS Comes Veglæ, & Vinadoli,
Modruffæ, & civitatis Segnæ. 1315. Diploma Gyriense du-
xor URSA (Pusch) plex. Pusch.

FRIDERICUS iisdem titulis 1315. Ibidem.

UXOR ELISABETHA. (Pusch)

BARTHOLOMÆUS 1359. Diploma Gyriense, Pusch.

STEPHANUS 1359. JOAN. 1352. 1359. UXOR ANNA, Meinhardi VII.
UXOR CATHARINA. com. Goritiæ filia 1352. vidua 1385. me-
moratur: 1392. vide tentamen Genealog.
de comitibus Goritiæ pag. 198. 205. 206.

NICOLAUS 1406. 1444. 1459.
Bamus appellatur.

ELISABETHA
An. 1396. sponsa, dein uxor
FRIDERICI II. com. Celejæ, oc-
cisa 1422. sepulta Celejæ.

STEPHANUS
1440. 1444.
Pusch excerpta
ex Tabulario
aulæ Græ-
censis.

MARTINUS
1440. 1444.
Anno 1459. vocatur: *Martinus de Frange-*
panibus, Segnie, Vegle, Modruffie comes,
in diplomate apud Pusch. quo vocat Nico-
laum Bamum, patrem carissimum.

Horum posteros novimus: JOANNEM, qui Anno
1452. Venetorum tutelæ se commisit, eisque 1480.
Vegliam insulam (olim *Corriētā*, deinde & *Vegiam*)

tra-

tradidit. Ita LUCIUS *lib. V. ad finem*. Circa An. 1560. florebat CASPAR, pater celebris NICOLAI qui An. 1616. Banus Dalmatiæ, Croatiae, & Sclavoniæ dictus est, quique 1647. Viennæ mortuus, fratrem WOLFGANGUM CHRISTOPHORUM heredem reliquit; cum ipse duabus ex uxoribus, quarum altera Petri Erdoedii filia fuerat, liberos non sustulisset. WOLFGANGI CHRISTOPHORI proles duæ hanc stirpem claudunt: FRANCISCUS CHRISTOPHORUS, proditoris in Leopoldum Cæs. poenas capite luit Neostadii Austriæ 1671. die 30. Aprilis. Soror ANNA CATHARINA, conjux fuit Petri Zrini seu Serinii, ejus proditoris causa itidem Neostadii capite plexi: ANNA Græcii 1673. extincta est.

Sed redeamus ad Celejanos nostros, FRIDERICI II. fratres, HERMANNUM III. & LUDOVICUM, omnes HERMANNI II. ex ELISABETHA, filios.

Hermannus III, Hermannii II. filius.

Non repeto, quæ de hoc HERMANNO, cum patre & fratribus ad Annos 1407. & 1414. super fundatione Pletriacensis Cartusie memorata sunt. In adnotando anno obitus erravere LAZIUS *lib. VI. de migrat. Gent. pag. 183*, qui Annum 1446. item *Necrologium Celejanum Puschianum*, quod An. 1449, & *Necrologium apud Valvasor*, quod Annum 1444. morti Her-

manni III. tribuit; nisi forte Hermannum, Ulrici filium, cum hoc Hermanno confundere. Errat quoque *Chronicon Celejanorum comitum Habnii Tomo II. pag. 682.* annum signans 1428, quo HERMANNUS III. prope locum Stain equo lapsus interierit. Verum enim vero ex ejusdem HERMANNI conjugē altera, Anno 1427. Septembris initio jam novo marito nupta, certum est: Hermannum III. circa An. 1426. vitam finivisse, die Sanctorum Abdon & Senen, seu XXX. Julii, ut *Chronicon Celejan.* & LAZIUS perhibent; nisi dies hæc ad alium potius Hermannum spectet.

Iidem libri priorem Hermanno III. conjugem adscribunt *anonymam* ex stirpe de Adlsperg in Istria. Altero conjugio ducta est ab eodem BEATRIX, Ernesti Bavarix ducis filia, desponsata Salisburgi 1424. feria VI. post Pentecosten, teste charta *Tabularii Gracensis, Ladula 43. N. 61.* de qua sponsa ita VITUS ARENPECK in *Chronico Bajoariorum lib. V. cap. LXVIII. pag. 439. Bern. Pez Thesauri anecdot: Tom. III. Parte III.* „
 „ mina BEATRIX desponsata fuit Hermanno comiti de
 „ Cilia, post cujus mortem duxit eam Johannes dux
 „ Bavarix in Amberga, quos copulavit Johannes epi-
 „ scopus Ratisponensis in opido Rettenburg, in die S.
 „ Ægidii Anno Christi MCCCCXXVII. in præsentia Er-
 „ nesti genitoris, & Alberti fratris ejus, ducum Bavarix.

Fi-

Filiam HERMANNI III. nomine MARGARETHAM, prioribus votis HERMANNO comiti de Montfort sociatam fuisse, prodidere LAZIUS, & VALVASOR *lib. XI. Carniol. & Chronicon Celejanum*. Secundo conjugio maritum nacta est WLADISLAUM ducem de Teschen & majoris Glogoviæ, in Silesia; plura de eadem occurrunt variis in chartis apud SOMMERSPERGIUM *scriptorum Siles. pag. 671. & 699.* ad Annos 1462. 1463. 1480. Occiso Anno 1456, ULRICO, postremo comite Celejano, Margaretha hereditatem sibi vindicare studebat, teste *Chronico Celejano pag. 727*, atque etiam teste diplomate (cujus apographum integrum in *collectaneis Puschianis* extat) Georgii (Bodiebradii) regis Bohemiæ, qui in Fridericum III. Imperatorem transfert omnia jura in hereditatem Celejanam, quæ jura ipsi olim cesserat MARGARETHA nata de Cilio, ducissa de Teschin. *Datum Corneüburg, die S. Lucie, anno regni quarto 1462.*

MARGARETHAM 1480. die 22. Julii defunctam, sepultamque fuisse Glogoviæ, ex POHLII *Analibus manuscriptis Wratislaviensibus*, docet SOMMERSPERGIUS *pag. 699.* ibidemque WLADISLAUM ducem An. 1459. in prælio, equo delapsum, paullo post obiisse ex POHLIO refert; sed in *Tabula genealogica pag. 671.* annus obitus 1463. signatus est. In eadem *Tabula* apud SOMMERSPERGIUM *pag. 671. & item pag.*

701. (quod incidenter hic animadverto) haud recte Veronica de Teschniz, Friderici Celejani pellex, & dein uxor, Teschinensium ducum familiæ intruditur, sola fortassis nominis affinitate id svadente; cum cetera reclament, quæ de Veronica suo loco diximus.

Ludovicus, Hermannii II. filius, & Hermannus illegitimus.

De hoc *Ludovico*, præter ea, quæ ad Annos 1407. & 1414. dicta sunt de fundatione Pletriacensi, nihil se offert, nisi quod *Celejanum Chronicon* pag. 679. perhibeat: LUDOVICUM istum (secundum pacta 1377. inita) a Friderico comite de Ortenburg filii loco adoptatum, atque heredem institutum fuisse, aut potius designatum: id quod LAZIUS Anno 1420. adscribit. Ortenburgum An. 1422. jam Celejanorum fuit, ut probat HVNDIUS *Geneal. Bavar. Parte II. pag. 21. & 22.* Juvenem Ludovicum obiisse credibile etiam illud facit, quod nec de ipso, nec de sponfa, certi quidquam, post Annum 1414. occurrat; & Annus obitus ejus 1417. in schemate quodam genealogico comitum Celejæ MSto adnotatus sit in *Collectaneis Puschianis*, sed sine adscripta auctoritate.

De HERMANNO, illegitimo HERMANNII II. FILIO,
non-

nonnulla suppetunt, quæ ex documentis Frisingensis tabularii protulit MEICHELBECKIUS *historia Frisingensis Tomo II. pag. 186. &c.* etsi quædam de Hermanni II. conjugæ & filiis erronea referat. Nostrum vero hunc *Hermannum* nothum Frisingensi cathedræ impositum fuisse Anno 1412. die 25. Julii, ex *documento Romano* ita MEICHELBECKIUS adnotavit: „Anno MCDXII. „ die martis VII. Cal. Augusti dispensatum est in æta- „ te &c. cum Hermanno filio comitis Ciliæ. Eadem „ die provisum est Ecclesiæ Frisingensi per mortem, „ de persona dicti Hermanni.) Porro ex *Actis Frisingensibus apud MEICHELBECK Tomi II. parte altera N. CCC. XVI. pag. 222.* Certum est: HERMANNUM hunc episcopum, HERMANNI II. filium fuisse (non WILHELMI, ut in recente *MSto Puschiana collectionis* legimus: neque JOHANNIS Celejani, uti credebat LAZIUS *lib. VI. migr. gent. pag. 183.*) quando in diplomate germanico *Hermannus II.* ita loquitur: „Nos Hermannus comes „ de Cili & in Seger &c. profitemur palam his lite- „ ris, pro nobis & heredibus nostris, quod reveren- „ dus dominus, dilectus filius noster, dominus Her- „ mannus episcopus Frisingensis nobis debitor factus „ sit juste & fideliter, decem millium aureorum hun- „ garicorum, quæ eidem urgente necessitate concessimus, etiam episcopatus sui causa, quod Romæ „ pro confirmatione pecunia persolvenda esset. - - -

„ Datum Ciliæ Dominica Reminiscere in. quadragesi-
 „ ma , post nativitatem Christi anno millesimo qua-
 „ dringentesimo & decimo septimo.

Anno 1414. *Hermanno II.* confirmanti funda-
 tionem Cartusiæ in Neustift in Pletriach , consentien-
 tes subscribere filii FRIDERICUS , HERMANNUS JUNIOR ,
 & LUDOVICUS , itemque HERMANNUS *episcopus Frisingen-*
sis , quem tres illi comites *Fratrem* suum in tabulis
 appellant. Cetera de Hermanno episcopo apud MER-
 CHELBECKIUM quærat , qui scire cupit ; idem auctor de
 postremo Hermanni anno , ac laudata vita ista scri-
 bit. *Tomo II. pag. 194.* „ Idem episcopus noster ,
 „ qui toto novennalis regiminis sui tempore huic ec-
 „ clesiæ cum insigni laude præfuit , eodem anno (1421)
 „ die 29. Martii autoritate Pontificia ab eadem sede
 „ Frisingensi ad Tridentinam fuit translatus , qui ni-
 „ hilominus in catalogo Tridentinorum Episcoporum
 „ non invenitur ; haud dubie quia morte , ex infe-
 „ lici herniæ sectione in patria sua (Celejæ) die 13.
 „ Septembris præventus , Tridentum nunquam adiit.

Ulricus III. Friderici II. filius.

ULRICUS cum FRIDERICO patre majorem vitæ
 suæ partem non tam loco , quam tempore exegit us-
 que

que ad Anni 1454. Junium mensē. Exteris enim in aulis illustria quædam, varia tamen fortuna, munera gessit. Mortuo sub Anni 1437. finem Sigismundo Imperatore, gener ejus Albertus Austriacus, Alberti IV. filius, Rex Hungariæ & Bohemiæ, atque anno sequente Rex Romanorum renunciatus, BARBARAM socrum, etsi alia promeritam, libertate & quibusdam arcibus donavit: ULRICO comiti porro, FRIDERICI Celejani, affinis sui filio, Bohemiam gubernandam Albertus, aut exeunte Anno 1437., aut sequente commisit. Cum vero mox Anno 1438. accusaretur ULRICUS captati per largitiones, & malas artes, regni Bohemiæ; Albertus rex, quæ erat ejusdem cum ceteris virtutibus clementia, aliter arrogantem ULRICUM non castigavit, quam stipendiis subtractis nervum seditionis rescindendo, qua re coactus est ULRICUS Bohemia decedere. Hæc fusius enarrata proponunt WINDECK *in hist. Sigismundi cap. 218. pag. 1277. Menkenii Tom. I.*) VITUS ARENPECK *in Chronico Austriaco pag. 1250. script. Austr. Pez Tom. I.*) BONFINIUS *Decade III. lib. III. pag. 405. &c.*) ÆNEAS SILVIUS *hystor. Bohemicæ cap. LV.*) ROO *lib. V. sub initium, & alii.*

Non attingo hic bella, interea a Celejanis principibus gesta contra alios duos Austriacos duces Fridericum, & Albertum; cum Albertus non dum aperte Friede-

derico fratri se inimicum ferret. Anno 1443. (uti de FRIDERICO II. agentes indicavimus) Celejani principes cum Austriacis ducibus, dominis suis, concordiam, & pacta quædam successionis constituere. Eodem Anno 1443. cum Goritiano comite Henrico IV. quædam feliciter transegit ULRICUS: primum gravissima dissidia inter ipsum Henricum comitem, ob fœdos ejus mores, & uxorem Catharinam enata, tum quidem composita sunt *Leontii in Tyrol die XXI. Octobris*, concordia arbitris Johanne Georgio episcopo Brixinensi, & ULRICO comite Cilejæ. *Confectis ibidem die XXIV. Novembris*, novis conditionum tabulis; deinde itidem *Leontii Anno 1443. die mercurii post S. Lucie* (die IX. Decembris) Henrici Goritiani filiolo natu maximo Johanni despondetur ELISABETHA, ULRICI Celejani filiola. Hæc omnia deduximus ex epitome tabularum trium, in *Repertorio Austriaco MSto Parte II. fol. 595. & 593. & 805.*

Denique hoc ipso Anno 1443. (haud dubie etiam Leontii) ULRICUS Celejæ comes, educator, ac veluti tutor constitutus est filiorum Henrici IV. comitis Goritiæ; Johannis, Ludovici, & Leonhardi; spondet vero ULRICUS, præter fidelem in educandis comitibus operam, remissurum se Henrico patri petenti, ad unum vel alterum mensem, Johannem filium. RE-

PERTORII *Austr. Parte II. fol. 523.* Ejus rei meminit quoque ÆNEAS SILVIUS *de statu Europæ, cap. XIV. pag. 107. Freheri a Struvio recusi Tomo II.* Item idem ÆNEAS *Epistola LIIII. scripta ad Casparum Schlik.*

Prætermiſſis aliis ULRICI rebus gultis, *Chronico Celejano* deſtinatis, præcipuum Ulrico gloriæ, ac denique interitus theatrum apertum eſt in Auſtria & Hungaria, quod hic paucis attingam. Fridericus III. Cæſar Auſtriacus, quem Placidum, aut Pacificum appellant, Ladislaum poſthumum, Alberti regis & Eliſabethæ filium, Hungariæ, Bohemiæ & Auſtriæ heredem, diutius apud ſe, ut tutor, detinebat, quam proceres earum terrarum vellent. In Auſtria ſeditioſis nobilibus jam Anno 1449. aliquid turbantibus, latrocinia invaluere: quibus compescendis Ulricus Celejanus belli dux conſtituitur. En verba HASELBACHII, ſynchroni ſcriptoris, *Chronici Auſtriaci pag. 861. Hieron. Pez Tom. II.* „ Datur capitaneus illuſtris ULRICUS „ comes Cylia, cui & de parte ſereniſſimi regis Ladis- „ lai (nempe a Friderico Cæſare) ſeptingenti equites ad „ ſtipendium ſunt deputati. . .) Narrat deinde, virtute Ulrici & militum, ſeditioſos victos, & caſtigatos fuiſſe.

Verum poſteaquam ad repetitas procerum preces cæſar Ladislaum regem iſtis tradere reſuſavit, con-

tra vero Anno 1450. & sequente, eundem apud se in itinere Romano detinuit; ordines quidam Hungariæ, Bohemiæ, & Austriæ foedere inito vi extorquere Ladislaum e Friderici Imp., in Austriam reducis, manibus constituere. His factionibus Anno 1452. implicatum ULRICUM nostrum ita prodit VITUS ARENPECKIUS *Chron. Austr. pag. 1257.* „ Australes (*Austriaci*) „ interea svasore Ulrico Eyczinger, sumptis armis, præ- „ fides provinciæ, a Friderico institutos, vi pellunt: „ gubernatores ex se ipsis duodecim eligunt: sum- „ mam rerum Eyczingero committunt, incentorem- „ que novitatum alterum Utricum, Ciliæ comitem, „ in societatem accipiunt.

Interea Fridericus Augustus, Roma reversus, Neostadium Austriæ Augusto mense 1452. se contulit, ubi ab Austriacis & Bohemis obsessus, discurrentibus etiam per Austriam armatis Hungaris, coactus est bonis pactis Ladislaum regem extradere, quem tamen Cæsar peculiariter curæ ac tutelæ ULRICI *comitis Cilia* commendavit, eidemque in manus dedit, die quarta Septembris, die Lunæ, ut ÆNEAS SILVIUS *hstor. Friderici pag. 116.* vel ultima Augusti, ut VITUS ARENPECKIUS *pag. 1258.* his verbis adnotavit: „ Imperator interventu Sigismundi archiepiscopi Salz- „ burgensis, Carolique marchionis Badensis, Joannis Fri-

„ Frisingensis , & Friderici Ratisponensis episcoporum,
 „ Ladislaum e manu sua dedit , educens in propria
 „ persona illum juvenem tredecim annorum , vel quasi,
 „ certis conditionibus & clausulis præsentavit , & sin-
 „ gulariter in tutelam ULRICI comitis Cilia (qui tunc
 „ una cum dicto Ulrico Eyczinger , capitaneus to-
 „ tius erat exercitus , & pueri avunculus , & affinis)
 „ pridie Kalendas Septembris , & decenti apparatu ,
 „ exultante populo , Wiennam pretiosum illustris do-
 „ mus Austriæ palatium ingreditur.

ULRICUS ita moderatör Ladislai regis constitutus ,
 eundem An. 1453. in Hungariam deduxit Posonium
 primum , deinde Budam : ubi cum pro suo arbitrio
 ordinaret omnia , metum incussit Johanni Corvino
 Hunyadi , regni gubernatori , ut is multis stipatus
 Budam veniret. Inde enatæ inter Corvinos & Ulri-
 cum suspiciones & odia.

Alius quoque ULRICO æmulus extitit , Ulricus
 Eyczinger , qui adducto in invidiam ULRICO *Celejano* ,
 quod ab ordinibus Austriæ sumptum ad coronationem
 Ladislai in Bohemia , paullo forte imperiosius , petiif-
 set , effecit , ut ordinibus id clam urgentibus , & ju-
 vene rege consentiente , ULRICUS comes eodem Anno

1453, non absque dedecore & periculo, aula exesse juberetur. Hæc fusc ÆNEAS: HASELBACHIUS: ARENPECK: *Chronicon Celejanum* &c. Posteaquam varias afflictæ fortunæ medelas frustra tentasset ULRICUS comes, anno sequente 1454, uti scribit VITUS ARENPECK pag. 1261: „ Per amicos clam regi (*Ladislao*) „ conciliatur, reversusque, Wiennam magno & splendido apparatu, mille ducens equites expeditos in armis, adit. Venienti rex obviam extra urbem factus est.) Mortuo quoque hoc Anno 1454. die 9. Junii FRIDERICO patre, omnes Celejanorum terras solus ULRICUS obtinuit.

Anno 1456. Turcas Belgradi obsidione depulere Johannes Corvinus, & S. Johannes Capistranus die S. Magdalenæ; paullo post ambo victoriæ promotores decessere, Corvinus 10. Septembris, & Capistranus 23. Octobris. Belgrado liberato præerat Ladislaus Corvinus, Johannis herois celeberrimi filius, Matthiæ frater, qui ULRICO Celejano infensus, ab aliis porro stimulabatur, ut metuens sibi ab ULRICO, eidem insidias strueret, atque inimicum præverteret. Ladislaum regem ULRICUS comes, & quater mille milites Belgradum deducebant autumno Anni 1456. Ladislaus rex Belgradensem in arcem cum ULRICO comite, & paucis

cis famulis a Ladislao Corvino honorifice receptus est, exclusis tamen regiis militibus.

Tandem advenerat dies ULRICO, & stirpi Celejanorum principum fatalis: ea erat dies nona Novembris, S. Theodoro sacra, feria tertia, seu dies Martis. Hanc diem necis ULRICI, adversus quosdam auctores dissentientes, constituo ex consensu scriptorum coævorum: THOMAS EBERNDORFERUS *de HASELBACH*, *Chron. Austr. pag. 321. diem, quo Theodori festivitas agitur*, assignat. Duo adstipulantur *Chronica*, alterum comitum Celejanorum, *Habnii Tomo II. pag. 725. collect. docum. quod diem martis proximum ante S. Martini memorat*: alterum UNRESTI *Chronicon Austriacum Habnii Tomo I. pag. 546. etiam recte quidem diem martis Anni 1456, nominat, sed male addit: die decima Novembris; nam Anno 1456. litera Dominicalis erat C; quare dies martis erat IX. Novembris, eaque ante festum S. Martini, ac denique eadem S. Theodoro sacra: ut ita tres characteres pro die IX. Novembris pugnent.*

Qua vero ratione ULRICUS noster Belgradi ad eam diem occubuerit, posteaquam quinque coævos scriptores, nonnihil variantes, consuluissem, illud certi

elicui : ULRICUM comitem a Ladislao Hunyade , aliisque conjuratis Hungaris , aut in paratum consiliis locum accitum , aut in suomet conclavi obrutum , dum a verbis ad enses ventum est , strenue sese defendentem , concisum denique occubuisse , rege Ladislao interea sacris assistente. Ambigua quæ sunt , in *Chronico Celejano* discutientur ex *Haselbachio* : *Ænea Silvio* : *Vito Arenpeckio* & *Chronico comitum Celejanorum*. Celejæ in sacra Minoritarum æde sepultas fuisse ULRICI exuvias , ex Hungaria a Ladislao rege eo missas , testatur *Chronicon Celejan. comitum* , & *monumentum necrologicum Celejanum*.

Conjux ULRICI III. unica memoratur CATHARINA , Georgii Servix despotæ filia , ejusque mentio facta est ab ÆNEA SILVIO (*Freheri Tom. II.*) de *Europa cap. IV. pag. 93.* „ Uxor Lazari (*Despotæ Servix , fratris CATHARINÆ*) relicta Hungaricas opes implorat : nec „ Catecuzina (*ita Catharina appellatur a matre Catecuzena*) Ulrici comitis Ciliæ quondam uxor , ac „ Georgii filia , portionem hereditatis desperat.) Inclaruit CATHARINA præcipue post mariti ULRICI interitum , dum competitores viginti quatuor (ut ÆNEAS loco citato *cap. XV. pag. 108.*) hereditatem Celejanam captabant , quorum aliquos *Chronicon comitum Celejan. pag. 726. & 727.* aliquos item ÆNEAS SILVIUS *Epist.*

266. enumerat. Verum CATHARINA, coacto procerum Celejanorum senatu, eorum consensu decrevit: nemini quidquam antea de Celejanis provinciis concedendum, quam & CATHARINA vidua, & fideles defuncti ULRICI clientes, ac famuli, sibi debita receperint, atque indigna ULRICI cædes vindicata fuerit. Hæc Anno 1456, aut sequente gesta, quæque cum Fridrico Imperatore acta sint per Witoveczium, equitem Bohemum, & Celejanorum principum strenuum belli ducem, *Chronico nostro Celejano* inferenda, isthic præterimus; quæ qui nosse cupit, *Chronicon comitum Celejan. Hahnii Tom. II. collect. monum. pag. 748. &c.* adeat, & *Epistolam* 266. ÆNEÆ SILVII, *An. 1457. ad Alphonsum Aragonium* de morte ULRICI Celejani, actisque post ejus obitum, conscriptam.

Antequam ad proles ULRICI III. & CATHARINÆ delabar, paucis fratres duos ULRICI III, filios FRIDERICI II. expediam. Filium FRIDERICI II. fuisse etiam FRIDERICUM III, colligo ex verbis istis *Necrologii MSti. Cartusie Seizensis* ad finem adscriptis: „ In capitulo „ jacet comes Fridericus, filius comitis Ciliæ, sub „ signo crucis: qui obiit juvenis, absque uxore.) Nomen patris hic non expressum, satis indicat: filio idem nomen fuisse, quod patri; alibi enim, ubi diversa sunt nomina, ambo, exprimuntur. Illegitimum quo-

quoque FRIDERICO II. filium JOHANNEM fuisse, didici ex *Epitome documenti*, relata inter *collectanea manuscripta Puschiana*, ex *Tabulario aulae Graec. Ladula* 39. N. 74., quæ ita profertur: „Nicolaus V. papa JOHANNI, spurio „FRIDERICI comitis Cilix filio, jus legitimorum natalium tribuit, Romæ ad S. Petrum XVII. Kal. Decembris an. MCCCCXLVII.

Ulrici III. proles ex Catharina: Hermannus IV. Georgius. Elisabetha.

Anno MCCCCLII. extinctum fuisse ULIRCI filium HERMANNUM IV., annos XII. natum, prodit *Monumentum Necrolog. Celejanum*, in *Puschiano apographo*, & apud VALVASOR *Carniol. lib. XV. pag. 359.* Verum *Chronicon Celeje comitum*, *Habnii Tom. II. pag. 696.* annum obitus MCCCCXXXIII. designat: idem *Chronicon MStum Biblioth. Vindobon.* Annum MCCCCXLIII ponit HERMANNI IV. postremum. Vereor, ne *Chronicon Celejanum* annum obitus HERMANNI II, cum anno simili HERMANNI IV. confuderit.

Incertus quoque est annus, quo alter ULIRCI III. filiulus, ipsis in cunis expiravit, GEORGIUS nomine. Annum ejusdem mortis MCCCCXXXIII. adscripsere *Chro-*

nicon com. Celeja , & item LAZIUS , diemque Kalendas May , Sanctis Philippo & Jacobo Apostolis sacram. Eandem diem , sed annum alium , assignat *Monumentum Necrologicum* , nempe MCCCCXLIII , ut est in *apographo Puschiano* , sed apud VALVASOR MCCCCXLIV.

Filia denique ULRICI III , & CATHARINÆ sese hic sistit ELISABETHA , quæ parvula , sponsa destinata fuit JOHANNI , filio natu maximo Henrici IV. comitis Goritiæ , quem sub tutela sive moderamine Ulrici Celejani fuisse , superius diximus. Documenta duo in *Repertorii Austriaci parte II. fol. 503 , & 769* , synoptice memorantur : prius sponsalium pacta continet , constitutorum inter comitem Johannem de Goerz , & comitis ULRICI de Cily filiam , dominam ELISABETHAM , postquam illa congruam ætatem attigerit : datum An. 1443. Alterum An. 1444. conscriptum iteratam confirmationem eorum sponsalium continet , qua ULRICUS comes de Cili fidem facit , quantum ex parte sua fuerit , staturum se subscriptis nuptiis inter comitem JOHANNEM de Goerz , & filiam suam celebrandis.

Non processisse tamen has nuptias , atque disso-

luta fuisse pacta illa, colligo ex *Chronico Celejano*, quod pag. 696. ita de ELISABETHA nostra: „ Ex ea-
 „ dem Despotæ filia (*Catharina Georgii*) comes UL-
 „ RICUS de Cili filios duos suscepit, comitem HER-
 „ MANNUM, & com. GEORGIUM, & unam filiam, co-
 „ mitissam ELISABETH dictam. . . . Comitissa ELISA-
 „ BETH tenella in ætate destinata nuptiis ac desponsata
 „ fuerat Joannis Hunyadis, gubernatoris Hungariæ,
 „ filio Matthiæ, sed antequam ætatem nuptiis matu-
 „ ram attingeret, puella decessit.

Hac de re ad Annum 1448. egit BONFINIUS, *Decadis III. libro VII. pag. 475.* ubi Johannem Hunyadem a Georgio Serviæ despota detentum memorat, & subjungit: „ Conventum tamen inter eos,
 „ ut ea Gubernator (*Johannes*) conditione dimittere-
 „ tur, uti Matthias ejus filius, Despotæ gnatam (*for-
 „ te gnata filiam*) comitis Cilix (*Friderici*) neptem
 „ uxorem duceret.) Ita potius accipiendum BONFINII hunc locum censeo, quam olim acceperam de *filia Georgii*, deque novis, post obitum ELISABETHÆ Celejanæ, Matthiæ Corvini pactis sponsalitiis. Videri potest *Tentamen Genealogico-Chronolog. comitum Goritia pag. 225.*

Ad extremum, ne quis fortasse typhotetæ, ut opinor, errore deceptus, ULRICO III. Celejano, & CATHARINÆ, alteram filiam attribuendam putet, matris nomine CATHARINAM dictam, indicandum isthic, & emendandum duxi locum libri præstantissimi CAROLI DU FRESNE de familiis Dalmaticis §. IX. pag. 338. edit. Parisina 1680. ubi ita lego: „Ulricus denique „a Ladislao, Johannis Hunyadis filio, in Belgradi urbe „interfectus fuit Anno MCCCCLVII. unica relicta „filia Catharina, extincto fratre Lazaro, Servix de- „spotatus partem frustra vindicavit.

Sed in his primum loco MCCCCLVII. certo reponendus est Annus MCCCCLVI. Deinde loco *unica relicta filia Catharina*, scripserit auctor: *cujus relicta vidua Catharina* vel: *Vidua relicta, Georgii filia, Catharina*. Nam ULRICI Celejani filia fratrem *Lazarum* non habuit, sed CATHARINA, UXOR ULRICI, Georgii despotæ filia; neque filiam *reliquit* ULRICUS III, alioqui illa hereditatem Celejanam etiam sibi vindicasset; cujus tamen nulla uspiam mentio se offert. Demum PII II. seu ÆNEÆ SILVII locum ibi citat DU FRESNE, qui tam in *descriptione Europe*, quam in *Epistola* 266. ULRICI III & ultimi Celejæ comitis, conjugem CATHARINAM appellat: filiam Catharinam nuspiam appellat.

Itaque neminem Celejanorum e Principum sanguine Ulrico III. superstitem agnosco, praterquam MARGARETHAM, HERMANNI III. filiam, atque priore conjugio Hermanni Montfortii: altero Wladislai ducis Tessenensis conjugem, cum qua Celejanam stirpem omnem Anno MCCCCLXXX. extinctam fuisse, paullo superius memoravimus.

ADDENDA, & EMENDANDA.

Cum typographicus hujus Opusculi labor jam prope finem esset, inspicere licuit chartas duas autographas; inde desumpsi emendanda quædam, quæ, cum aliis corrigendis, hic saltem indicanda duxi.

PAg. 28. lin. 17. *Post verba: scutum quartum. Hac adde: Attamen in sigillis appensis chartæ autographæ, datæ Anno 1306, de qua inferius, Leo non compareret: neque in scuto Ulrici comitis de Heunnburch, in quo tres stellæ tantum visuntur: neque in scuto Ulrici de Sewnnekke, in quo due trabes horizontales duntaxat signatæ sunt. Ea in charta Rudolfus & Stephanus, palatini comites Rheni, Albertus Goritiæ comes, prædicti duo Ulrici, aliique nobiles vades egere pactorum nuptialium, inter Henricum ducem Carinthiæ, & Annam Wencezlai, Bohemiæ regis, forem constitutorum. Actum & Datum in Landzbuta. Anno Domini millesimo CCC. sexto. XXVIII. die Februarii, Indictione quarta.) Serius in scuto comitum Celejæ Anno 1440. 1455. tres stelle Heunburgica præcipuo loco, due trabes Sounekia secundo loco signatæ sunt: immo in scuto Hermannii III. Celejani Anno 1427. solæ tres stelle visuntur apud HUEBER Austriæ Illustratæ Tab. XXII. N. 12.*

Pag. 49. linea ultima. Ad finem adde: Anno 1262.

Pag. 50. post lineam 14. adde: Anno 1306. Ulricum inter vivos fuisse, patet ex charta superius memorata ad pag. 28. & pag. 37.

Pag. 58. lin. 5. loco: Annis 1348. 1354. pone Anno 1353.

Pag. 61. lin. penultima diemque, adde: Octavam.

Pag. 64. lin. 9. corrige mancam sententiam ita: Coronam recepit Anna 1402. die 5. Februarii, obiit 1416. 21. Martii.

Pag. 67. lin. 5. a fine. Post verba: Zu den, adde: Dorf genannt.

Pag. 68. lin. 3. loco Grot, pone: gehet.

Pag. 69. lin. 2. Leibs: Erben, corrige: Lebens: Erben.

Pag. 69. lin. 8. Von ihn, corrige: wir ihn.

Item lin. 10. getreulichen, corrige: gerulichen.

Pag. 70. lin. 7. wappen, corrige: wesen.

**MATERIA
TENTAMINIS PUBLICI,**

QUOD IN

COLLEGIO REGIO THERESIANO
SOCIETATIS JESU

EX

Anni hujus scholastici Prælectioni-
bus quovis, cui libuerit, periclitante
subibit

REVERENDISSIMUS & ILLUSTRISSIMUS

D. EDMUNDUS

L. B. A BRABECK,

Ecclesiarum cathedralium Hildesienfis, &
Halberstadenfis Canonicus.

Philosophiæ, Matheseos, & Historiæ in
secundum annum Auditor.

Mense Septembri, Die MDCCLV.

VIENNÆ AUSTRIÆ,
TYPIS GHELENIANIS.

Ex Introductione in Historiam
Questiones.

Quid est Historia? Quæ divisio ratione
materiæ, & temporis?

Quænam sunt præcipue necessaria ad per-
fectam Historiam?

Veritas Historiæ quibus monumentis ni-
titur?

Quænam præter Historicos monumenta auc-
toritatem faciunt, & qualia certo ævo magis
accommodata?

Quomodo Historia fit plena, & perspicua?

Quid Genealogia, & Character? Unde
Genealogia petenda?

Quotuplex utilitas ex Historia?

*Ex Cosmographia
Questiones.*

Quid Cosmographia? sub qua ratione mundum considerat?

Quotuplex est solis motus? Quid poli, & unde eorum nomina?

Quid est Circulus maximus? Quot eorum considerantur in sphaera artificiali?

Quid Ecliptica? cur ita dicitur?

Quid Æquator, quæ ratio nominis, quis situs respectu polorum?

Quid Zodiacus, cur ita dictus, cur tam latus?

Quis signorum numerus, nomina, ordo?

Quomodo quatuor anni tempora dividit?

Quid est meridianus, cur ita dictus? quot meridiani? quid meridianus universalis in sphaera?

Quid Horizon astronomicus? unde sic dictus?

Quid Zenith & Nadir? Quid circulus verticalis? Quis usus verticalium?

Quid altitudo visa & vera? Quid altitudo meridiana?

Quid

Quid latitudo loci, & altitudo poli?

Quid linea meridiana?

Quid declinatio solis, & stellarum, & quotuplex?

Quid longitudo loci, & differentia longitudinum?

Quid sunt circuli minores in sphaera? quot & quales Zonæ?

Quomodo appellantur incolæ Zonarum ratione umbræ meridianæ, quam projiciunt?

Quid Antipodes? Antœci? Pericœci?

Quid Sphaera recta? parallela? obliqua?

Quod fundamentum opticum mapparum geographicarum?

Quænam signa in mappis adhiberi solent? Quid indicant?

Theorema.

DEmonstrare latitudinem loci, & altitudinem poli esse æqualia.

Problemata.

INvenire, & demonstrare inventam lineam meridianam.

Ope declinationis solis vel stellarum, latitudinem loci invenire.

Altitudinem poli ope stellarum polo vicinarum invenire.

Invenire longitudinum differentiam per ecclipses.

Collocare sphæram artificialem ita, ut pro dato quovis die possit sciri longitudo diei & noctis, altitudo solis, quæcunque declinatio solis, amplitudo ortiva, & occidua.

Construere sphæram artificialem, & circulos, item loca particularia in ea designare.

Sphærae portiones in charta ita delineare, ut globo adglutinatae, superficiem sphærae cum suis circulis exhibeant.

Ad leges perspectivæ gradus in mappa geographica dividere.

Delineare mappas generales, & æquatoriam, & polarem.

Mappam regionis particularis, non valde magnam, construere, aut jam factam talem mappam majori vel minori forma exhibere.

Data latitudine & longitudine quævis loca mappis inscribere.

E map-

E mappis jam factis latitudinem, longitudinem, & distantiam geographicam locorum eruere.

Scalam milliarium describere.

*Ex Chronologia
Questiones.*

Quid est Chronologia? quid tempus medium? quid verum?

Quis solis motus consideratur a Chronologia? quid dies artificialis & naturalis? quæ divisio partium diei?

Quid annus solaris tropicus, Julianus, civilis, fixus & vagus?

Quotuplex motus lunæ consideratur in Chronologia? quid mensis synodicus, & periodicus? quæ præcipuæ phasæ mensis synodici?

Quid Ecclipses solis, & lunæ, & qua phasæ fiunt? quando recurrunt?

Quid menses civiles, pleni, & cavi?

Quid annus lunaris fixus, & vagus?

Quis, quando, & quomodo, correxit Calendarium Romanum?

Unde

Unde latina mensium nomina, item germanica sunt orta?

Exponatur ratio veteris Calendarii Romani, item mensis divisio, & dies numerandi ratio?

Quid hebdomas, quæ ejus divisio in Ecclesia, apud Judæos, Gentiles, Germanos?

Quid Olympias, Lustrum, Jobelæum, Sæculum, annus magnus Ægyptiacus?

Unde initium diei pendet? item initia mensium, & annorum?

Quid Epochæ? quæ celebriores epochæ ante Christum natum?

Quid cyclus lunæ?

Quid cyclus solis?

Quid cyclus indictionis?

Quando Pascha est celebrandum? a quo & quando ejus tempus definitum?

Quando Calendarium est correctum, & a quo? qui errores irreperunt ob cursum solis, & lunæ? quomodo correcti?

Quid respondendum impugnatoribus Calendarii Gregoriani?

Pro-

Problemata.

REducere annos alterius Epochæ, ad annos æræ Christi.

Invenire cyclum lunæ, literam dominicalem, & cyclum indictionis.

Dato anno Christi invenire Pascha Calendarii veteris.

Dato anno Christi invenire Pascha Calendarii novi.

EX HISTORIA.

Ab orbe condito ad æram Christi

Questiones.

Quo anno periodi Julianæ, & quo ante æram Christi mundus conditus? certusne annus orbis conditi? quo ordine dierum omnia creata?

Quæ de situ paradisi celebriores sententiæ? quænam? & cur videtur probabilior?

Qui Patriarchæ ante diluvium? quæ causa, quod tempus diluvii? quæ artium initia?

Qui Patriarchæ post diluvium?

An & cur tempus Patriarcharum post dilu-

B

vium

vium 760. annis longius videtur statuendum,
quam illud Petavius definiverit?

An & cur Cainan omittitur inter Patriar-
chas post diluvium?

Quæ præcipue notanda ab Abrahamo usque
ad exitum Israël ex Ægypto?

Quæ initia historiæ profanæ? e quibus au-
ctoribus petenda? quæ regna antiquissima?

Exitus Israël ex Ægypto quomodo se ha-
buit? & peregrinatio per desertum?

Quo anno cœpere Hebræorum Judices? quæ
ex illorum historia præcipue notanda?

Quæ initia regni Israël? cur & quomodo
divisum regnum?

Quando cœpta captivitas populi Israël,
quando finita? qui instauratores urbis & tem-
pli? quæ apud Judæos reipublicæ forma usque
ad Machabæos?

Quæ Monarchiæ Assyriæ vices?

Quæ Monarchiæ Persicæ initia? quæ in ea
præ reliquis memorabilia?

Res præcipuæ ab Alexandro M. gestæ quæ-
nam? quid ab ejus obitu tot regnis factum?

Quæ Romæ primordia, vices, & incrementa?

Quæ

Quæ prima rudimenta scientiæ numariæ veteris tum quoad numismata græca regum, & urbium græcarum, tum quoad latina familiarum usque ad Augustum?

Quis Judæorum status sub Machabæis, Ptolemarchis, Hierarchis, & Regibus?

EX OPTICA, CATOPTRICA, ET DIOPTRICA

Questiones.

Quid est, & qua de re agit Optica, Catoptrica, Dioptrica?

Quid visio directæ, reflexæ, & refractæ?

Quæ lex reflexionis, & refractionis radiorum?

Quid angulus incidentiæ & reflexionis; inclinationis, refractionis, & refractus?

Quibus partibus constat oculus humanus?

Qua ratione imago in oculo depingitur?

Qui Presbytæ, qui Myopes dicuntur? unde eorum vitia oriuntur?

Qualis esse debet oculi constitutio, ut objecta tam remota, quam vicina distincte videantur?

Cur objecta vicina citius; remota tardius moveri; remotissima vero (licet celerrime moveantur) penitus quiescere videntur?

Cur objecta duobus oculis visa non apparent gemina?

Qui sunt effectus præcipui speculorum concavorum, & vitrorum lentiformium?

Quæ specula & vitra caustica maxime celebrata?

Quæ præcipua telescopiorum, & microscopiorum genera? quibus partibus constant singula?

Quid est, & quomodo construitur camera obscura, lucerna magica, aliæque cistulæ tum catoptricæ, tum dioptricæ?

Theoremata.

EX quolibet objecti visibilis puncto in pupillam incidit conus radiosus, cujus vertex in objecto, basis in pupilla.

Si distantia objecti est major quam 140. pedum, radii hunc conum constituentes sunt ad sensum paralleli.

Lumen per radios divergentes in medio uni-

uniformi propagatum decrescit in ratione inversa duplicata distantiarum.

Quodvis corpus opacum, dum illuminatur, post tergum umbram facit, lumini, a quo colustratur, adversam.

Si corpus illuminatum, & illuminans sunt sphaerae ejusdem magnitudinis, umbra cylindrica; si sphaera illuminans est major, conica; si demum illuminata est major, calathiformis erit.

Si sphaera illuminans major est quam opaca, illuminatur pars hemisphaerio major.

Quae sub eodem vel aequali angulo videntur, apparent aequalia.

Diversae magnitudines sub aequali angulo inspectae sunt ut distantiae.

Si imagines duorum objectorum in oculo contiguae sunt, ipsa quoque objecta contigua videntur.

Ejusdem plani infra oculum positi partes remotiores apparent vicinioribus altiores.

Si oculus intra parallelas ponatur, parallelae versus plagam oppositam convergere videntur.

Quorum pupilla nimium ampliata satis coarctari non potest, ii in luce debiliore melius vident, quam in clariore.

Myo.

Myopibus ad distincte videndum minor lux sufficit, quam Presbytis.

A quolibet puncto speculi reflectuntur radii ex qualibet objecti parte incidentes.

In speculo quodlibet objecti punctum videtur in concursu catheti incidentiæ, & radii reflexi.

Imago post speculum planum I^{mo}. erecta: II^{do}. ejusdem cum objecto magnitudinis: III^{tio}. tanto intervallo remota videtur, quanto ipsum objectum ante speculum distat.

In speculo sphaerico convexo imago I^{mo}. erecta, II^{do}. objecto ipso longe minor, III^{tio}. intra centrum & superficiem speculi apparet.

In speculo sphaerico cavo pro diverso situ tum oculi, tum objecti imago jam erecta, jam inversa, jam intra, jam extra speculum videtur.

In speculo cylindrico verticaliter erecto objecta apparent in sua altitudine, sed admodum gracilia, in eodem vero horizontaliter collocato objectum apparet in sua latitudine, sed admodum curtum.

Radii cum axe paralleli in speculum sphaericum cavum incidentes, si punctum incidentiæ 60, gradibus, aut amplius ab axe distat, post reflexio-

flexionem in ipsam speculi superficiem relabuntur.

Si vero punctum incidentiæ minus quam 60. gradibus distat ab axe, radii paralleli post reflexionem cum axe concurrunt.

Hoc punctum concursus seu focus, in quem radii cum axe paralleli colliguntur, semper minus distat a speculo, quam quarta parte diametri.

Etiam radii convergentes, & divergentes ope speculi cavi spherici colliguntur; horum quidem focus magis, illorum minus distat a speculo, quam focus radiorum parallelorum.

Speculum cavum parabolicum omnes radios axi parallelos sub quacunque latitudine incidentes ad eundem focum reflectit.

Si in foco speculi cavi ponatur lumen, radii in speculum incidentes tum cum axe, tum inter se fiunt paralleli; si ponatur intra focum, & speculum, post reflexionem divergunt; si intra centrum & focum, convergunt.

Radius lucis in quodcunque vitrum, vel aliud diaphanum perpendiculariter incidens non refringitur.

Radius oblique per planum vitrum transiens in

in ingressu & egressu ita refringitur, ut post duplicem refractionem radius refractus incidenti sit parallelus.

Hæc gemina refractione objecta altiore, quam sint, loco constituit, figuram tamen non mutat.

Radii cum axe paralleli in lentem convexam incidentes ita refringuntur in transitu, ut post lentem cum axe concurrant.

Distancia foci in lentibus plano-convexis integram fere diametrum; in utrinque convexis semidiametrum; in sphaera integra quartam diametri partem adæquat.

Etiam radii convergentes, & divergentes colliguntur post lentem, hi quidem in majore, illi in minore a lente distantia, quam paralleli.

Lentes convexæ objectorum, quorum radios recipiunt, imagines inversas post se, intervallo foci depingunt.

Quo minoris sphaeræ segmentum est lens convexa, eo vicinior ipsi lenti est focus.

Pro diversa tum oculi, tum objecti a lente distantia, imago jam erecta; & aucta, jam inversa, & imminuta apparet.

Radii in lentem concavam incidentes post
refra-

refractionem non colliguntur, sed eo magis ab axe divergunt, quo longius progrediuntur.

Objecta per lentes cavas erecta, sed multo minora apparent.

Ad visionem claram comparandam Myopibus vitra concava, Presbytis convexa serviunt.

Per vitrum polyedrum tot apparent ejusdem objecti imagines, quot in eo sunt planæ superficies.

Problemata.

Data altitudine corporis opaci, & altitudine solis supra horizontem, longitudinem umbræ:

Data altitudine corporis, & longitudine umbræ, altitudinem solis:

Data altitudine solis, & longitudine umbræ, altitudinem corporis:

Cognita longitudine umbræ duorum corporum, & altitudine unius, altitudinem alterius:

Cognita objecti ab oculo distantia, & cognito angulo, sub quo videtur objectum, veram illius magnitudinem:

Cognita objecti magnitudine una cum angulo visorio, illius distantiam invenire.

Ope speculi plani altitudinem accessam metiri.

Legem refractionis, quam radii ex aere in vitrum, & ex hoc in aerem transeuntes subeunt, definire.

Viam radii per lentem transeuntis delineare.

Determinare, ex qua vicinæ turris altitudine longitudo horti adjacentis maxima appareat.

Designare duo vel plura loca, e quibus idem objectum sub eodem angulo videtur.

Determinare rationem densitatis, quam habent radii in foco collecti ad radios per totum speculum, vel vitrum causticum sparsos.

ASSERTIONES

EX

Ethica, & Jure Naturæ.

Ethica est disciplina dirigens actiones humanas ad honestatem felicitatis humanæ gratia.

Felicitas naturalis hominis consistit in possessione summi boni, nempe DEI, qui rerum omnium est finis ultimus, ab homine per cognitionem, & amorem possidendus.

Actio

Actio ut homini in laudem, vel vituperium imputabilis sit, debet esse voluntaria, & libera, rationem voluntatis tollit ignorantia antecedens, & invincibilis, non vero subsequens, neque metus, neque vis ulla, nisi relate ad actus externos.

Honestas actionis sita est in ejus conformitate cum prima regula morum, quæ est voluntas DEI.

Hæc eadem DEI voluntas necessario prohibens ea, quæ hominem a fine suo avertunt, & præcipiens, quæ ad illum consequendum sunt necessaria, est naturæ lex omnibus hominibus per rationem naturalem promulgata, omnesque, si rationis compotes sint, obligans.

Unde præcepta naturæ generalia, & quæ cum his perspicuam habent connexionem, ignorari invincibiliter non possunt, nec DEUS ut Legislator.

Principium cognoscendi juris naturæ saltem ultimum non est amor DEO, sibi ipsi, & aliis naturaliter debitus, nec felicitas humana, nec convenientia cum vita sociali hominis, sed DEUS infinite perfectus.

Jus naturæ aliud est affirmativum, aliud negati-

gativum, utrumque est absolutum semper, & immutabile.

Præcipitur jure naturæ agnitio DEI, ejusque cultus tam interior, quam exterior, ex adverso prohibetur Atheismus, Polytheismus, Idolomania.

Eodem jure vetitum est se ipsum directe occidere, aut mutilare, item famam & facultates projicere.

Cuivis autem naturali jure concessum est se, resque suas etiam cum cæde iniqui aggressoris defendere, dummodo necessitatis & moderaminis limites non excedat.

Ad tuendam nihilominus famam, & honorem cædes iniqui aggressoris permessa non est, hinc nec duellum ad licitam sui defensionem referri potest.

Jure naturæ vetitum est omne omnino mendacium, licita tamen ambigua locutio cum restrictione non pure mentali.

Jusjurandum pariter licitum est, si sit de re vera, & honesta, nec temere adhibeatur.

EX

EX
PHYSICA GENERALI.

*De Corporis proprietatibus, & principiis
Questiones.*

Quid substantia? proprietas? accidens?
Quæ corporum proprietates apud omnes re-
ceptæ? quæ controversæ?

Quid extensio? impenetrabilitas? divisibi-
litas? mobilitas? gravitas? attractio? vis re-
pulsiva? &c.

Quid de principiis corporum notandum?

Quæ conditiones requiruntur, ut princi-
pium dicatur sensibile?

Quæ præcipuæ de corporum principiis sen-
tentia?

Quæ Chemicorum principia? quid de sin-
gulis notandum?

De Motu

Questiones.

Quid motus? quid motus simplex? æquabi-
lis? acceleratus, aut retardatus?

Quid vis motrix? pondus? directio motus? spatium? celeritas? massa? volumen? momentum? densum? rarum?

Quæ leges motus?

Theoremata.

Spatia ab eodem mobili diversis temporibus motu æquabili confecta sunt ut facta ex tempore, & celeritate, unde

Tempora sunt in ratione composita ex directa spatiorum, & reciproca celeritatum? &c.

Corpus a duabus viribus non directe oppositis impulsus describit diagonalem.

Spatia, quæ motu uniformiter accelerato, ab eodem mobili diversis temporibus describuntur, sunt ut quadrata temporum, vel celeritatum. Hinc

Tempora, & celeritates progrediuntur ut numeri naturales 1. 2. 3. &c. spatia vero singulis temporibus confecta ut numeri impares: 1. 3. 5. 7. &c.

Mobile, quod motu uniformiter accelerato, vel retardato fertur, conficit subduplum illius spatii, quod conficeret, si celeritate finali

motus accelerati, vel initiali motus retardati æquabiliter moveretur.

Si corpus a duabus viribus impellatur, ita, ut ab una incitetur ad motum æquabilem, ab altera ad acceleratum, vel retardatum, parabola describitur.

Quantitas motus in corporibus motu æquabili impulsis est in ratione composita, directa massæ & celeritatis.

Problemata.

ERuere alterutrius ex mobilibus vel spatium, vel celeritatem, vel tempus.

Determinare vim, quæ ex duabus compositis remanet.

Datis tribus, vel quatuor &c. viribus compositam eruere.

Determinare massas, vel spatia, vel celeritates, vel tempora ex theoremate de quantitate motus.

De Centro Gravitatis

Questiones.

Quid centrum gravitatis? quid magnitudinis?

Quid linea directionis corporis gravis? quid basis?

Quæ gravia heterogenea, quæ homogenea?

Theo-

Theoremata.

Corpora quiescunt, si eorum distantia a puncto suspensionis est ponderibus reciproce proportionalis.

Si linea directionis centri gravitatis cadit intra basim, corpus non potest labi, cadet autem versus eam partem, versus quam extra basim cadit linea directionis extra basim.

Problemata.

Datis quibuscunque corporibus eorum centrum gravitatis commune invenire.

Invenire centrum gravitatis perimetri trianguli, figuræ regularis, vel irregularis.

Invenire centrum gravitatis experimentaliter.

De Collisione Corporum

Quæstiones.

Quid sit ictus centralis?

Quid corpora dura? elastica? mollia?

Theoremata.

Si duo corpora perfecte dura colliduntur, quorum alterum quiescit, celeritas incurrentis dividitur in utrumque pro ratione massarum.

Si utrumque perfecte durum celeritate inæquali versus eandem plagam movetur, differentia celeritatis in utrumque dividitur dicto modo.

Si

Si duo mobilia perfecte dura viribus æqualibus concurrant, motus post impactum nullus erit.

In concursu corporum, quorum celeritas diversa est, idem fit, quod fieret, si unum quiesceret, alterum vero differentia virium incurreret.

In perfecte elasticis incurrens post ictum, duplam quantitatem motus illius perdit, quam perdidisset, si utrumque perfecte durum fuisset. Quiescens autem duplam quantitatem motus illius acquirit, quam acquisivisset, si perfecte dura fuissent.

De Machinis simplicibus

Quæstiones.

Quid nomine Machinarum simplicium intelligitur?

Quid vectis? quotuplex?

Quid hypomochlium? quid radius?

Quid planum inclinatum?

Quid cuneus?

Quid cochlea? quotuplex? quid trochlea, polyspastum?

Quæ instrumenta ad cuneum revocantur?

Theoremata.

IN vecte potentia est ad pondus in ratione reciproca distantiae ab hypomochlio.

Potentia in trochlea fixa juvat tantum ad directionem, non vero compendium virium est;

In trochlea vero mobili pondus sustentat, si est subdupla ponderis.

In polyspasto potentia est ad pondus, ut unum ad numerum funium tensorum.

Ut sustentetur pondus ope axis in peritrochio, debet potentia esse ad pondus, ut radius cylindri, cui funis circumvolvitur, ad radium circuli, cui potentia applicatur.

Ut potentia ope plani inclinati pondus sustentet trudendo horizontaliter, debet esse ad resistantiam ponderis, ut altitudo plani inclinati ad cathetum, quæ cum altitudine angulum rectum comprehendit.

Ut ope cochleæ sustentetur pondus, requiritur ea vis, quæ sit ad illud, ut distantia duarum helicum ad peripheriam cylindri cochleæ.

Ut ope cunei sustentetur pondus, potentia debet esse ad illius resistantiam, ut latitudo basis cunei ad ejusdem altitudinem.

De Impedimentis Motus.

Quid est medium? quid affrictus? quid reflexio? quid refractio?

Quid corpora solida? liquida? glabra, vel lævia? aspera?

Quot modis crescere, quot modis imminui potest affrictus?

Theoremata.

OMne medium quantumcunque tenue resistit. Angulus incidentiæ est æqualis angulo reflexionis.

De motu gravium per plana Inclinata

Questiones.

Quid gravitas absoluta? quid respectiva?
Quæ præcipua gravitatis phænomena?

Quomodo sciri potest gravitas specifica corporum in data quantitate?

Theoremata.

Gravitas respectiva corporis per planum inclinatum labentis est ad gravitatem absolutam, ut altitudo plani ad ejus longitudinem.

Si plura plana inclinata similia ad eundem angulum inclinentur, tempora, quibus ea a mobili

bili percurruntur, sunt in ratione subduplicata longitudinum planorum.

Tempora, quibus arcus similes percurruntur, sunt in ratione subduplicata radiorum.

Mobile per planum inclinatum descendens in infimo puncto eam acquirit celeritatem, vi cujus mutata directione possit ad eandem altitudinem ascendere.

De Pendulis

Questiones.

Quid pendulum? quid ejus longitudo?

Quid oscillatio? quid oscillationes isochronæ?

Quid cyclois? quid pendulum præstat inter duas semicycloides motum?

Theoremata.

Numeri oscillationum, quas pendula inæqualis longitudinis eodem tempore conficiunt, sunt in ratione subduplicata longitudinum reciproca. Seu quadrata numerorum oscillationum sunt reciproce ut longitudines.

Numeri oscillationum, quas pendula ejusdem massæ, & longitudinis dato tempore conficiunt, sunt in ratione subduplicata directâ virium acceleratricium.

De æquilibrio, & pressione liquidorum

Quæstiones.

Quid fluidum? liquidum? humidum?
Quæ liquida ejusdem gravitatis specificæ dicuntur?

Quæ specificè graviora?

Quid momentum pressionis in liquidis?
quid siphonæ anatomicæ?

Theoremata.

Si quotcunque tubi in fundo communicent, æquali se momento premunt.

Fluidum juxta omnes suas partes prope fundum, & in æqualibus a fundo distantis æqualiter premitur.

Fluidum juxta omnes suas partes quaquaversum æqualiter premitur.

Celeritates, quibus fluida profiliunt ad datas altitudines sunt in ratione subduplicata altitudinum.

Vis, qua totum aliquod corpus in fluido premitur, æquatur superficiæ in altitudinem fluidi ductæ, quæ est a superficie fluidi usque ad centrum gravitatis commune superficiæ corporis demersi.

Si planum aliquod parallelogrammum oblique immersum sit fluido, ita premitur, ac si in

fitu horizontali poneretur in ea altitudine, qua ejus centrum gravitatis a superficie fluidi distat.

Fluida non obstante mutua pressione, sua gravitate singularum partium deorsum premunt.

Altitudines diversorum fluidorum in tubis communicantibus sunt in ratione reciproca specificæ gravitatis.

Pressio liquidorum in fundos vasorum æquatur basi in altitudinem ductæ.

Corpus specificè gravius in fluido leviori tantum sui ponderis amittit, quantum est pondus fluidi sub eodem volumine.

Corpus specificè levius in liquido gravioreousque immergitur, donec pondus liquidi sub volumine partis mersæ æquetur ponderi totius corporis innatantis.

Corpus in liquido ejusdem gravitatis specificæ totum præcise mergitur, & ubicunque intra illud positum quiescit.

De Attractione

Questiones.

Quid nomine attractionis intelligitur?
Quæ phænomena cogunt ad leges quasdam extraordinarias recurrere?

sunt

Suntne inter hæc etiam phænomena tubulorum capillarium, & quæ?

Quæ sunt leges attractionis?

Theoremata.

IN cono basis sphericæ omnes sectiones basi parallelæ æquali vi attrahunt particulam in vertice cono constitutam.

Attractio cono majoris est ad attractionem cono minoris in eandem particulam in ratione laterum homologorum cono.

Unde in corporibus similibus ad similiter positas particulas attractio est in ratione laterum homologorum.

Particula minima sita intra spheram cavam extra ejus centrum, si sphaera est in æqualibus a centro distantis homogenea, undique æqualiter trahitur.

Attractio partium minimarum intra spheram positarum in spheram est in ratione directæ distantiarum a centro.

Gravitas, qua corpora in se mutuo gravitant, si conferuntur cum gravitate in totam terram, insensibilis est.

*De divisibilitate, & porositate corporum
Questiones.*

Quæ phænomena stupendæ divisibilitatis?
Unde porositas corporum demonstratur?

Cur corpora quædam, licet valde porosa sint, aquam tamen, vel alios liquores non transmittunt?

Cur aliqua corpora determinatos tantum liquores transmittunt, non item alios?

De Sono

Questiones.

Quid sonus?
Quid reflexio soni? quæ naturæ phænomena de hac soni reflexione memoratu digna?

Quomodo augeri potest sonus?

Quid tuba acustica?

Quanta soni celeritas?

Quid auget, vel impedit celeritatem soni?

An per alia etiam corpora, quam per aerem propagatur?

Quomodo sonus excitari potest in una chorda per pulsum alterius consonæ?

ASSERTIONES

EX

PHYSICA GENERALI.

Idea corporis sensibilis recte exprimitur, per proprietates omnes corporis cognitæ, unde corpus dicitur substantia extensa, impenetrabilis, divisibilis, mobilis &c.

Si principia immediata corporis sensibilis spectantur, quinque elementa chemica recte statuuntur.

Inter reliquas corporum proprietates etiam vim inertiam censemus.

Ex qua, modo vis ejus infinita non sit, mobilitatem sequi necesse est.

Quantitas vis inertiam, qua motui resistit, si massæ sunt æquales, par est celeritati, qua post ictum moventur; alias autem proportionalis est massis quam proxime.

Actio, qua corpus motum in quiescens agit, est instantanea, si corpus sit perfecte durum, secus non est.

Ad explicandum ascensum liquorum in tubis capillaribus;

Ad explicanda phænomena gravitatis;

Ad solutionem, & præcipitationem metal-

E
lorum;

lorum; cryftallifationem falium &c. exponenda utimur attractione.

Vis elastica corporum petitur a vi repulfiva, vel expanfiva ignis.

Liquiditas corporum habetur ab igne, qui liquidorum partes in motu perpetuo confervat.

Ad fonum requirimus motum tremulum partium minimarum elasticarum corporis fonori, & motum tremulum, ac oscillatorium aeris motui corporis fonori analogum.

EX PHYSICA SPECIALI.

De Corporibus Cœlestibus

Quæftiones.

Quale fyftema Tycho?

Quale Copernicus ftatuit?

Quomodo diftantia planetarum, vel tempus periodicum inveniri poffunt?

Quomodo aſtrorum motus explicari poteſt?

Quid de fixarum numero? lumine? motu apparente? magnitudine? diftantia notatu dignum?

Quæ ſtellæ novæ? quæ nebulofæ dicuntur?

Cujus naturæ, & figuræ eſt ſol?

Quid de ſolis maculis notatu dignum? quæ præcipuæ de his maculis ſententiæ?

Quid lumen zodiacale?

Quid de Saturno? Jove? Marte? Venere? Mercurio? & luna philoſopho ſciendum?

Quæ

Quæ controversia de figura telluris?
Quid sunt Ecclipses? quomodo fiunt?
Quid de cometis notandum? quid de cometarum caudis?

De Luce.

Quæ nunc præcipuæ de luce sententiæ?
Quæ phænomena lucis præprimis explicanda?
Quæ corpora diaphana? quæ opaca? & unde dicuntur?

Quam refractionem patitur lux? quomodo explicatur?

Quæ observationes de lucis refractione singulariter commemorandæ?

Qui colores emphatici? qui principales?

Quid album? quid nigrum?

De Igne.

Quæ igni proprietates tribuuntur? quomodo explicandæ?

Quomodo ignis excitari potest attritu? percussione celeri? comixtione liquorum? directione radiorum parallelorum, conjunctione eorundem?

Quid est flamma?

An aer necessarius ad ignem?

Quid pabulum ignis vocatur? quod est ejus pabulum?

Quid & quotuplex est phosphorus?

Quomodo parandi pulveres, qui in tenebris
lucent?

Quid sunt ignes centrales? quid subterranei?

Quid thermometra? quale præferendum re-
liquis?

De Aere.

Quid de aeris fluiditate? subtilitate? separabi-
litate? pressione? elasticitate notandum?

An aer gravis, an & quantum comprimi,
ac dilatari potest?

Quid atmosphæra? an ejus altitudo accu-
rate sciri potest?

An aer atmosphæricus nobis necessarius? &
quibus sub conditionibus?

An aer generatur in corporibus?

Quid Baroscopium, seu Barometrum? quid
Hygroskopium? quid Monoscopium?

Quomodo parantur?

Quæ observationes in his factæ? quomodo
explicandæ?

Quæ præcipue phænomena ab aeris gravi-
tate pendent?

De Aqua.

Quæ sunt aquæ proprietates?

Quid de ejus vi expansiva in vaporibus?
vi solvendi &c. præcipue notandum?

Quo-

Quomodo puritas ejus cognosci potest?

Quomodo pura reddi? & conservari?

Quæ præcipue sententiæ de fontium origine?

Quæ phænomena æstus maris? quomodo explicanda?

An congelatio fiat per particulas frigorificas?

Quomodo fit? quomodo artificialis?

Quomodo regelatio?

De Terra.

Quid de superficie globi terraquei notandum?
In quot præcipue classes terra dividitur?

Quæ est origo, & incrementum lapidum?

Quid de metallis, semimetallis, & salibus fossilibus sciendum?

Quæ eorum origo?

Quid in specie de auro, argento, mercurio &c. notandum?

Quid de magnete in genere?

Quid de ejus attractione?

Quid de vi communicativa? Armatura?
Directione? Declinatione? Inclinatione notatu dignum?

Quæ est de ejus phænomenis P. Boscovich sententia?

De

De Meteoris aqueis.

UNde tot in atmosphæra nostra vapores?
Quid nebula? quid nubes? quid & quotu-
plex pluvia?

Quid Prester? quid ros? quid pruina?
quid grando? quid nix?

De Emphaticis.

Quid & quotuplex Iris, quomodo formatur?
quid Halo? quid Parelii? quid Paraselenæ?

De Igneis.

Quid fulgor? quid fulmen? quid Globi aut
Bolydes? quid stellæ cadentes? quid ca-
preæ, aliique ignes fatui? quid aurora borealis?

De Aereis.

Quæ sunt meteora aerea? quid venti? quid
de eorum celeritate? quid de tempore?
quid de directione &c. observatum? quæ causa?

De Electricitate.

Quid est electricitas? quæ phænomena attra-
ctionis? repulsionis? lucis? communica-
tionis? propagationis?

Quid de concussione, & ictu fulmineo no-
tandum?

Quæ sunt corpora electrica? quæ idioele-
ctrica? quæ simperielectrica?

Quæ

Quæ congrua horum phœnomenorum explicatio?

De Plantis.

Quæ plantarum structura?

Quæ phœnomena de motibus plantarum?

Unde nutriuntur plantæ, quid ad earum incrementum conducit?

Quid & quomodo fit insitio?

Quid tumores in plantis?

Quomodo degenerant?

Qui plantarum morbi?

Quid de fungis? quid de musco? quid de plantis marinis notandum?

ASSERTIONES

EX

PHYSICA SPECIALI.

Systema Copernici phœnomenis explicandis aptius est, ac Tychoonis?

Cometæ sunt species planetarum?

Caudæ cometarum vapores sunt, qui a capite assurgunt in partes solis oppositas?

Lux non fit per emissionem effluviolorum e corporibus lucentibus;

Sed

Sed est æther, cui a corporibus lucentibus
motus oscillatorius imprimitur.

Colores a diversa radiorum refrangibilitate
pendent.

Corporum opacorum colores per tensionem,
& elasticitatem partium explicantur, vi quarum
hujus potius motus, præ alio capaces fiunt.

Ignis in motu ætheris positus est.

Dantur ignes centrales, & subterranei.

Per pressionem aeris atmosphærici suspensio-
nem aquæ ad 32. pedes; mercurii ad 28. circiter
digitos; phænomena syphonum &c. expli-
camus.

Fontes alii a mari, alii a pluviis, & nivi-
bus; alii a vaporibus oriuntur.

Congelatio fit per egressum particularum
ignearum.

Terra nostra ad polos videtur esse depressa.

O.A.M.D.G. ET B.V. S.L.C.H.

